Paulus Venetus.

Summulæ cum annotationibus supplogica Jacobum Riccam de Aretio.

oratio perfecta vt pz ⁊ illud cui subordinatur ñ est oratio pfecta quod probo qz illud cui subordinatur est due cathegorice: sine nota ⁊ absqz relatiuo ex quo in mente non sunt relatiua igitur erunt vnum ipsfectum vt pz ex dictis. ¶ Ad istud dubium difficile est rñ. credo tñ qd illi q tenent locales ⁊ temporales eē hypothetices habēt etiā tenere de istis licet non teneant. Et quod oē argumentum quod ē ꝓtra vnum ē contra aliud ⁊ credo qd tenendo istam esse necessariam ꝑm ordinem nature hō qui est aial ē substantia iste ꝓpositiones de relatiuo sint hypothetice ⁊ etiam locales ⁊ tēporales sicq tñ teneat istam esse contingentem ꝑm ordinem nē sicut credo quod seqtur ex grāmatica ⁊ ñ male ipse habebit tenere illas cathegoricas ⁊ hoc apparebit bñ consideranti diffōem ꝓpōis ⁊ ad quid innentuz sit ꝓnomen dimittatur tñ dubium insolutū qd pro vtraqz parte habet vnam rationem q̄ consideranti continue videbitur efficacior.

¶ Capitulum de ampliationibus.

Suppositis his q̄ clare dicuntur a magistro ē considerandum quod ē differentia inter terminuz distractiuū ⁊ ampliatiuū Nam terminus distractiuus ē ille q positus in propositione non pmittit terminuz a parte subiecti stare ꝑm significationē verbi sed tollit sibi hoc ⁊ dat aliud. exēplum dicimus quod li mortuus ē distractiuū Naz dicendo quod hō ē mortuus nō est sensus quod ille qui est vel fuit hō est mortuus nec etiam est sensus quod hō qui est ē mortuus sed quod hō qui fuit ⁊ non est ē mortuus. Et breuiter qñ vna ꝓ positio de tertio adiacente de subiecto ꝓnomine demonstratiuo ꝓa ⁊ aff̄ de pñti non cōpatitur se cū illam de secundo adiacente de ꝓnomine etiam demostratiuo per quod demostratur idē sed formaliter cum illa implicat cōtradictionem tunc ille terminus ē distractiuus vnde qz ista hoc ē mortuū de monstrando adam non cōpatitur secū istaz hoc est demonstrato eodē dicimus quod li mortuū e distractiuū. terminus autem ampliatiuus est ille qui positus a parte predicati permittit subiectū stare ꝑm significationem ꝓbi dando etiam sibi plus sicut dicendo Antichristus ē futurus vbi li antichristus stat pro eo qd ē vel erit ⁊ huic ꝓpōi ñ repugnat formaliter Illa de secundo adiacente sicut erat i termio distractiuo vñ iste ñ repugnāt ꝗ ē futuz ⁊ hoc ē vt pz de me.

¶ Capitulum de appellationibus.

Appellatio ⁊c. Circa istud diffinitum ē primo notandū quod nō ē credendū quod appellatio sit vna q̄litas exñs in termino ꝓ quam terminus talis dicatur appellans sed appellatio nō ē nisi terminus appellans sicut suppositio non ē nisi terminus supponens ⁊ ita etiam de ampliatione dicatur. ¶ Secundo notādum quod appellare est id qd vocare ⁊ qz cū aliquis appellat aliquem pro iudice suo in ista appellatione se restringit ad faciēdū illud quod volet iste iudex Ita a simili qñ terminus restrigitur ⁊ suppōit ꝑm qd vult ꝓbum dicimus quod appellat qñ vero ñ dicimus quod ampliatur ex⁹. dicendo hō fuit animal dicimus quod li hō ampliat qz non stat ꝑm quod vult ꝓbum sed vltra naturā ꝓbi sed li animal appellat ⁊ restringitur ad standum sicut vult ꝓbum ex quo stat so⁹ proprietatis ⁊ est sensus propositionis quod homo qui est vel fuit: fuit aial quod fuit seu quod illud quod est vel fuit homo fuit id quod fuit animal.

Appellatio tēporis ⁊c. Circa istam appellationem dubitatur an ista ⁊ consimiles sint vere tu vidisti Papam posito qd heri tu vidisti vnum qui nō erat Papa sed bene ante erat Papa ⁊ videtur qd sic quia ista per regulam videtur significare quod tu vidisti illū qui fuit Papa quod est verum vt ponit casus Rñ. Secundum Petrum. M. ⁊ hentisberum ⁊ magistrum ⁊ alios logicos quod illa propositio est falsa ⁊ dicitur quod talis propositio tu vidisti papam non solum significat qd tu vidisti illum qui fuit papa vt dicebatur supra sed quod tu vidisti illum qui fuit papa pro tempore pro quo eum vidisti qd est falsum vt patet ex casu similiter ⁊ ista tu videbis album non significat solum quod tu videbis illud quod erit albuz sed quod tu videbis illud quod erit album pro tempore pro quo videbis ipsum sic quod li albuz

appellat plus quaz tempus futur vt dicit
Petrus. ñ. pro quo é notanda vna regu
la que si non sit ex toto sufficiens erit tñ ml'
tum vtilis ⁊ é ista qõ terminus existens a
parte ꝑdicati in propõne vocali aut é in p
positione de verbo adiectiuo aut substanti
uo si pm semper appellat tali modo supra
dicto exm tu interfecisti sacerdotem sensus é
qõ tu interfecisti illum qui fuit sacerdos dũ
interfecisti ipsum. Si vero sit de verbo sub
stãtiuo aut é in obliquo aut i recto si in obli
quo talis terminus appellat modo supra
dicto exm: tu fuisti in domo platonis sensus
é qõ tu fuisti in ea que fuit domus platõis
pro tempore pro quo fuisti ibi. silr tu fuisti i
carcere sensus é qõ tu fuisti in loco qui fuit
carcere pro tẽpore pro quo fuisti ibi. Si ꝯo
sit i recto hoc dupliciter quia aut é aliquod
aduerbium temporis circa verbum aut ñ
si sit tunc talis terminus appellat modo di
cto exemplum. sor. cras erit homo li homo
sic appellat ⁊ est sensus qõ sor. erit id quod
cras erit homo Et non est solum sensus qõ
sor. cras erit id qõ erit homo. Silr dicendo
hoc heri fuit homo é sensus qõ hoc heri fu
it id quod fui heri homo non quod hoc he
ri fuit id quod fuit homo absolute. Si vero
ibi non sit aliquod tale aduerbium ibi non
erit talis appellatio exempluz dicẽdo sor.
erit homo sensus est quod sor. erit id quod
erit homo ⁊ sic de alijs.

Appellatio forme Circa istaz appel
lationem é notandũ q d appellatio
forme seu rationis non é nisi in pro
positione vbi é terminus concernens actũ
mentis. pro quo est notandum q d termini
concernentes actum mentis positi in pro
positione non habent vim nisi super psona
patiente recta ab eis ista autem persona pa
tiens aut ꝑcedit aut sequitur si precedit am
pliatur vsqz ad imaginabilia nullo modo
appellando exm: si dicã rosam intelligo sen
sus é q d rosam que é vel potest cẽ vel intel
ligi ego intelligo siue intelligam ipsaz per
istum conceptum rosa siue p istum cõceptũ
substantia si vero sequitur tunc talis termi
nus ampliatur modo dicto ⁊ vltra hoc ap
pellat rationem seu formam exm dicendo i
telligitur rosa sensus é q d intelligitur rosa
que é vel potest cẽ vel potest intelligi ⁊ q d
intelligitur per illum conceptum seu termi
num rosa ⁊ sic li rosa appellat rationẽ. ¶ Et
si dicitur. quid é istud appellare rationẽ seu
formã. rñ. q d appellare formã nil aliud est
quam per terminum concernentem actum
mentis precedentem denotari significatuz
termini sequentis concipi p talem terminũ
vel per secum sinonimum exm dicendo in
telligo chymeram dicimus q d li chymerã
appellat formam qz per talem propõnem
denotatur q d tu intelligis significatum illi
us termini chymera per illum conceptum
chymera silr dicẽdo li homo significat hoiez
sensus é q d li hõ significat hoiem per illuz
conceptum homo ⁊ sic de alijs dicatur.

Sed iuxta ampliationes ⁊ appellati
ones possunt concedi multe ꝓpõ
nes ꝑma tu differs a nigro Et tñ tu
nõ potes differre a nigro ꝑma pars é nota
⁊ secunda ꝓbatur nam da tu om. f. tu potes
differre a nigro Et cum li nigro stet distribu
tiue pro eo q d potest arguitur sic Tu potes
differre a nigro ⁊ tu potes esse nigr igit tu
potes differre a te ipso ꝯñs est falsuz igitur
⁊ antecedens nõ minor. igitur maior. q d
fuit probandum Secunda conclusio tu es
omnis homo existens in ista domo ⁊ tñ tu
nõ potes esse omnis homo existens in ista
domo ꝑma pars ponitur in casu ⁊ secunda
ꝓbatur qz da tu om tu potes cẽ omnis hõ
existens in ista domo ⁊ arguitur hoc cẽ fal
sum qz sequitur tu potes cẽ omnis hõ exi
stens in ista domo sed sor. potest esse hõ exi
stens in ista domo igitur tu potes cẽ sor. cõ
sequens falsum igitur ⁊ añs ⁊ non pro mi
nori igitur ꝓ maiori. ¶ Tertia cõclusio est
ista. hec consequentia non valet albuz erit
non album igitur non album erit albuz qz
añs é verum ⁊ consequẽs falsum ꝓbatur ⁊
pono q d vna res alba erit nigra continue
post hoc isto posito ista est vera album erit
non album quia album continue erit nigr
vt ponit casus ⁊ q d ꝯñs sit falsum ꝓbatur
quia illud ꝯñs significat q d id q d non é vl'
erit album erit albũ vbi illa negatio cadat
super toto disuncto q d implicat contradic

tionem quia sensus cēt qd id qd nec est nec erit album erit albū Et si dicitur qd illa consequentia valet quia est conuersio simplex dicitur quod non ē conuersio simplex quia non seruatur eadem appellatio sed sua conuertens erit hec quod erit non album ē vel erit album. ¶ Quarta conclusio ista 2ª nō valet non rex ē filius tuus igitur modo rex potest esse filius tuus patet vt precedens. ¶ Quinta 2º propōnem impossibilem tu concessisti bene rñ. ⁊ tamen tu non concessisti impossibilem propōnem bene rñ. ꝓbat posito quod heri concesseris istam homo ē asinus que significabat deum cē nunc tamē significat hominem esse asinum tunc patet prima pars quia istam concessisti bene rñ. ⁊ hec ē vel fuit ꝓpositō impossibilis igitur ⁊c. Secunda pars etiam patet quia tu nō concessisti bene reponendo ꝓpōnem ipossibilem ꝓ tempore pro quo concessisti eam. Item conceditur quod carnes crudas comedisti ⁊ tū tu ñ comedisti carnes crudas. Item conceditur quod hec ꝓpositio que est falsa ter me negabis dicta fuit a deo ⁊ tamē deus non dixit istam ꝓpositionem falsam patet prima pars quia hec fuit dicta a deo ⁊ hec ē vel fuit hec propositio falsa qz ē falsa igitur ⁊c. Secunda pars etiam patet quia non dixit deus illaz ꝓ tempore ꝓ quo erat falsa. ¶ Sexta 2º preuisum a deo potest cē falsum. Et tū preuisum a deo non erit falsū patet secūda pars ⁊ pma ꝓbatur sic quodlibet istoꝝ potest cē falsum demostratis istis Ego diligam Johannem ego non diligam Johānem sed alterꝝ istoꝝ ē preuisum a deo igitur preuisum a deo potest esse falsum 2ª tenet cum maiori. exponendo illam ex quo ego sum libere voluntatis ⁊ minor ꝓbat Omne verum est preuisum a deo alterum istorum est verum igitur alterum istorum est preuisum a deo consequentia tenet cum maiori ⁊ minor patet quia ista sunt contradictoria. ¶ Septima conclusio id quod est non preuisum a deo potest esse preuisum a deo probatur quodlibet istoꝝ potest cē preuisum a deo demostratis illis contradictoryis. Sed aliquod istoꝝ ē aliquid quod ē ñ preuisum a deo. igitur aliquid quod est nō preuisum a deo potest cē preuisuz a deo 2ª tenet cum minori quia vnum illorum est falsum. ⁊ maior probatur Omne quod potest cē verum potest esse preuisum a deo sz quodlibet istorum potest cē verum. ex quo sum liberi arbitrij igitur quodlibet illorum potest esse preuisum a deo non tamen conceditur quod non preuisum a deo potest esse preuisum a deo sicut non conceditur quod non album erit album.

Vlterius sunt ponende quedam petitiones prima An ista sit vera deus dixit falsum rñ. quod sic quia ista non plus significat quaz quod deus dixit illud quod fuit falsum pro tempore pro quo dixit illud quod est verum. Nam deus dixit duo contradictoria simul igitur dixit falsum consequentia tenet ⁊ antecedens ꝓbatur quia genesis sexto capitulo dixit istā negatiuam. Non permanebit spiritus meus in homine in eternum quam non potuit proferre nisi proferret suam contradictoriam affirmatiuam que est pars illius negatiue. scilicet istam permanebit spiritꝰ meus ⁊c. Sed tu dices ego bene video qd dixit falsum sed volebat quod nos credere mus oppositum illius falsi Ideo peto vlterius an deus dixerit falsum ⁊ id nobis manifestauerit pro vero volendo quod assentiremus illi falso quamuis illi ipse non assentiretur Respōdetur salua veritate quod videtur quod sic quia Jone capitulo. 3. Deus dixit istam cathegoricaz minuuitis scilicet hinc ad quadraginta dies ninuue subuertetur que fuit falsa pro tempore prolationis ⁊ illi tenuerunt tam pro vera ⁊ eam Jonas de intentione dei predicauit pro vera sorte dicitur quod deus bene dixit illam cathegoricam sed ipse intellexit illam conditionaliter ⁊ sic non voluit eos assentiri falso. Istud tamen non soluit quia bene scimus quod deus intellexit conditionaliter ⁊ non fuit deceptus Sed tamen eam illis dixit cathegorice ⁊ voluit illos intelligere cathegorice ⁊ non conditionaliter ex quo nullus dedit signū qd intellexerit ꝓditionalr. Vlr arguitur sic ipe dixit illā falsam cathe. ⁊ ꝓ nullū signū aut reuelationē nonficauit nin

ninitis quod ipse itellexerit hypothetice
Igitur dixit illud falsum ⁊ voluit ninniui/
tas illi assentiri p vero licet ipe illi ñ assen
tiretur ⁊ ofirmatur qz si tu vicis quod illaz
quaz deus dixit tñ cathegorice intellexit
cõditionaliter ⁊ voluit nõ intelligere condi
tionaliter Tunc a simili haberez dubitare
de omni propositione dicta a deo cathego/
rice an intellexerit illã conditionaliter ⁊ vo
luerit nos illaz intelligere conditionaliter
quod non est dicendũ Sed ad primũ illorũ
forte diceret aliqs quod deus p signũ ostẽ
dit mnniuitis qõ ipe intellexerit conditiõa
liter qz ninitue non est subuersa ⁊ ad ofirma
tionẽ dicitur quod nõ seqtur qõ ego habe
rem dubitare de omni propositione cathe'
gorice dicta a deo qz nõ apparet oppositũ
dicti sicut apparuit ninititis. sz istud adhuc
non solut qz signo tẽpus in quo dixit deus
illã ninititis ⁊ signo illã i quo dedit signũ
in oppositum ⁊ seqtur qõ ad minus voluit
ninititas p tẽpus medũ credere illud fal'
sum. Itẽ stat confirmatio superior. s. qõ ha
beo a simili dubitare de oi propositione di/
cta cathegorice. An deus voluerit qõ intel
lexerĩ illã conditionaliter qz licet non dede
rit nobis signũ in oppositũ tñ habeo dubi'
tare an in futuz fit daturus nobis signum
in oppositũ ideo mihi videtur qõ ista sit cõ
cedenda deus dixit falsuz volens nos cre/
dere illud pro vero. ¶ Sed contra hoc ar'
guitur forti argumento. sic si deus dixit fal
suz volens ⁊c. Aut ergo dixit hoc ex igno'
rantia qz crederet illud esse ꝓum aut ex scie
tia. Si primũ igitur est ignorans ꝓitatem.
Si secundũ igitur est mentitus probo con
sequentiaz quia omne dicens falsuz alicui
pro ꝓo ⁊ credens eius oppositum mentitur
illi sed deus dixit falsuz pro ꝓo ⁊ oppositum
credidit igitur est mẽtitus. ¶ Ad istud rñ.
qõ aliquẽ mentiri est duobus modis: pro/
prie ⁊ in proprie ille mẽtitur proprie q vnũ
dicit ⁊ aliud sentit volens qõ illud qõ dicit
teneatur pro ꝓo ⁊ hoc fiat cũ intẽtione no
cendi aut decipiendi illũ cui mẽtitur absq;
causa ⁊ iniuste ⁊ hoc dicimus de proditori/
bus ille ꝓo mentitur in proprie qui vnũ di
cit ⁊ aliud sentit sz hoc quacunqz intentiõe
faciat ñ fit in iuste sicut coiter fit cũ prẽ
dicentes fabulas filijs vt per illas filij edu
cantur ad vitã rectaz isto stante dicitur qõ
oportet vnũ istoꝝ concedere. s. vel qõ deus
non scit oia ⁊ decipitur aut qõ potest facere
preteritũ non esse preteritũ vel qõ mentit⁹
ẽ ninititis Quoꝝ primũ non videtur dicẽ
duz secundũ etiã licet non iplicet contradi/
ctionẽ qz est pure negatiuũ mihi non vide
tur vez quia tunc posset facere christũ non
fuisse crucifixũ. Tertũ forte videtur ponen
dum capiendo mentiri secundo modo ⁊ nõ
primo de quo tamen nihil dico assertiue lz
argumentum me ad hoc cogat. Secũda pe
titio An posito qõ voles sor. esse sacerdotẽ
⁊ voles eũ percutere sequatur qõ tu voles
percutere sacerdotẽ Et videbit qõ sic quia
illa non videtur aliud significare rñ. qõ se
cundũ dicta ⁊ secundũ magistrũ argumen
to. xxxviij. primi dubij id nõ sequitur quia
posito qõ voles percutere cras sor. ⁊ velis
post cras ipsum esse sacerdotem ⁊ non per'
cutere ipsum est antecedens verum ⁊ conse
quens falsum quia consequens significat
quod non solum tu voles percutere sor. vo
lendo quod sit sacerdos sed tu voles percu
tere sor. volendo quod sit sacerdos pro co
tempore adequate pro quo voles cum per
cutere quod est falsum. ¶ Tertia petitio an
ista sit vera li animal significat hominem:
respondetur quod non quia ista propositio
propter appellationem rationis factaz a li
significat super illo termino hominem de
notat quod li animal significat hominem
per illum terminum homo qõ est fm Ideo
haberes concedere quod li animal non si
gnificat hominem nec substantiaz nec asi
num nec sortem sed bene hominẽ substan
tiam asinum ⁊ sortem significat. nec suppo
nit pro sor. aut asino aut homie sed p sor.
asino ⁊ homine supponit. Unde soluz li ho
mo significat hominem ⁊ li animal signifi
cat animal ⁊ li sor. significat sor. ⁊ li omnis
homo oẽm hominem si tamen qũque dici
mus oẽm facimus vbi materia nõ petit dif
ficultatem.

¶ Tractatus consequentiarum.

Consequentia ⁊c. Circa diffinitio
nem est sciendũ quod li cõsequẽ
tia potest dupliciter accipi vno mo

do formaliter ⁊ sic non est nisi quedam operatio intellectus per quam intellectus infert vnam propositionem ex alia siue bene inferat siue male. Vel vnum sinonimũ cũ illa. ⁊ sic 2ª in voce nihil aliud ē quã li ergo vel igitur in mente aut ē talis operatio ⁊ sic sp ē vnum in cõplexum ⁊ terminus simcathegorematicus. Alio modo accipitur ꝓñtia materialiter ⁊ sic ꝓñtia ē quedam propositio hypothetica ratiõalis que habetur p cõditionali ⁊ isto modo non ē vnũ simplex sed complexum ⁊ similiter dicatur de li illatio quod eisdem modis accipitur. Tunc ad propositum reducendo dicitur qõ cum magister describit ꝓñtiam describit ꝓñtiam secundo modo ⁊ sic li ꝓñtia ē terminus secũ de significãs veras ꝓñtias ⁊ habet duo significata ⁊ non diffinitur pro se aut sibi simili sed pro suis significatis personalib⁹. Et si petitur in quo differt ꝓñtia primo modo a ꝓñtia secundo modo dicta rñ. qõ differt sicut pars a toto qz ꝓñtia primo modo ē sola nota illationis sed secundo modo est aggregatũ ex nota ⁊ añte ⁊ ꝓñte. Circa diffinitionem nota qõ intelligitur sic ꝓñtia ē illatio. i. propositio quedam illatiua consequentis ex antecedente. s. habens notam illationis per quam aut per secuz sinonimã infertur ab intellectu vel sensu ꝓñs ex antecedente sed secundo modo intelligitur diffinitio sic consequentia ē illatio. i. nota illationis per quam aut secũ sinonimã infertur ꝓñs ex añte que nota ē comunctio habens officium vniendi ⁊ confundendi confuse tãtum imobiliter. ¶ Sed contra istam differentiam arguitur qz subordinetur li a huic tu es igitur tu es Tunc li a ē consequentia ⁊ tamen sibi non infertur consequens ⁊c. rñ. vt supra plures est responsum. ¶ Prima diuisio consequentiarum. Circa diuisionez nota quod consequentia diuiditur in bonã ⁊ malam diuisione logicali vt supra consequentia bona dic qõ ē illa cuius oppositus consequentis est aptum repugnare antecedenti vel est illa que subordinatur vni tali mala autem ē illa in qua oppositum consequentis stante sua significatione stat cũ antecedente. i. non ē aptum repugnare antecedenti nz subordinari vni tali. ¶ Secunda diuisio circa diffinitiones secunde diuisiõis dicas sic consequentia bona ⁊ formalis ē illa i qua o^m ꝓñtis formaliter repugnat antecedenti. i. ē aptum cũ antecedente facere copulatiuam implicantẽ contradictionez. Que contradictio resultat merito añtis ⁊ oppositi coñtis collectiue exemplũ dicim⁹ qõ ista ē formalis Tu es homo igitur tu es animal quia ista copulatiua facta ex antecedente ⁊ opposito cõsequentis. s. tu es hõ ⁊ tu non es animal implicat cõtradictionẽ que contradictio resultat merito vtriusqz partis ⁊ non merito vnius tñ vt patet qa nulla illaꝝ de perse implicat. Consequẽtia autem bona ⁊ materialis ē illa que ē bona sed o^m consequentis cum antecedente non infert contradictionem resultantem merito vtriusqz ex^m tu es ⁊ tu non es igitur tu sedes illa consequentia ē bona ⁊ materialis ⁊ non formalis quia licet ex opposito consequentis cum antecedente sequatur contradictio quia sequitur te esse ⁊ te non ē hoc tamen non est merito antecedentis ⁊ oppositi consequentis sed merito antecedentis tantũ. ¶ Tertia diuisio consequentiaꝝ ⁊c. Circa istam diuisionem intellige diffinitiones sic consequentia bona de forma est illa cuius quilibet ⁊c. i. ē illa que est bona ⁊ formalis ⁊ quelibet sibi similis in forma etiã ē bona ⁊ formalis. Sed dices quid ē forma consequentie dicitur qõ ē modus arguẽdi generalis iam inuentus a logicis ꝑm quẽ fit consequentia bona ⁊ formalis exemplũ dicimus qõ ista ē bona ⁊ de forma homo ē igitur animal ē quia bona est ⁊ formalis ⁊ quelibet similis illi secundum illuz modũ arguendi est bona ⁊ formalis Consequentia autem bona de materia ē illa que ē bõa ⁊ formalis non tamen quelibet sibi similis in forma ē bona ⁊ formaliter exemplũ ista tantum pater ē igitur non tantum pater est est bona ⁊ form. ⁊ non de forma Quia illa q̃ est sibi similis. s. tantum deus ē igitur non tantum deus ē non ē bona ⁊ formalis licet sit bona ⁊ materialis ex quo antecedens ē impossibile Sed hic est dubitatio an ista sit de forma animal ē igitur omne animal ē ⁊ videtur qõ sic quia ista ē bona ⁊ quelibet sibi similis in forma ē bona quia quelibet in

qua arguetur a particulari ad vniuersalez in secundo adiacente valebit nñ. qō ista iā non est de forma: qz iam non tenet rōne alicuius forme seu modi arguendi inuenti ⁊ nominati in logica qz nō duz composita talis regula in logica ab indefinita ad suam vniuersalez de secundo adiacente valet ⁊ sed ista generalis a particulari vel indefinita ad suaz vniuersalem ñ valet ⁊ si nñ illa regula prior esset inuenta credo quod ista ⁊ multe alie que non sunt bone de forma essent bone ⁊ de forma.

¶ Capitulum de regulis generalibus.

Formal' ñtie ⁊c. hic sunt due petiōes ꝑma an regule generales hic posite a magistro cōueniant tantū consequentie bone ⁊ formali an omni consequentie bone. nñ. qō iste regule hic posite cōueniunt of consequentie bone sed. xxiij. regule posite a strodo ñ conueniunt oēs oi ꝓsequentie vt patet de ista regula si ꝓseqntia ē bona ⁊ añs est pure negatiuū ꝓñs nō est pure affirmatiuū quia ista nñ competit consequentie formali qz huius materialis deus ñ est igitur tu es antecedens est pure negatiuum ⁊ cōsequens pure affirmatiuū Secunda petitio an possit esse qō sor. imaginetur se esse ⁊ se non eē. nñ. qō sic qz intelligendo istam copulatiuam sor. ē ⁊ sor. nō est quam ipse negat imaginatur se esse ⁊ se non esse sed bene verum est qō non potest esse qō assentiatur se esse ⁊ se non esse.

¶ Capm primū de regulis pticularib9.

Hinc sequūtur particulares ⁊c. In isto capitulo magister ponit sex regulas quaruz secunda habet tres partes vt videre potes in textu. Iste autez regule sic se habent quod sexta sequitur ex prima quarta ex secunda quinta ex tertia probantur hec oia supposito hoc fundamēto quod terminus cois non distributus in vno contradictorio distribuitur in alio ⁊ econuerso. isto stante probatur primo qō sexta sequitur ex prima. nam si ab inferiori ad suum superius affirmatiue ⁊ sine cōfusione semper valet consequentia vt dicit prima regula igitur arguendo a ꝓtradictorio consequentis ad contradictorium antecedentis semper valebit consequentia. sz arguendo a contradictorio consequentis illius consequentie ad contradictorium antecedentis arguitur a superiori distributiue affirmatiue ⁊ mobiliter ad suum inferius per suppositum factum ⁊ sic arguitur secundum sestam regulam igitur sexta regula ē vera ⁊ sequitur ex prima. Sed accipe exemplum si ista consequentia homo currit igit' animal currit que est secundum primā regulam vz. igitur etiam ista que est a cōtradictorio consequentis ad contradictorium añtis valebit. s. nullum animal currit igit' nullus homo currit ⁊ hec est secundum sextam regulam igitur sexta regula sequit' ex prima. Secundo probat' qō quarta seq̄tur ex secunda nam si ab inferiori ad suum superius distributiue siue affirmatiue siue negatiue non valet consequentia vt dicit secūda regula igitur etiam arguendo a contradictorio consequentis ad contradictorium añtis non valet cōsequentia sed taliter arguendo arguitur a superiori non distributo ad suū inferius qō dicit quarta regula nō valere igitur quarta regula vera ⁊ sequit' ex secunda exemplum si non valet ista nullus homo currit igitur nullum animal currit vt dicit secunda regula non vz etiaz dicendo animal currit igitur homo currit. vt dicit quarta regula ⁊ sic quarta sequit' ex secunda. ¶ Tertio probatur quod quinta regula sequitur ex tertia nam si ab inferiori ad suū superius negatiōe post posita sic qō termini non confundantur non valet cōsequētia sine medio vt dicit tertia regula igitur etiam arguendo a contradictorio ꝓñtis ad contradictoriū añtis non valet ⁊ sz sic arguendo arguitur a superiori ad suū inferius distributiue ⁊ affirmatiue sine medio vt dicit quinta regula igitur quinta regula sequit' ex tertia Sed contra aliquas istarū regulaꝝ arguit' ⁊ primo ꝓtra primā sic ista ⁊ non valet. s. ista mobilia eque cito descēdent igit' eque cito mouebunt ⁊ tamen arguit' p primam regulā igit' regula falsa pz ⁊ cū minori ⁊ maior probat qz descendāt duo mobilia de tecto vnum p lineaz rectā puta p cordam arcus. ⁊ aliud p lineam curuam puta p lignum arcus ⁊ pono qō sic descendant qō eque cito erūt in terra tunc pz

qd ista eque cito descendent ⁊ tñ non eque
velociter mouebunt qr illud qd mouebit
p arcum velocius mouebit ex quo maius
ꝓpacū describet. Secūdo arguit cōtra eādē
sic nunquā potest argui ab inferiori ad su
um supius sine cōfusione igit regula sup'
flua patet 2ª ⁊ añs ꝓbatur ⁊ da ta o''' ⁊ sit
qd in ista hō currit igit aial currit ⁊ ꝓbatur
qd arguit cōfuse tñ imobiliter qr nota rō
nis ꝓfundit cōfuse tñ imobiliter terminos
ꝓcedentes vt patet supra igitur li hō ⁊ li al'
stant imobiliter ⁊ igitur nō valet 2ª nec ar
guitur p regulam qd fuit ꝓbandus. Tertio
arguitur ꝓtra secundam ⁊ tertiam regulā
simul qr nō valet 2ª ista tñ substantia nō
ē aliquid igitur tñ aliquid non ē accēs ⁊
ois substātia ē accidens. ⁊ tñ arguitur p re
gulas igitur ambe regule false patet 2ª cū
maiori qr añs illius consequentie ē vera ⁊
2ñs falsum ex quo secunda ēius exponēs
ē falsa vt patet. s. quodlz non aliqd ē accēs
minor autem ꝓbatur qr hic arguitur ab in
feriori ad suum supius confuse tñ mobilr
⁊ ita arguit p secundam regulaz arguitur
etiam ab inferiori ad suū supius negatiōe
post posita cum debito medio vt patet ⁊ sic
arguitur p tertiam. ¶ Ad ista rñ. ad pmū
dicit quod non arguitur p regulam quia li
eque velociter includit negationem ⁊ sic ar
guitur negative: vnde est ac si ego argueré
sic ista mobilia descendent ⁊ non descendet
vnum velocius alio: igit ista mouebuntur
⁊ non mouebitur vnū velocius alio vbi pz
quod non arguitur p regulam: Ad secun/
dum dicitur quod in veritate nunquam ar
guitur ab inferiori ꝛc. quin arguatur confu
se tñ imobiliter ⁊ sic regula de virtute ser/
monis ē vana tñ ipsa intelligit sic qd argu
endo ab iferiori affirmative sine ꝓfusione ⁊
hoc i ordine ad cathegoricā ad suū supius
valet 2ª. ⁊ sic negat qd nō possit argui p re
gulaz ⁊ dicitur qd i exēplo dato arguitur p
regulā qr li hō ⁊ li aial i ordine ad cathego
ricā stāt determinate. Et si dī igitur idez ter
minus staret ꝓfuse tñ imobilr ⁊ determina
te. dicitur qd ñ est incōueniēs in ordine ad
diuersas ppōnes. Et si dicitur igitur sub il
lo licet descēdere ⁊ ñ licet descēdere qd ē cō
tra dictio. rñ. qd absolute sub li hō lz desce
dere ⁊ negatur ista 2ª li hō stat cōfuse tñ i
mobilr currit sub eo ñ licet descēdere. Sed
solum sequitur qd in ordine ad talem pposi
tionem ñ licet descēdere cuz quo tñ stat qd
in ordine ad aliā liceat descēdere ⁊ sic itelli
gi debēt diffinitiones suppositum in q bus
dicitur non licet descēdere. ¶ Ad 3''' rñ. se
cundum Paulum in obiectionibus ⁊ secū
dum. P. M. in capitulo exclusiuaꝝ quod
argumentum cōcludit sed secunda regula
debet intelligi sic ab inferiori ad suum supi
us cōfuse tñ mobiliter ⁊ mere affirmatiue
valet 2ª. Tertia vero sic ab inferiori ad suū
supius negatione post posita stāte inferiori
⁊ supiori determinate aut discrete valet 2ª
⁊ sic argumētum ñ ibit ꝓtra regulas qr nō
arguitur secūdum regulas sic itellectas vt
pz. Sed hic sunt due petitiōes. pma qd est
dicere. valet 2ª ⁊ si valet 2ª rñ. qd qñ poni
tur regula affirmatiua sensus est qd vz de
forma. i. qd qlz vz qñ anté ponitur regula
negatiua sensus ē qd ñ vz de forma. i. non
qlz vz Secunda petitio ē ista sigs negaret
mihi istā regulā magistri. s. ab inferiori ad
suū supius ꝓfuse tñ mobilr ⁊ affirmatiue
valet consequentia, quomodo ꝓbarez sibi
rñ. qd ista regula ē necessaria. ⁊ p istam suz
motus supra ad dicēdum qd causale dictio
nis reduplicatiue stat cōfuse tñ imobiliter.
Si quis tamen negaret illam probatur sic
omnis ꝓsequentia q̄ sic se hēt qd ex cōtradi
ctorio ꝓñtis sequitur de forma ꝓtradictoriuz
añtis ē bona de forma sed illa i q̄ arguitur
ab iferiori ad suū supius affirmatiue ⁊ ꝓfu
se tñ mobilr ē huiusmodi igitur ipsa ē bōa
de forma pz 2ª cū maiori ⁊ minor ꝓbatur
sic cuiuslibet ꝓñtie in qua arguitur a supi/
ori distributo mobiliter ⁊ negatiue ad suuz
inferius consequēs sequitur formaliter ex
antecedente vt dicit sexta regula sed omnis
consequentia in qua arguitur ex opposito
consequentis ad oppositum antecedentis
alicuius consequentie in qua arguebatur
ab inferiori ad suum supius confuse tantū
mobiliter ⁊ affirmatiue sic se habet quod i
ea arguitur a superiori distributo mobilr
⁊ negatiue ad suuz inferius igitur quelibet
talis sic se hēt qd in ea ꝓñs sequitur formalr
ex antecedēte qd fuit ꝓbādū ⁊ breuiter qu i

negat istã regulã habet negare sextam ex q̃ ista sequit ⁊ secũdã ex qua sequit sexta.

¶ Secundum capitulum.

Eglas alias ⁊c. In isto ca° ponũt sex regl'e quax p̃ma ē ia ab vli ⁊c. que ꝓbat sic qz si ñ da o^m. s. qd ab vniersali ad ꝑticulare ñ valz 2^a ⁊ seqtur qd stabit o^m 2 sequentis cũ añte ⁊ ita poterit esse qd duo ꝓtraria sint simul ⁊ qd ē f^m. ¶ Secũda regula est ista A ꝑticulari ⁊c. q̃ ꝓbat sic qz da tu o^m. s. qd a ꝑticulari ad vniersalem sit bona 2^a ⁊ seqtur ut qd in nulla tali stabit o^m 2 ñtis cũ añte ⁊ sic ñ posset cẽ qd essent duo subcõtraria simul vera qd est f^m 3ª regl'a ē ista. ab vli affirmatiua ad singulares cũ medio valet 2^a. ꝓbatur sic ois cõsequẽtia q̃ tenet p 3^m modũ p̃me figure ē bõa sed ista que ē sm̃ istã regl'am ē huius modi igitur ⁊c. p 3ª cuz maiori ⁊ minori p 3 in exẽplo nã ista ē indarij ois hõ est animal. ⁊ iste ē hõ igitur iste est animal. ⁊ ita de alijs dicatur. ¶ Quarta regula est ista ab vniersali negatiua ad singulares v 3 2ª ꝓbatur qz ex opposito 2 ñtis seqtur o^m a ñtis f^m p̃maz regulã primi capituli ex^m qz v 3 ista 2 sequentia de forma iste homo currit igitur hõ currit v 3 ctiaz ex° nullus hõ currit iste hõ ñ currit quod fuit ꝓbandum ¶ Quita ⁊. vi. regl'a satis patẽt itelligẽti.

¶ Capitulum tertium.

OEppositiõibus nõ quãtis ⁊c. In hoc capitulo ponũtur septẽ regule p̃ma ab exclusiua affirmatiua ad vlez ⁊c. v 3 2^a ⁊ ex° vt tm̃ animal ē homo igitur omnis hõ ē animal ⁊ ex° ista regl'a probatur duplicitẽr primo qz ibi arguitur p cõuersiõnẽ simplicẽ vt p 3 supra. Secundo qz exponẽtes vl'is inferũt p 2 uersiõem simplicẽ illas exclusiue ⁊ ex° probatur qa exponẽtes istius quilz hõ ē rõlis sunt iste hõ est ratiõalis ⁊ nullus hõ est ñ rationalis q̃ si cõuertãtur simpl'r erunt exponẽtes istius tm̃ rõle est hõ. ⁊ si dicitur quod exponentes istius vl'is ñ sunt bñ sumpte dicitur quod sic qz ille cõuertũtur cũ exponẽtibus pauli vel sunt illis meliores vt patebit in capitulo de vl'ibus. Secunda regula ab exceptiua ⁊c. ista regula ꝓbatur p hoc medium ꝓpõ vniuersalis vt ista omnis hõ est rõlis infert p regulã ꝓbatã istã exclusiuam tm̃ ratiõale est homo cuius exclusiue affirmatiue exponentes cõuertuntur cum exponẽtibus huius exceptiue negatiue. s. nihil ꝑter ratiõale est hõ igitur iste tres ꝓpositiones sẽ inferunt de forma. ¶ Tertia ⁊ quarta regl'a probãtur exprobatiõib° regulax p̃mi capituli vt patet. ¶ Quita vero ⁊ sexta satis patent. ¶ Septima regula A termino stãte ⁊c. ratio istius regule ē qz dato opposito seqtur quod sub codẽ termino 1z descẽdere ⁊ ñ licet descẽdere vt p 3 intuenti. Contra istas regulas arguit magister in obiectionib° bonis argumẽtis q̃ tu vide Arguitur tamẽ ꝓtra p̃mã sic ista cõsequẽtia ñ valet omne albũ erit albũ igitur tãtum albũ erit albũ. ⁊ tamẽ arguitur per regulã igitur regula f^a p 3 2ª cum minori ⁊ maior probatur qz añs ē vex vt p 3 ⁊ 2 ñs f^m quod probatur nigrũ erit albũ igitur ñ albũ erit albũ ⁊ ita ñ tm̃ albũ erit albũ p 3 2^a ab inferiori ad suũ superius affirmatiue ⁊c. ⁊ añs est verum igitur ⁊ 2 ñs. Secũdo sic ista conseqnt a ñ vl'z cuuilz hois est asinus igitur tm̃ asinus ē hois. ⁊ tm̃ arguitur p regulã. igitur regula f^a p 3 2 sequẽtia cuz minori ⁊ maior probatur qz posito qd̃ quilibet hõ habeat asinũ ⁊ capra añs ē vex ⁊ 2 ñs f^m vt p 3. ¶ Tertio sic ista cõsequẽtia ñ v 3 ois popl's currit igitur tm̃ currens ē popl's ⁊ tm̃ arguitur p regulam igitur regula falsa patet 2 sequẽtia cũ minori ⁊ maior probatur qz vbi ois popl's currat ē añs verum vt p 3 ⁊ 2 ñs f^m cũ p̃ima ex° exponẽs fit falsa. s. currens ē popl's qz nihil ē popl's 1z aliq̃ sint populus Quarto nõ seqtur tm̃ tria ẽtia currũt igitur omne currẽs aut oia currẽtia sunt tria ẽtia ⁊ tm̃ arguitur p regulam igitur ⁊c. p 3 2 sequantia cuz minori ⁊ maior probatur qz vbi tria ⁊ ñ pl'a entia currerent esset añs vex vt p 3 ⁊ 2 ñs f^m qd̃ probatur qz suũ o^m ē vex. s. aliq̃ currentia ñ sunt tria ẽtia qz ista nõ sunt tria ẽtia demostratis duob° illox. ⁊ ista sunt aliq̃ currẽtia igitur ⁊c. ¶ Ad p^m dicit dupl'r p̃mo qd̃ n ō arguitur p regl'am secundo dicit qd̃ dato qd̃ arguerel p regulaz 2 ñs ē vex qd̃ nõ arguat p regl'ã patet qz li albuz qd̃ est apte pti ũ vl'i ꝑt appellatie pro eo qd̃ erit

z nõ stat ampliatiue pro eo qd ẽ vel erit z ñ exclusiua sic ideo oz sic arguere oñe albũ erit albũ igitur tñ quod erit albuz est vel erit albũ. Secũdo dicitur quod dato qd arguatur p regulã ꝓñs ẽ vez. s. tñ albũ erit albũ z negatur qd ñ albũ erit albũ qz ista ꝓpositio ẽ impossis vt patet i ãpliationib⁹ z patebit infra qz signicat qd illud qd nec ẽ nec erit albũ erit albũ z generaliẽ omnis propositio affirmatiua i q̃ subiicitur terminus infinitus z p̃dicatur termino oppositꝰ ẽ impossibilis vt ñ papa põt eẽ papa ñ tñ si cẽt eo⁹ quia ista ñ ẽ ipossibilis papa erit ñ papa ꝑm opionẽ cõez ponẽtẽ ampliationem. Si quis tamẽ negaret ampliationẽ sicut fecit. p. ꝓ. habet dicere illã cẽ ipossibilem z cũ probat qd illa sit vera nõ albũ erit albũ qz nigrũ erit albũ igitur ñ albuz erit albũ ab inferiori ꝛc. Ad hoc põt tripliciter dici ꝓmo quod ñ arguitur p regulam qz arguitur cũ termino includente negationẽ. s. cũ li ñ albũ. Sed ista responsio esset nulla apud illũ q tenet quod li ñ albuz sit vnus terminus. Secũdo posset dici quod li ñ albũ ñ ẽ proprie supiuo ad li nigrũ qz ñ ẽ in pñito nec ẽ terminꝰ simplex. Tertio possz dici ꝑm dicta cõia quod ñ arguitur p regulã qz mutat suppõ z ãpliatio ideo oz sic arguere nigrũ erit albũ igitur quod est vel erit ñ albũ erit albũ z tunc erit ꝓñs verum ex quo tñ ñ sequitur quod ñ album erit albũ vt pz intelligenti dicta in ampliationibus. ¶ Ad secundũ vt dicit magister q dam dicunt quod regula non tenet in obliquis sed ista solutio ẽ grossa si aduertas p batõnem regule ideo dicas aliter. s. qd nõ arguit p regulã quia ñ fit de subiecto p̃dicatum sed oportet sic arguere reducẽdo ad rectũ qlibet hõ est ens cuius ẽ asinꝰ igitur tantum ens cuius est asinus est hõ. z ẽ antecedẽs z ꝓsequens verum in casu. ¶ Ad tertium negatur quod arguatur per regla quia li currẽs a parte predicati cum sit adiectiuũ debet habere secuz li popolus pro substãtiuo. z oportet sic arguere omis populus ẽ currens igitur tantum populus currens est p̃ populus z erit antecedens ẽ consequens verum. ¶ Ad vltimum dicetur in tractatu de ꝓbatiõib⁹ terminoz capꝰ ꝓpo.

¶ Quartum capitulum.

Deinde sunt regule ꝛc. Circa hoc capm̃ nota quod terminoz quidaz sunt pertinentes z quidaz sunt impertinentes. ipertinentes sunt illi quoz quilibet potest de alio affirmatiue verificari z negatiue vt li album z li dulce pertinentes autem sunt illi qui sic se habent quod nõ quilibet potest de alio affirmatiue z negatiue verificari z isti sunt duplices qz vel sunt pertinẽtes disperati z tanquã inimici Aut pertinentes sequela z tanquaz amici si primum sunt illi quoz nullus potest de alio affirmatiue verificari sed tantuz negatiue sicut li homo z li asinus. Si vero sint pertinẽtes sequela hoc dupliciter qz vl propositõ in qua est vnus infert de forma propositionem in qua est alter z non econuerso vel infert aliam z econuerso si primum tunc illi se habent sicut superius z inferius vt li homo z li animal. Si secundum: hoc dupliciter qz vel propositio vnus infert ꝓpositionem alterius z econuerso mediante oi verbo vel solum mediante verbo substãtiuo de presenti. Si primũ illi dicuntur pertinentes conuertibiles vt li homo z li risibile Si secundũ illi dicuntur pertinentes relatiui Et ex hoc patet titulus capituli. ¶ Sed contra regulas huius capituli z contra dicta arguitur primo probando quod li hõ z li animal sunt ipertinentes cuius om̃ est dictum quia illi duo termini sic se habẽt qõiam verificantur inuicẽ affirmatue: z possunt verificari negatiue. igitur sunt ipertinentes tenet consequentia cũ maiori z minoz probatur quia vbi nullus homo esset quelibet istarum esset vera nullis homo ẽ animal nullum animal est homo vt patet Secundo arguitur contra primam regulã quia non sequitur homo est animal igitur asinus non est animal z tamẽ arguitur ab affirmatiua de li homo ad negatiuaz de li asinus qui termini sunt disperati igitur regula falsa Item arguitur contra candez qz non sequitur tu fuisti albus igitur tu nõ fuisti niger cum sit oppositum consequentis cum antecedente. Nec sequitur contigẽter tu es homo igitur contingenter tu non es asinus quia antecedens est verum z conse

quens falsum vt patet exponendo ⁊ tamẽ
vtrobiq; arguitur per regulã igitur regula
falsa. ¶ Tertio arguitur ꝓtra quartã regu
lam quia nõ sequitur pater fuit igit filius
fuit ⁊ tamen arguitur p regulã igitur regu
la falsa: tenet ꝑ⁹ cuz minoz ⁊ maior ꝓbat
qz posito qd fozti nunc primo sit natus fili
us ẽ añcedens vez vt patet resoluendo ⁊
ꝑ⁹ns f^m Nec segtur pater albus ẽ igitur fi
lius alb⁹ est ⁊ tamen arguitur in secundo
adiacente igitur ⁊c. ¶ Quarto arguitur
contra septimã regulã quia nõ segtur hoc
non ẽ ens demostrato popl'o ⁊ hoc ẽ igit
hoc est non ens quia antecedens ẽ vez vt
patet ⁊ cõsequens implicat contradictio/
nez quia significat quod hoc ẽ aliqd quod
nõ est ens quod implicat cũ sequat igitur
hoc est aliquid ⁊ hoc ñ ẽ ens per regulaz ꝏ
relatiuo idẽ dicatur de ista hoc ñ ẽ asinus ⁊
hoc ẽ igitur hoc est ñ asinus qz añcedens
ẽ verum demostrato ppl'o ut patet ⁊ conse
quens f^m qz sgñat quod hoc est aliqd qõ
ñ est asinus quod est f^m qz tunc ppl's esset
aliqd. ¶ Ad ista respondetur ad primum
dicitur qõ verbaliter ꝓcludit qz illud quod
diximus quod termini impertinentes sunt
illi q possunt verificari inuicẽ affirmatiue
⁊ negatiue: intelligitur ipsis ꝑ aliquo sup
ponentibus sic qõ eis aliqd cõrespondeat
in re ⁊ sic patet solutio: ¶ Ad secundum di
citur qõ regula illa ñ est absolute vera sed
debet intelligi cũ his limitationibus. s. ab
affirmatiua vnius disperati ad negatiuaz
alterius aptepti de presenti ⁊ fine limitati
one vz ꝑ⁹ ⁊ sic patet solutio argumentorũ
contra istam qz in primo arguitur a pte su
biecti in secũdo arguitur de ꝑterito. In ter
tio arguitur cũ limitatione sed cum li ꝓtin
gẽter. ¶ Ad tertium ꝑncipale dicitur qõ
regula ñ est absolute vera sz itelligitur sic
ab vno cõrelatiuorũ simpliciter ⁊ sollitarie
sumpto ad reliquuz simpliciter sumptũ de
ꝑsenti vz ꝑ⁹ ⁊ sic pz solutio ad illas duas in
stantias. ¶ Ad vltimuz dicitur qõ nõ ar
guitur p regulã qz ñ arguit cũ debito me
dio nec illud ẽ debitum mediũ sz illud. s. ⁊
hoc ẽ aliquid seu hoc est ens que i casu eẽt
f^a demostrato popl'o posset ẽt aliter ñ ⁊ di
ci qõ illa minoz ẽ f^a. s. hoc ẽ demostrato po
pl'o quia per li hoc in singulari non potest
demonstrari popl's quia populus non est
hoc sed hec ⁊ hanc responsionem credo eẽ
bonã. Sed ẽ specialis dubitatio cõtra sex
tam regulam an sit vera scilicet ab affir/
matiua de predicato infinito ad negatiuã
de predicato finito est bona consequentia
⁊ arguitur quod non quia ista consequen
tia non valet tu fuisti non sedens igitur tu
non fuisti sedens ⁊ tamen arguitur per re/
gulam igitur regula falsa tenet consequen
tia cum minoz ⁊ maior probatur quia po
sito quod heri fueris currens ⁊ ante heri se
dens esse antecedens verum scilicet tu fu
isti non sedens qnia fuisti currens ⁊ conse
quẽs falsum vt patet. ¶ Ad hoc sunt tres
responsiones prima est bridani tertio phisi
corum questione sexta ⁊ misini in questio/
nibus peripatetias dicentium quod talis
regula non est vera non solum arguendo
de preterito vt probat argumentum imo
nec de futuro aut de ꝑsenti vnde dicit brida/
nus quod non sequitur tu es non sedens
igitur tu non es sedens ⁊ ita stat oppositũ
consequentis scilicet cum antecedente tu
es non sedens ⁊ tu es sedens secundũ eũ.
¶ Alij autem communiter dicũt quod ta
lis regula non est absolute vera vt probat
argumentum ⁊ dicunt quod de preterito ⁊
de futuro regula non est bona sed bene de
presenti quod est contra bridanum. Unde
bene sequitur tu es ñ sedẽs igitur tu ñ es
sedẽs. Non tamen segtur tu fuisti ñ sedẽs
igitur tu ñ fuisti sedens ⁊ ita ꝓcedũt quod
tu fuisti sedens ⁊ tu fuisti ñ sedens: Dicũt
tñ quod de ꝑterito ⁊ futuro regula tenebit
iungendo cõsequẽti li ꝓtunc exẽplũ licet
ñ valeat tu fuisti ñ sedens igitur tu ñ fuisti
sedens valet tamen tu fuisti ñ sedens igit
ꝓ tunc tu ñ fuisti sedens. ¶ Tertio mo/
dus respondendi dicit probabiliter regulã
tenere in omni tempore absq; li ꝓ tunc ⁊
dicit ista consequentiam esse bonã tu fuisti
ñ sedens igitur tu ñ fuisti sedens ⁊ probat
eaz qua probat a patebit i probatio alia
responsionum arguo igitur sic ista cõsequẽ
tia tenet arguendo de primo ad vltimum

igitur est bona tenet ꝓsequentia ⁊ antece/dens probatur supponendo quod negatio infinitans terminum finitum qui est prę/dicatum neget ⁊ remouet ipsum a subiecto eo modo quo inuenit istud suppositus pa tet a ꝓbaulo pro parte in. xxx vi. argumen to primi dubij ⁊ pro parte in sexto argumé to secūdi dubij. Tunc arguatur sic tu fuisti non sedens igitur tu fuisti res que non fuit sedens ⁊ vltra tu fuisti res que non fuit se/dens igitur tu fuisti res ⁊ illa nō fuit sedēs tenet consequentia. quia relatiuum est re/solubile ⁊ vltra igitur tu fuisti res ⁊ illa res que fuit tu non fuit sedens tenet iterum cō sequētia quia relatiuum illud replicat totā cōpositionem ⁊ vltra igitur res illa que tu fuisti non fuit sedens. ¶ Sed alio uis forte negaret primam consequentiaz scilicet tu fuisti non sedens igitur tu fuisti res que fuit sedēs. Et dicet quod ex illo antecedentre solum sequitur quod tu fuisti res que fuit non sedens ideo probatur consequentia sic in ista tu fuisti non sedens li non remo/uet li sedens a subiecto eo modo quo inue nit in ista tu fuisti sedens ꝑ suppositū. Sed inuenit li sedens supponere pro omnibus preteritis igitur remouet ipsuz a subiecto pro omnibus sedētibus preteritis ⁊ sic pa tet quod ista tu fuisti non sedens significat quod tu fuisti res que nō fuit sedens sicut ista non album erit album significat quod illud quod non est nec erit album erit albū vt patet supra in ampliationibus secundo reprobatur ista responsio quia ea data itur in infinitum quia ista responsio dicit quod ista tu fuisti non sedens significat quod tu fuisti res que fuit non sedens queratur ab eā vlterius quid significet ista secunda cuz sit de consimili termino infinito ⁊ sic ibitur in infm ⁊ si quis velit tenere istam responsi onem quam credo esse bonam habet vl/terius dicere quod quita regula non tenet de preterito nec de futuro quia non sequi/tur tu fuisti iniustus igitur tu fuisti non iustus: Sed oportet addere consequenti li ꝑ tunc ⁊ valebit cōsequentia.

¶ Incipit tractatus de probationibus terminorum.

Qualiter ꝓpositiones ꝛc. Circa istū tractatum sunt aliqua notanda pm est quod probare propositionē vt istam homō currit. est ostendere eius veritatem improbare autem est ostendere eius falsitatem hoc autem potest duplici/ter fieri quantum spectat ad propositum. s. vel generaliter vel spicialiter. Si generali ter vnus erit modus omniuz. s. vt dicatur eius primarium ⁊ adequatum significatū est verum igitur ipsa est vera vel est falsuz igitur ipsa est falsa si autem specialiter hoc fiet vno modoꝝ infra dicendoꝝ. ¶ Secū do notandum quod titulus tractatus po/test dupliciter intelligi vno modo sic inci/pit tractatus de probationibus termino/rum idest propositionum que termini sunt ⁊ vere probantur vel in probantur ex quo sunt vere vel false. ¶ Alio modo intelligi tur sic de probationibus terminorum scili cet in complexorum non quia termini in cō plexi proprie probētur vel in probentur ex quo non sunt veri vel falsi sed quia secun dum alium ⁊ alium terminum mediatum idest probabilem denominantem proposi tionem sumitur alia ⁊ alia propositionis ꝑ batio vt infra patet. ¶ Tertio notandum quod omnis propositio aut est mediate. i. probabilis vt esset ista homo est asinus ⁊ homo est animal. vel in mediate idest im/probabilis ⁊ est omnis illa ⁊ solum q̄ est de verbo substantiuo aut de verbo po/test personaliter sumpto cum pronomine demostratiuo vt hoc est. vel hoc potest eē. Si mediata aut est negatiua aut affirmati ua si primum probatur per affirmatiuaz. Si secundum hoc dupliciter quia aut est hypothetica aut cathegorica. Si hypo thetica iterum dupliciter quia aut est pro/babilis cathegorice aut hypothetice. Si primum probatur secundum exigentiam primi termini mediati denominantis ip/sam exemplum in necessario tu es vel tu non es ista est hypothetica probabilis cathe gorice ratione de li necessario exponibili/ter vt ista patet. Si ꝓ si hypothetice ꝑ babilis: aut est conditionalis aut copulati ua aut disiunctiua: Si ꝓditōal' ꝑbal sic o m

consequentis indicatiue sumptũ ē aptum natũ repugnar añti igit ipa ē va. Si copulatiua probatur sic quelz pars ꝓncipalis ē vera igitur ipsa ē vera. si diñctiua probat sic vna pars ꝓncipalis ē vera igitur ipsa est vera si autem ꝓpo sit cathegorica probat vno istor modor infra positor. s. aut resolubiliter: aut expoibiliter aut officiabiliter: aut descriptabiliter: aut per casus veritis.

¶ Ultimo sunt notanda q̃dam sucientia ad ꝓpositum infra p totum: pm: pbatio ꝓ pois semp debet incipere a ꝓmo termio mediato non a ꝓmo ꝓm situm sed a primo termino denominante ꝓpõnem exm pbatio istius hoiem currere ē pose non debet icipe a li hoiem sed a li possibile ex quo ista denominatur modalis sz sensu cõposito. ¶ Secundo notandum quod omnis cathegorica affirmatiua de relatiuo referente añs nõ confusum equipollet copulatiue exm ista aliquid ē homo qõ non est animal equiualet huic aliquid est homo ⁊ id non est animal. ¶ Tertio notandum qõ quando vnuz nomen regitur ab alio ⁊ post ponitur ei ⁊ sunt termini cõmunes si eis datur suppositio ab aliquo tertio semp dabitur consimilis suppositio vtrisqz exm dicẽdo quilibet asinus hois ē animal hois tam li hois quaz li asinus stat distributiue ⁊ taz li hois quã li animal stat confuse tantum dixi primo si sint termini cõmunes ꝓ istam ⁊ consimiles quilibet asinus sor. currit vbi li asinus distribuitur ⁊ li sor. non dixit secundo si dictio recta post ponat: qr si non: non oz vt si dicam cuiuslibet hois asinus currit stat li hois distributiue ⁊ li asinus confuse tñ. ¶ Tertio dixi si eis datur suppositio a tertio qr in ista tu es differens ab hoie li differens stat determinate ⁊ li hoie distributiue. ¶ Quarto notandum quod ois pbatio propositiõis bona debet reduci vltimate ad resolubiles ⁊ ad imediata.

¶ Capitulum de resolutionibus.

IN capitulo resolubiliuz magister clare loquitur. ¶ Sed arguitur contra ipsum ⁊ primo sic quelibet istaruz. s. isti currunt homo ē homo. ē indefinita affirmatiua ⁊ tñ non sunt resolubiles igitur contra cum patet ꝓsequentia cum maiori qr ī illis subijcitur terminus communis sine signo ex quo li isti ē terminus cõmunis per ipsum ⁊ minor probatur quia non videtur quomodo ꝓma habeat resolui quia ibi eēt negatio. i. in vtilis repetitio vt si dicat iste ē homo ⁊ iste ē hõ igitur hõ ē hõ. ¶ Secũdo arguitur sic iste ⁊ cõ similes. s. iste hõ albus incipit currere in hac domo tu es sunt resolubiles ⁊ tñ sunt de pronoie demostratiuo singularis numeri igit ꝓtra cum dicẽtem tales eē imediatas patet cõsequentia cum minori ⁊ maior pbatur qr dato quod iste non resoluantur sequitur qõ duo ꝓtradictoria sunt simul falsa ⁊ probatur consequentia ⁊ capio istam iste homo albus incurrit currere ⁊ iste homo albus non incurrit currere que sunt contradictorie ⁊ dicas qõ prima nõ probatur ratione de li iste hõ albus sed ratione de li in currit ⁊ arguitur qõ iste sunt simul vere ⁊ pono qõ sor. currat curret ⁊ cucurrerit ⁊ non sit albus sed imediate post erit albus tunc ista ē vera iste hõ albꝰ ñ i currit currere vt patet ex casu ⁊ ista similiter eēt vera iste homo albus incipit currere probando ratione de li in currit quia iste homo albus nunc nõ currit ⁊ iste homo albus immediate post hoc curret vt patet igitur ⁊c. ¶ Tertio arguitur ꝓtra modum resoluendi qr non seqtur hoc ē homo demostrando animal cõmune. ⁊ hoc est asinus igitur homo ē asinus. Item non sequitur hoc ē pater demonstrata diuina essentia ⁊ hoc ē filius igitur pater ē filius quia antecedens in illis est verum ⁊ consequens falsum ⁊ tamen arguitur per resolutionem igitur ⁊c. ¶ Quarto arguitur sic iste cõsequẽtie non valent hoc erit album demonstrato vno nigro qõ erit album ⁊ hoc ē vel erit ñ album igitur non album erit album. Similiter hoc erit verum demonstrata illa tu dormis ⁊ hoc est vel erit aliud a vero igitur aliud a vero erit verum ⁊ tamen arguitur secundum modum Pauli igitur ille modus est malus patet consequntia cum minori ⁊ maior probatur quia antecedens in illis est verum vt patet ⁊ consequens falsuz qõ probatur ⁊ capio oppositum istius non album erit albũ qõ ē hoc nihil ñ albũ erit album ⁊ arguitur sic ista negatiua ē va igit

illa affirmatiua f^a p3 2^a 7 añs probatur sic
tñ albũ erit albũ igitur nihil non albũ erit
albũ p3 2ª iter ab ex posita ad exponentẽ
7 añs ẽ vex igitur 7 2ñs qd añs sit verum
probatur sic omne qd erit albũ est vel erit
albũ igitur tñ albũ erit albũ p3 2^a ab vni
uersali ad suã exclusiuã 7 añs ẽ verum igi
tur 7 2ñs simili mõ arguitur de secunda 2^a
Idem etiaz dicatur de istis hoc curret 7 hoc
ẽ uel erit non currens igitur ñ currens cur
ret. iste potest esse rex 7 iste ẽ uel potest eẽ ñ
rex igitur non rex potest eẽ rex. ¶ Quinto
arguitur sic ista 2ª non uz per istũ habitum
tu decipieris 7 iste habitus ẽ uel erit scientia
igitur per scientiã tu decipieris 7 tñ arguit
ꝑ m magistr igitur 7c. p3 2^a cũ minori 7 ma
ior probatur qr añs ẽ ꝓuz 7 2ñs falsuz qd
añs sit ꝓum probatur 7 pono qd tu hẽas i
mente habitũ istius ꝓpositionis sor. ẽ per
quẽ credas firmiter qd sor. sit 7 pono qd te
sic credente deus anichilabit sor. 7 sequitur
qd añs ẽ uerum. s. per istũ habitũ tu decipi
eris quia per istũ quando sor. ñ erit credes
ipsuz eẽ 7 iste habitus ẽ uel erit scientia qa
ẽ 7 qd 2ñs sit falsuz etiaz patet quia nemo
per scientiã decipietur ut patet. Ad p^m rñ.
qd non ẽ de intentione magistri qd ois in
definita sit resolubilis ut probat argumen
tum de illis duabus indefinitis assumptis
dicitur tamen qd quelz ista ꝓ est mediata 7
probabilis prima. n. infertur ex multis sin
gularibus sic iste currit 7 iste currit 7c. igit
isti currunt 7 secunda infertur ex una singli
sic iste ẽ hõ igitur hõ ẽ homo per illaz regu
laz consequentiaꝝ ab inferiori affirmatiue
7c. Ad secundũ similiter dicitur qd non intẽ
dit magister qd omnis propositio in qua ẽ
demonstratiuuz non sit resolubilis sed qd
ois ista in qua ẽ demonstratiuũ simpliciter
seu sollitarie sumptuz ut eẽt ista hoc ẽ unde
quelibet istarum est resolubilis talis homo
currit iste homo albus in currit currere 7 in
ista domo tu es prima eni sic resoluitur iste
currit 7 iste ẽ talis homo igitur 7c. 7 secũda
resoluitur sic iste incipit currere 7 iste ẽ uel i
cipit eẽ iste hõ albus igit 7c. 7 tria sic ibi tu
es 7 ibi ẽ i hac domo igit i hac domo tu es.
¶ Ad tertium dicitur quod illa argumen
ta petũt aliam difficultatem tamẽ pro nũc
dicitur quod iste modus resoluendi non ẽ
generalis sed fallit in vno casu. s. quando
per demonstratiuum demonstratur sicut ẽ
in primo argumento vbi demõstratur ani
mal cõmune quod est multa quia afinus 7
bos 7c. quorum vnum non ẽ aliud 7 simili
ter in secundo argumento ubi demostratur
eẽntia diuina. Sz siquis uelit modum gene
ralẽ resoluendi inferat ex illis resoluentib^9
una de li qd ẽ. Sicut dicamus hoc ẽ pater
7 hoc ẽ filius igitur illud qd ẽ pater ẽ fili^9.
¶ Ad 4^m dicitur de intentione magistri i.
xxvi. argumento primi dubij 7 Strodi in
suis consequentijs qd ibi nõ arguitur a re
soluentibus ad resolutam ideo non mix si
antecedens sit vex 7 consequens falsuz vn
de resoluentes istius non albũ erit album
sunt iste hoc erit albũ. 7 hoc ẽ vel erit aliqd
qd non ẽ vel erit albuz vbi li non neget to
tum disiunctuz. seu 7 hoc ẽ vel erit aliquid
qd nec ẽ nec erit albũ vbi secunda resoluẽs
semper ẽ falsa ¶ Pro declaratione antẽ bui^9
suppono qd nota negationis ifinitans ter
minum negat cum eo modo quo inuenit
exemplũ dicendo homo ẽ animal li hõ stat
pro eo qd ẽ solũ ideo si dicam non homo ẽ
aial sensus erit aliquid qd non ẽ homo est
animal. Similiter dicẽdo hõ erit alb^9 stat
li hõ pro eo quod ẽ vel erit ideo dicẽdo nõ
hõ erit albus li nõ negabit li hõ eo modo
quo inuenit ãpliatuz 7 subordiat huic ali
quid quod ñ ẽ vel erit hõ erit albũ vbi li ñ
neget disiũctũ sic quod ꝓuertatur cum illo
copulato de ptibus oppositis. s. aliqd qõ
nec ẽ nec erit hõ erit albũ Isto stante patet
quod ista propositio ñ albũ erit album ex
quo li albũ stabat disiũctim pro eo qõ est
vl erit 7 negat a tali negatiõe ẽ falsa: 7 sen
sus suus ẽ qd aliquid qd non est vel erit al
bum seu qd nec ẽ nec erit album erit albuz
7 sue resoluẽtes erũt iste vt patet supra hoc
erit album. 7 hoc ẽ vel erit aliquid qd nec
est nec erit albũ quarum secunda est falsa.
Similiter dicitur de ista aliud a ꝓo erit ve
rum qd ipsa est falsa quia ex quo li aliud di
stribuit li vero eo modo quo inuenit 7 inue
nit ipsum ampliatum distribuit ipsum am
pliatum 7 sensus ẽ quod id quod ẽ vel erit
aliud ab eo quod ẽ vel erit verum erit vex

qꝫ est f^m ⁊ tunc pz solutio argumenti quia dicitur qꝫ illa ñ bene resoluebatur supra sz sic debet resolui hoc erit verum ⁊ hoc est vel erit aliud ab eo qꝫ ē vel erit verum vbi secunda exponens est falsa qꝛ ex illa sequitur f^m sequitur.n.hoc vel erit aliud ab eo qꝫ ē vel erit verū demonstrata ipsa tu dormis ⁊ hoc idem est vel erit verū igitur hoc erit aliud a se ipso. Simaliter dicitur ꝫ ista ñ currens curret ⁊ nō rex pōt esse rex quod iste sunt false ⁊ resolunt sic hoc curret ⁊ hoc est vel erit aliqd quod ñ est vel erit currēs igitur ⁊c. Similiter hoc pōt esse . rex ⁊ hoc est vel potest ē aliqd quod ñ ē vel potest esse rex seu qꝫ nec est nec potest esse rex igitur ⁊c. vbi secunda exponēs semper est f^a Ad vltimum dicitur quod ista est vera per habitum scientie per scientiam aut per veritatem tu decipieris qꝛ li scientiam stat āpliative vnde qꝛ idem habitus est primo sciētia in isto casu ⁊ deinde error istud ñ est inpueniens: ñ tamen pceditur quod tu decipieris per sciētiam vt patet supra in appellationib^9 quia ista significat quod tu decipieris per habitum qui erit scientia quādo decipieris per illud qꝫ est falsum vt pz Sz contra solutionē secundi argumenti ⁊ ptra modum probādi ibi positum arguitur forti argumento qꝛ eo dato sequtur duo cōtradictoria ē simul vera qꝫ pbatur ⁊ capio istas in hac domo tu es ⁊ i hac domo tu ñ es ⁊ arguē sic ista sunt simul vera dato isto modo. ⁊ ista sunt contradictoria igitur ⁊c. pz pſequentia cū minori qꝛ prima ē singularis affirmatiua ⁊ secūda sua negatiua ⁊ maior probatur supposito quod tu ⁊ plato sitis in hac domo. ⁊ quod glibz locus pro pūs ⁊ etiam quilibz locus cōmunis sit locus isto stante pz veritas pme. s. in hac domo tu es ⁊ secunda probat sic vbi plato est tu ñ es sz i hac domo plato ē igitur in hac domo tu ñ es pz p^a ab inferiori ad suum superius negationi post posita ⁊ cum debito medio. vel sic ⁊ melius. ibi tu nō es. demōstrato loco pprio platonis ⁊ ibi est i hac domo igitur i hac domo tu ñ es . Sz forte negabitur ista vbi plato est tu ñ es. qꝛ dicitur qꝫ vbi plato est tu es qꝛ in hac domo vbi plato est tu es ideo probatur ista sic i loco in quo plato est tu ñ es igitur vbi plato est tu ñ es pz p^a qꝛ li vbi ñ significat nisi in loco in quo ⁊ aliis probatur sic in loco pprio in quo plato est tu ñ es . ¶ Sed omnis locus propius in quo plato est ē locus igit in loco in quo plato ē tu nō es . pz pſequētia ab iferiori ad suum superius negatiōe post posita cum debito medio . ¶ Ad hoc ñ. quod iste sunt simul vere vt probat argumentū. Sed dicitur qꝫ ñ sunt ptradictorie nisi apparenter. ⁊ cū dicitur quod vna ē singularis affirmatiua ⁊ alia est sua negatiua ⁊c. posset dici ⁊ bene qꝫ ñ sunt singulares nisi i voce aut in scripto tamen teneat o^m ⁊ dicatur quod ñ semp singularis affirmatiua ⁊ singularis negatiua sunt contradictorie sicut in proposito Sz tu dices vbi erit hoc ⁊ vnde pro venit ñ. quod qñ per subiectū singularis demostratur vna res habens ptes pro quaꝝ ēlibet vel multis potest predicatum talis singularis verificari de suo subiecto tūc singularis affirmatiua ⁊ negatiua nō ptradicent nisi negatio pōatur toti: vnde qꝛ ad hoc quod in hac domo tu sis sufficit qꝫ in una qua vis pte h^9 dom^9 tu sis ⁊ silr ad hoc qꝫ i hac domo ñ sis sufficit qꝫ i vna pte h^9 domus ñ sis hinc est qꝫ iste nō sunt ptradictorie sed bene iste erunt ptradictorie i hac domo tu es. ⁊ ñ i hac domo tu es . Slr iste ñ ptradicūt ibi tu es. ⁊ ibi tu ñ es nec iste sup. a . plano tu moueris ⁊ sup a plāo tu ñ moueris nec iste heri tu fuisti. ⁊ heri tu nō fuisti nec iste tunc tu fuisti. ⁊ tunc tu ñ fuisti demōstrato vno tempore. similiter in. a. hora tu fuisti ⁊ in. a . hora tu ñ fuisti. sed in omnibus oz pōnere negationē. Sed aduerte quod ñ debet cōcedi qꝫ per. a . horam tu fuisti. ⁊ p. a. horā tu ñ fuisti qꝛ iste multum differūt. s. p a. horam tu fuisti ⁊. in a hora tu fuisti quia ad hoc qꝫ pma sit vera regritur qꝫ tu fueris p quālibet ptem a . hore sed ad hoc qꝫ secūda sit vera sufficit quod in una pte vel . o . intrinseco illius tu fueris vnde pcedim^9 cōmuniter quod. o. fuit in sua hora ⁊ tamē nō fuit p suā horam Ex his poteris multa pulcra in ferre que tu pſidera . ¶ Sed hic sunt. ij. petitiones prima quārta est ista isti currunt Ad hoc sunt quattuor modi respō

dendi primus ē ocham qui dicit quod hec est singularis contra quod potest argui multipliciter ⁊ primo sic subiectum istius propositionis supponit pro multis ⁊ cōmunit igit ista ñ ē singularis p3 p.ª ⁊ añs ē notū de Secūdo sic nulli singulari pōt pgrue ad dissignū distributiuū sed isti pgrue addit signū distributiuū igit ista ñ ē singularis p3 p.ª ⁊ añs ꝓbat qr ñ pgrue dicim⁹ ois sor. currit ⁊ pgrue dicimus omnes isti currūt. Tertio ⁊ fortius sic si ista est singularis dest sua indefinita ⁊ non poterit dari. ¶ Secūdus modus est quorundam dicentium qō ista est vniuersalis cōtra quos arguitur dupliciter primo sic hic non subijcitur terminus cōmunis signo vniuersali determinat⁹ igitur ista non est vniuersalis patet consequentia ⁊ antecedens est notum. Secūdo sic si ista sit vniuersalis quero q̄ sit sua singularis ⁊ sua indefinita vel particularis ⁊ non poterit dari. ¶ Tertius modus respōdendi ē magistri in obiectionibus dicentis q̄ ista ē indefinita quia omnis ꝓ pō i qua subijcitur terminus cōmunis sine signo ē indefinita ista ē huiusmodi igitur ē indefinita tenet p.ª cum maiori ⁊ minor etiam patet quia pronomen pluralis numeri est terminus cōmunis. ¶ Contra hoc arguitur dupliciter primo sic si ista esset indefinita ipsa posset habere particularem secum contributilem sed non habet neq; habere potest igitur non ē indefinita tenet p.ª cum maiori ⁊ minor probatur quia da tu oppositum. s. quod habeat ⁊ assigna mihi illam. ¶ Secundo arguitur sic si ista eēt indefinita subiectum staret determinate ⁊ sub eo liceret descendere disiunctiue sed non licet igitur nō ē indefinita patet p.ª ⁊ antecedens ē verum igitur ⁊ cōsequens. ¶ Forte dicitur quod licet descendere sic isti currūt ⁊ isti sunt oēs isti igitur iste currit vel iste currit ⁊c. ¶ Sed contra quia ex hoc nō sequitur quod liceat descendere disiunctiue ⁊ quod subiectum illud stet determinate quia tūc dicim⁹ q̄d aliquis terminus stat determinate quādo sub eo licet descendere disiunctiue ⁊ a conuerso ascendere vt patet supra sed hic licet liceat descendere non tamen ascendere igit non stabit determinate. tenet consequentia cum maiori ⁊ minor probatur quia non sequitur iste currit vl iste currit ⁊c. igitur isti currunt vt patet ꝗ deo respōdetur aliter ponendo istam conclusionem. s. quod data ꝓ positio vel est simul singularis ⁊ indefinita vel est nullius quantitatis cuius credo secundum esse melius. pro cuius declaratione nota quod cum in mente nō sint pronomina eo quod pronomen ponitur loco proprij nominis secūdum grammaticos ista vocalis isti currunt nō subordinatur huic isti currūt aut huic quilz istorū currit sed si per li isti demostretur sor. ⁊. populo ista subordiatur vni cathegorice de subiecto copulato facto ex duob⁹ t̄mis discretis puta isti sor. ⁊ plo currit: tunc probatur conclusio sic ista isti currunt subordiatur huic sor. ⁊ plo currit: aut currunt sed ista vel est nullius quantitatis aut simul indefinita ⁊ singularis: igitur appari ratiōe ⁊ ista patet cōsequentia per supradicta ⁊ antecedens probat quia ista sor. ⁊ plato currūt aut ē hypothetica aut cathegorica: si primum p3 tet quod non est alicuius quantitatis si secundum probatur quod est simul singularis ⁊ idefinita quia subiectum istius. s. illa copulata sunt simul terminis cōmunis ⁊ discretus capiendo terminum cōmunem ⁊ discretum i proprie sicut supra loquutus sum igitur ista simul est singularis ⁊ indefinita i proprie ⁊ sic patet pclusio. ¶ Et si dicitur igitur subiectum simul stabit cōmuniter ⁊ discrete cōceditur nam stabit cōmuniter quia ꝓ multis ⁊ discrete quia multis suppositionibus discretis ⁊ ad argumenta faciencia contra hoc poteris rñ. ex distinct i onibus habentis supra. ¶ Secunda petitio an ista sit vera quando tu volas tu nō potest volare rñ. quod sic quia sua contradictoria ē f.ª. s. in omni tempore in quo tu volas tu potest volare quia ex ea sequitur quod in aliquo tempore i quo tu volas tu potes volare tāquam a subalternante ad subalternatam que est f.ª vt patet cū ex ea seq̄t q̄d i aliquo tpe tu volas ⁊ in illo tu potes volas vt p3 supra i flatuinis ⁊ i pncipio h⁹ tractat⁹ ⁊ sic seq̄t q̄d tu volas. nō pceda tur q̄d ista fuit ꝛa. ⁊ silr iste st ꝛere. chymera q̄ currit nō mouet asinus q ē hō non est

ratiōalis. sor. qui ifinite velociter currit ñ
mouetur. ⁊ sic ōmultis quax ḡlibet ē pure
negatiua ēqualens vni disiūctiue vt pz in
capitulo relatiuox ⁊ nulla eax ē resolubi/
lis sed probatur p suum contradictoriuz.

¶ Capitulū de vniuersalibus

QVniuersalis ppositio ⁊c. In hoc ca
pitulo faciam q̄tuor pmo videbi
tur de modo pbādi. secūdo ō sup
põe terminox. ¶ Tertio dubitatur cōtra
magistx Quarto crūt petitiōes. ¶ Quā
tuz ad pmum nota quod veritas vel falsi
tas ppositiōis vlis affirmatiue cognoscit
p duas ppositiones q̄ vocātur expōentes
⁊ ipsa vniuersalis exposita ⁊ modus pban
di expositorius. Iste autez ex ponentes de
bent eē huiusmodi. pma sit piacēs .i. to^{m}
residuuz dempto signo vt huius qlz hō ē
animal pma sit ista hō ē animal. Secunda
aūt sit vna vlis negatiua in q̄ sit li qn ⁊ añ
li qn sit torū subiectū exponēde cū vno ter
mino transcendēte ⁊ post li qn sit relatiuū
termini transcendētis ⁊ pdicatuz exponen
de ⁊ breuiter li qn debet eē i mediate post
subiectū ⁊ in mediate ante rl'm vt dicatur
nihil ē hō qn illud sit animal. ¶ Quantū
ad secunduz dico quod in exposita subiec/
tuz stat distributiue mobiliter vt pz ⁊ pdi
catuz ꝓfuse tantū mobiliter qr sub eo licet
descēdere sic omis hō ē animal ⁊ ista sunt
om nia animalia igitur omis hō ē hoc vel
hoc aial. ꝓsequens. n. ē vex ⁊ ē vna vniuer
salis affirmatiua habens sic exponi hō est
hoc vel hoc animal. q̄ postea resolui' ⁊ re/
ducitur ad in mediata: ⁊ nihil ē homo qn
illud sit hoc vel hoc animal omibus ōmō
stratis cuius veritas oñ' p ꝓtradictoriuz
quod ē f^{m}. s. aliqd ē homo quod ñ est hoc
vel hoc animal ē. n. vna ppositio cuius p
ma resoluens ē f^{a}. s. hoc ē hō quod ñ ē hoc
vel hoc animal qr ista ē vna propositio de
relatiuo equalēs huic hypothetice. s. hoc
ē homo ⁊ hoc ñ est hoc vel hoc animal q̄ ē
falsa vt pz In pma expōente vt in ista hō
ē animal stant termini determinate ⁊ in se
cunda vt in ista nihil est hō qn illud sit ani
mal stat li ens inclusuz in li nihil ⁊ omnes
termini precedens li quin ꝓfuse distributiue
ꝓpter vnā negationem. illi vero q̄ sequūt'
li quin excepto relatiuo stant ꝓfuse tantuz
mobiliter propter duas negatiōes media
te cadētes quox secūda ē in li qn relatiuū
vero stat distributiue sicut li ens cuius est
añs exquo ē in eadez cathegorica cuz illo
¶ De vniuersali negatiua duo dicit pau/
lus pmuz qō ipsa probatur p ꝓtradictori
um ⁊ hoc ē generaliter veruz. ¶ Secūduz
qō probatur p singulares ⁊ hoc ñ est gene
raliter vex qr ista nlla chymera ē homo ñ
pōt sic pbari qr oz sic arguere nec ista chy
mera ē homo nec ista ⁊c. ⁊ iste sunt omnes
chymere igit ⁊c. vbi minor cēt f^{a} Et sic dici
tur quod ista minor potest aliter sumi. s. vt
dicat'. ⁊ sic de singulis. aut ⁊ ñ sunt plures
chymere scias quod hoc ñ ē vex ⁊ nulluz
ē debituz meduz nisi illud. ¶ Quantum
ad tertiuz occurrūt ꝓtra magistx tria du/
bia pmuz ē ꝓtra modum pbandi vniuer
sales qr ñ videtur bonus ⁊ arguitur pmo
sic. nulla cathegorica debet probari p hyp
potheticaz sed talis vniuersalis ē cathego
rica ⁊ probatur p hypothetica; secūdum
magistruz qr p vnaz copulatiuaz igit' mo
dus probandi ē malus pz 2ª cuz minori ⁊
maior probatur qr cathegorica ē por ⁊ nō
tior hypothetica. ¶ Secō arguit' sic ar
guendo ab expōentib^{9} pauli ad expositaz
ñ vz 2ª igitur suus modus ē malus pz 2^{a}
qr ab expōentibus ad expositā debz vale
re ꝓsequētia ⁊ añs probat' qr ñ segtur sor.
currit ⁊ nihil ē sor. qn illud currat igit' ois
sor. currit. similiter nō segtur tu curris ⁊ ni
hil ē tu qn illud currat igitur omnis tu cur
ris probatur qr si valēt añs eēt vex ⁊ pse/
quēs nec vex nec f^{m} qr eēt oratio in ppria
¶ Tertio arguitur sic ab expōentib^{9} pau
li ad expositaz ñ vz 2ª igitur ille modus ē
malus pz 2^{a} ⁊ añs probatur quia nō seq
tur populus ē rome ⁊ nihil ē paulus quin
id sit rome igitur omnis populus est rome
qr ꝓsequēs ē falsuz vt pz ⁊ añs est vex qō
probatur qr pma pars ē vera ⁊ secunda si
militer qr suuz o^{m} est f^{m}. s. aliqd ē popul^{9}
quod ñ ē rome qr in veritate nihil ē popu
lus quia nulla substātia est popolus ⁊ nul
lum accidēs ē popolus licet multe substā
tie sint popolus. ¶ Ad p^{m} rñ. quod ista p
positio ē distinguēda propositio cathegori

ca é prior hyppothetica quia vel termini i
ista stant personaliter vel materialiter. si
personaliter ista propositio est falsa. quia
eius prima resoluens est falsa. s. ista est pri
or hyppothetica quia li hyppothetica stat
distributiue a li prior modo nulla est cathe
gorica que omni hyppothetica sit prior vt
patet bene tamen est verum qō omnis ca
thegorica é prior hyppothetica cuius ipsa
est pars quia pars est prior suo toto. ⁊ nun
quaz talis cathegorica probatur per suaz
hyppothecicam ⁊ hoc probat argumentuz
⁊ hoc volunt doctores cum dicūt quod ca
thegorica est prior hyppothetica. Si vero
termini stent materialiter adhuc est ista disti
guēda qz vel ista logl̄ de poritate ⁊ mno p
q̄ztū ad eē sic quod sit sensus quod ille ter
minus cathegorica quātum ad esse suum
est prior isto termino hyppothetica ⁊ sic p
positio est falsa vt prius vel loquitur ō pri
oritate istorum terminorum personaliter
sumptorum quantum ad illationē ⁊ sic ista
propositio est vera cathegorica est por hyp
pothetica quia sequitur hyppothetica est
igitur cathegorica est ⁊ non econuerso ⁊ ta
lis propositio sic sumpta non est ad propo
situm. ¶ Ad secundum dicitur quod id ar
gumentum concludit ⁊ mihi videtur qō
iste exponentes non sint omnino sufficien/
tes ideo Petrus. M. melius exposuit di/
cens quod ista quilibet homo currit sic ex
ponitur homo currit ⁊ nullus homo est ñ
currens igitur ⁊c. vbi in secunda exponen
te non ponit terminum trascendentez sicut
ponit Paulus ideo diceret qō due expo/
nētes superiores non iferunt istam omnis
sortes currit Sed istaz omne quod est sor.
currit ⁊ quod ista omnis sor. currit habent
inferri ex his sor. currit ⁊ nullus sor. est nō
currens igitur omnis sor. currit vbi patet
quod ita est in proprium antecedens sicut
consequens. ¶ Ad tertium dicitur qō cō
cludit de virtute sermonis. ideo nota quod
quando subiectum vniuersalis est dictio ñ
potens supponere pro re vna sicut sunt li
populus li domus li numerus ⁊c. tunc de
bemus in secunda exponente ponere pro
subiecto terminum transcendentem in pli
secundum Paulum quo stante dicitur qō
ista omnis popl's est rome sic habet expo/
ni populus est rome ⁊ nulla sunt popl's qn
illa sint rome igitur ⁊c. ⁊ tunc sicut conse/
quens est falsum ita ⁊ antecedens pro mi/
nori. ¶ Secundo principaliter dubitatur
circa propositiones concessas a Paulo. ⁊
primo circa istam omnis homo vel asinus
est asinus quam concedit dato qō pars di
iuncti sit subiectum contra isto dato sequi
tur qō aliqua est ꝓpositio cathegorica ve
ra habens ptūm cuius tamen subiectum
⁊ ptūm non supponunt pro eodem conse/
quens falsum arguitur ⁊ illud ex quo seq/
tur ⁊ qō hoc sequatur probatur quia i illa
omnis homo vel asinus est asinus ex par
te subiecti non est nisi li homo ⁊ ex parte p
dicati li asinus vt patet que sic significādo
non possunt supponere pro eodem Et si di
citur quod hoc non est in consequens con
tra in propositione affirmatiua vera ⁊c. po
testatum verificatur de subiecto ⁊ non pro
illo Sed pro significato vt pater igit oportet
subiectum ⁊ ptūm supponere pro eodē
¶ Secundo arguitur quod iste cōcesse a
Paulo sunt false. s. omne qō fuit est ⁊ om
ne qō erit est quia sequitur omne qō fuit ē
adam fuit igitur adaz ē similiter omne qō
erit est: antix' erit igitur antichristus ē con
sequens falsum igitur ⁊ antecedens ⁊ non
minor igitur maior. ¶ Tertio arguit con
tra istam concessam: omne qd non poterit
nec potuit esse ē quia apud i polis ex quo
omne qd ē potuit esse. ¶ Ad primum qui
dam vt bentisber concedūt conclusionem
. s. quod aliqua est affirmatiua vera ⁊c. vt
patet ab eo in septimo sophismate. ¶ Alij
tamen vt strodus ⁊ gaetanu ⁊ sup illo so/
phismate ⁊ etiā. P. M. capitulo de li tot'
videnf dicere oppositum ⁊ habēt cōsequē
ter dicere qd ista vocalis inueritate nō ha
bet ptūm sed bene subordinat vni haben
ti ti. huic. s. omnis homo est aliquid quod
vel asinus ē asinus in qua subiectū ⁊ ptūz
supponunt pro eodem ⁊ sic haberent dicere
quod quando propositio est cathegorica
affirmatiua vera habens predicatū ⁊c. oz
subiectū ⁊ ptūm supponere pro eodem qñ
vero non habet oppositum quod subordi
netur vni in qua subiectum ⁊ ptūm suppo

nant pro eodem.

ISta responsio quantum ad vltimũ dictũ mihi placet sed quãtũ ad hoc quod dicit istaz omnis homo vel asinus est asinus subordinari illi ñ placet quia nemi confiteri volenti sic subordinatur: vnde credo quod sicut mihi ista subordiatur huic omnis homo est asinus vel asinus est asinus ita ⁊ cuilibet sic subordinetur: ideo potius dicerem quod ista fuit vna hypothetica licet appareret cathegorica: ⁊ sic non oportet subiectuz ⁊ ptũz supponere pro eodem: Et si arguitur quod ista sit vna vniuersalis qz ordinatur pro maiori i darij sic arguendo omnis homo vel asinus est asinus: sor. est homo igitur sor. vel asinus est asinus. rñ. negando istaz cõsequentiam. s. ordinatur pro maiori i darij igitur ẽ vniuersalis Sz sor^m sequitur quod est vniuersalis vel locatur ibi ratione vnius vniuersalis ⁊ adducitur instantia ꝺ ista omnis homo ẽ asinus vel tu curris sed tu es homo igitur tu es asinus vel tu curris.

¶ Ad secundum dicitur quod ille sunt vere licet magister in illo sophismate omnis fenix ẽ neget eas. pro quo nota qꝺ in illis propositionib^ꝰ sunt duo verba. s. principale ⁊ est li. est. ⁊ non principale vt li fuit ⁊ li ens i clusum in li omne supponit respectu verbi principalis cum ab illo regatur ⁊ sic sensus propositionis erit talis omne quod ẽ ens quod fuit ipsum est seu subnotiozib^ꝰ verbis ⁊ eadem sentẽtia omne quod ẽ ens ⁊ etiam fuit ipsum est. ⁊ sic patet illas esse veras. patet etiam quod non sequitur omne quod fuit est. adam fuit igitur adam est quia verbum principale minozis debet eẽ de presenti sicut in maiori sub qua minor sumitur ⁊ etiaz non fit de subiecto maiozis predicatum minozis sed debet minor sic summi adam est ens quod fuit que minor esset falsa sicut ⁊ conclusio quia sequit adã est ens quod fuit igitur adã est ens ⁊ id fuit patet consequentia per regulam de relatiuo ⁊ consequens est falsum pro ꝑma parte ⁊ sic patet solutio argumenti Idem etiã dicatur de ista omne quod erit est. ⁊ similiter de ista omne quod non erit est.

SEd contra istam vltimam arguitur quia sua contradictoria scilicet ista aliquid quod non erit non est est vera igitur ista falsa consequentia patet ⁊ antecedens probatur sic hoc quod nõ erit non est demonstrato adam igitur aliquid quod non erit non est. rñ. qꝺ nõ valet consequentia quia arguitur ab inferiori ad suum superius negatione post posita sine medio vt patet.

PRo responsione ad tertium nota quod magister vult quod in sua ꝓpositione verbũ futuri ꝑcedat verbum preteriti aliter propositio nõ esset vera ⁊ quidam habent eam econuerso ⁊ male. secundo intendit magister quod totum copulatum sit ex parte subiecti ⁊ quod li. ñ neget totuz copulatum ⁊ non parte. Istis stantibus dicitur quod propositio est vera quia quod non poterit nec potuit esse est. ⁊ nihil est quod nõ poterit nec potuit esse quid sit igitur ⁊c. prima exponens sic probat resoluendo hoc est demonstrato. o. pñti ⁊ hoc est ens quod non poterit nec potuit eẽ igitur ⁊c. patet consequentia cum maiori ⁊ minor probatur quia per regulam de relatiuo ista minor equium huic hoc est ens ⁊ id non poterit nec potuit esse que ẽ vera vt probatur quia prima pars est vera vt patet. ⁊ secunda similiter dato quod li non neget copulatum quia eius oppositum dẽpta negatione est falsum. s. id poterit nec potuit esse cum per li id importetur ens quod est. o. presens. secunda etiam exponens principalis probatur. s. nihil est quod nõ poterit nec potuit esse quin id sit quia suum oppositum est falsum. s. aliquid est quod non poterit nec potuit esse quod nõ est igitur ipsa est vera tenet consequentia ⁊ antecedens probatur quia id oppositum conuertit cuz ista copulatiua falsa aliquid est ens ⁊ id ñ poterit nec potuit esse ⁊ id non est. quod autem conuertatur cum ista patet quia li qꝺ bis ibi posituz est resolubile in. ⁊. ⁊ ille illa illud vt patet per regulam relatiuozũ ⁊ sic patet solutio. Similiter dicitur ad alias cõ similes.

Tertio principaliter dubitatur an in illa omnis homo vel asinus est asinus totum disiunctum possit esse subiectum ⁊ dixit magister ⁊ Petrus. Ad. quod sic ⁊ tūc propositio est falsa cum secunda eius exponens sit falsa. s. nihil est hō vel asinus quin id sit asinus. patet etiam falsitas ex alio qꝛ ipsa ē vna vniuersalis affirmatiua eꝰ subiec ū. s. li hō vl li asinus dicit de aliquo de quo ñ dicit ptūm vt patet. ¶ Quidam autem alij de quorum numero est bentisber dicunt quod nō est possibile quod totum sit subiectum ⁊ sic dicerent quod ista est vera ⁊ quod secunda exponens debet sumi sic. ⁊ nihil est hō quin illud vel asinus sit asinus sic quod li quin i mediate post ponatur subiecto: sed nō autē istorum est quia dato quod totum sit subiectum sequitur duo contradictoria esse simul vera quod probant qꝛ iste sunt simul vere iste homo vel asinus est asinus ⁊ iste homo vel asinus non est asinus. ⁊ iste sunt contradictorie igitur ⁊c. patet consequēia cum minori quia singularis affirmatiua ⁊ singularis negatiua de consimilibus subiectis ⁊c. sunt contradictorie maior autem probatur quia prima ē vera iste homo vel asinus est asinus demonstrato brunello: ⁊ secunda similiter scilicet iste homo vel asinus non est asinus demonstrato cōdē brunello quod probo quia iste homo nō ē asinus demōstrato brunello igitur iste homo vel asinus ñ est asinus patet consequētia a parte disiuncti ad totum sine impedimēto ⁊ antecedens est verum cum eius oppositum sit falsum vt patet igitur ⁊ pñs.

Pro solutione huius arguméti tenēdo magistꝛ nota quod ista omis hō vl asinꝰ ē asinꝰ si totū sit subiectum habet tot singulares quot iam sunt suppositi istius termini homo ⁊ illius termini asinus secundo nota quod i suis singularibus ut in ista iste homo vel asinus est asinus li iste dꝛ demonstrare ⁊ determinare totum disiunctum ⁊ non solum li homo sic quod sit sensus quod omne quod ē homo vel asinus. i. omne ens quod est homo vel asinus est asinus. Istis stantibus tenetur quod totum est subiectum ⁊ negatur quod duo cōtradictoria essent simul vera ⁊ cuꝛ probatur quia ista est vera iste homo vel asinus est asinus conceditur si demonstratur brunellus quia sensus ē quod iste qui est homo vel asinus est asinus qō est verum sed negatur quod secunda sit vera scilicet iste homo vel asinus non est asinus demonstrato eodem. quia sensus est quod iste qui est homo vel asinus non est asinus quod est falsum vt patet ⁊ cum probatur quia iste homo non est asinus demōstrato brunello igitur iste homo vel asinꝰ non est asinus negatur consequentia. quia arguitur ab inferiori ad suum superius negatione post posita sine medio sicut ñ sequitur adam non est substātia igitur adā vel deus non est substantia quia antecedens est verum vt patet ⁊ consequens falsum quia eius oppositum est verum scilicet omne quod est adam vel deus est substantia vt patet per exponentes. ⁊ ad regulam a parte disiuncti ⁊ cetera. respondetur quod negatiue non tenet. istud tamen argumentum licet sic soluatur ⁊ bene. posset fortificari ⁊ tu illud considera.

Ultimo restant tertia petitiones. prima que est melior probatio an illa. Petri Mantuani an illa magistri respondetur quod per argumentum factum supra mihi videtur quod ista Petri Mantuani sit melior sicut est dictū in consequentis. ¶ Secunda petitio an iste propositiones exponibiles de quibus infra dicetur sicut sunt exclusiue ⁊ exceptiue ⁊ cetera sint cathegorice vel hypothetice respondetur quod secundum communia dicta logicorum iste sunt cathegorice probabiliter tamen teneri posset quod omnes sunt hypothetice ⁊ si quis hoc teneret habet dicere quod ista ⁊ consimiles omnis homo est animal est hypothetica ⁊ ñ est necessaria ⁊ quod in mente non est terminus communis proprie dictus. quod ⁊ si probabile sit est tamen multum alienū a communibus dictis ideo non teneatur ⁊ dicatur quod sint cathegorice.

¶ Tertia petitio an terminꝰ debeat stare

magis confuse in exponente quam i exposita. rñ. quod ratio si bene consideretur dicta qd̃ non. tamen secũdum exponentes que cõmuniter dant habem⁹ tenere oppositu sicut infra patebit.

¶ Capitulum de officiabilibus.

Propositio officiabilis ꝛc. Circa istud capitulũ nota quod quãdo terminus modalis aut verbu cõcernens actum mentis vt dicit Paulus determinat. i. habet ãte se aut post se dictũ alic⁹ propositionis. i oꝛõem infinitiuã aut coniunctiuam ꝛ nõ dicas significatũ nullo termino mediato precedente tunc illa propositio est officiabilis exemplum hominẽ esse animal est scitum ꝛ sor. esse est possibile aut possibile ẽ sor. esse aut potest esse qd̃ sor. sit. quia li potest in personaliter sumptum secũdum cõmunia dicta quantu ad hoc conuertitur cu li possibile ꝛ probatur huiusmodi propositio per vnam singularẽ ꝛ sic eius probatio reducit ad resolubiles exemplum ista possibile est sor. esse sic probatur ista propositio sor. est est possibilis q̃ adequate significat sor. esse igit ꝛc. vbi ista officians est vna singularis valens quãtũ vna copulatiua cum in ea sit li que resolubile in ꝛ:ꝛ ille illa illud vt pꝫ supra. Et appellatur si sit vna cathegorica officians ꝛ si sit copulatiua officiantes. i. probantes propositionem officiabilem. i. propositionem i qua est dictio habens officium determinãdi ꝛ determinans totam cõpositionem.

¶ Supponunt termini cõmunes nõ distributi in officiatis confuse tantum imobiliter vt necesse est hominem esse animal aut scio mulam esse sterilem non enim sequitur scio mulam esse sterilem ꝛ iste sunt oẽs mule igitur scio istam vel istam ꝛc. esse sterilem qa antecedens ẽ verum ꝛ consequẽs falsum in hoc casu. s. q̃ ego sum vnus qui nũquam viderim mulas tamen ex relatu credo illas eẽ steriles sicut sunt deinde presentetur mihi mule quas credam esse eẽs ꝛ non steriles tunc scio mulam esse sterilẽ quia ita credo firmiter ꝛ ita ẽ ꝛ iste sunt oẽs mule vt pono in casu ꝛ tamen non scio istã ⁹ꝛ ꝛc. esse sterilem ex quo non credo vt ponit casus. In officiante autem vt i ista: hec ppõ hõ ẽ aial ẽ necessaria q̃ adeq̃te ꝛc. stat li propositio discrete ꝛ personaliter a li hec ꝛ totum hoc homo est animal stat materialiter a li hec propositio quod est signu materialitatis ꝛ tenetur appositiue ꝛ stat determinate secundum magistrum ꝛ supponit p se aut sibi simili personalit sumpto quia li homo est animal materialiter sumptum non est propositio secundum magistrũ sed nomẽ neutri generis ꝛ li necessaria stat determinate ꝛ personaliter ꝛ li que discrete ꝛ personaliter sicut suum antecedẽs. s. li propositio ꝛ li hominꝛ ꝛ li animal confuse tãtum imobiliter ꝛ personaliter a li significat quod est verum concernens actum mentis ꝛ non licet descendere vt patet. ¶ Contra istum modum officiãdi arguitur primo qa non sequitur ista propositio homo est asinus est possibilis ꝛ hec significat adequate hominem esse asinu ꝛ primarie igitur possibile est hominem esse asinum: quia consequens est falsum vt patet ꝛ antecedẽs verum quod probatur nam secunda pars antecedentis est nota ꝛ prima probatur quia ista homo est asinus potest esse vera igitur est possibilis. tenet consequentia ꝛ antecedens iterum probatur quia ipsa potest significare primarie ꝛ adequate deum esse.

¶ Secũdo arguitur sic dato isto modo officiandi sequitur istas esse veras. s. ipossibile est antechristu esse si possibile est antichristum esse impossibile est te esse si tu potes loqui consequens falsum ꝛ consequentia probatur quia officiantes sunt vere vt patet. ¶ Tertio arguitur probando quod in illa hec propositio homo est animal est necesseria li homo est animal non stat materialiter cuius oppositu dicebatur ꝛ probatur sic quia dato opposito sequitur quod aliquis terminus cathegorematicus supponit materialiter qui tamẽ non potest stare personaliter quod videtur falsu ꝛ quod hoc sequatur probatur quia tota ista ppositio stat materialiter vt dicitur ꝛ ista non potest stare personaliter quia propositio personaliter sumpta non potest poni in propositiõe vt patet igitur ꝛc. ¶ Ad primum dicitur quod consequentia ista est bona ꝛ ad argumentu negatur quod antecedẽs

sit verum ⁊ negatur quod ista homo est asi
nus sit possibilis ⁊ cum arguitur ista po/
test esse vera. igitur est possibilis negatur
consequentia. quia propositio possibilis ē
illa que potest aut potuit aut poterit esse
vera secundum significationem quam iaz
habet quod non contingit de illa homo est
asinus vt patet. ¶Ad secundum concedi
tur quod ille sunt vere vt probat argumen
tum dato quod li impossibile cadat super
tota proprositione quia hec propositio est
impossibilis antichristus ē si possibile est
antichristum esse vt patet. quia est condi/
tionalis cuius oppositum consequentis
stat cum antecedente ideo falsa ⁊ impossi/
bilis cum omnis conditionalis falsa sit im
possibilis. ¶Ad tertium posset concedi
totum scilicet quod aliquis terminus ca/
thegorematicus stat materialiter qui non
potest stare personaliter si tamen hoc sit in
consequens respondeatur aliter ⁊ dicatur
quod id non sequitur ⁊ ad probationem
cum dicitur propositio non potest poni in
propositione ipsa stante personaliter nega
tur quia dicendo homo est animal est ve/
rum aut necessarium li homo est animal
quod est vna propositio stat personaliter
pro significato ex parte rei istius homo est
animal quod significatiuum est verum ⁊
necessarium ⁊ sic patet solutio. ¶Sed hic
sunt tres petitiones. prima in quo diffe/
runt modales de sensu composito ab illis
de terminis concernentibus actum men/
tis rñ. quod in nullo nisi quia prime secun
dum doctores cōmuniter non sunt quan/
te ⁊ alie sic exemplum ista possibile est ho
minem legere non est quanta sed bene ista
scio hominem legere quia est singularis ta
men sicut in prima li homo stat confuse
tantum immobiliter ita ⁊ in secunda.
¶Secunda petitio quid est hominem es
se animal ex parte rei quod est significa/
tum verum ⁊ necessarium istius homo est
animal rñ. quod inueritate non est nisi ho
mo. quomodo autem homo aut tale signi
ficatum sit necessarium forte dicetur infra.
¶Tertia petitio an omnis propositio de
sensu composito sit officiabiliter proban/
da rñ. quod non sed solum illa in qua non
precedit terminus mediatus quia ista ho
mo scit scr. legere est de composito ⁊ tamen
non est officiabiliter probanda sed resolu/
biliter a primo termino quod autem illa
sit de composito patet quia terminus talis
concernens actum mentis cadit super di/
cto propositionis ⁊ ita est de composito sin
autem magister non posset probare istam
esse de composito scilicet tu scis sortem le/
gere.

¶Capitulum de descriptibilibus.

PRopositio descriptibilis ⁊ cetera
Circa hoc capitulum nota quod
terminus concernens actum men
tis aut est terminus qui nō cadit congrue
aut vere super in complexo nisi id sit signū
complexi sicut sunt li scio credo ⁊ dubito
aut est terminus qui potest cadere super in
complexo quod non est signum complexi
sicut li intelligo ⁊ imaginor ⁊ cetera.
¶Si primum aut talis terminus est in
propositione cum in complexo verbali. aut
cum complexo verbali Si cum complexo
tunc secundum omnes facit terminum ap
pellare rationem ⁊ confundi si sit terminus
communis ⁊ cadat super illo vt scio homi
nem esse animal. si cum in complexo tunc
secundum quosdam non confundit nec fa
cit terminum appellare sed quod idem erit
dicere scio aliquam propositionem ⁊ ali/
quam propositionem scio: Sed secundum
magistrum in hoc capitulo est dicendum
quod facit terminum appellare vt dicen/
do scio propositionem affirmatiuam li pro
positionem affirmatiuam appellat formā
⁊ non est idem dicere scio propositionem
affirmatiuam. ⁊ propositionem affirmati/
uam scio propter appellationem Si vero
terminus concernens actum mentis est ta
lis nature quod possit cadere super in com
plexo non significante complexum hoc du
pliciter quia vel talis terminus iam actu
est super in complexo aut super complexo
Si primum confundit secundum magis/
trum confuse tantum mobiliter si sit termi
nus communis ⁊ facit appellationem rati
onis vt intelligo hominem Si secundum
tunc confundit confuse tantum immobili/
ter ⁊ iterum facit appellationem vt intelligo

hominem esse animal. ¶ Contra modu3 describendi magistri arguitur sic dato tali modo sequitur processus in infinitu3 inde scribēdo igitur talis modus est malus patet consequentia ⁊ antecedens probatur ⁊ capio istam ego intelligo sor. que sic describitur ego intelligo aliquid sub ratione sortis ⁊ patet quod ista describens est vlteriꝰ us describenda in infinitum quod probo quia omnis propositio in qua terminus concernens actum mentis determinant in complexum nullo termino mediato precedente est describenda vt patet in textu ⁊ 3 ista est huiusmodi vt patet igitur est describenda. ⁊ sic de alijs arguitur. ¶ Et confirmatur quia ista ego intelligo aliquid sub ratione sortis cum li aliquid perdicta appellet rationem significabit quod ego intelligo aliquid sub ratione aliquid sub ratione sortis ⁊ sic iter in infinitum. ¶ Secundo arguitur sic descripta non conuertitur cum describenda data a magistro igitur talis modus malus patet consequentia ⁊ antecedens probatur quia non sequitur ego intelligo populum. igitur ego intelligo aliquid sub ratione populi quia antecedens est verum vt patet ⁊ consequens falsum cū populus non sit aliquid nec esse possit aut intelligi. ¶ Tertio arguitur sic ista cosequentia non valet scilicet ego scio adequatum significatu3 a propositionis quod scio significari pro a propositionem igitur ego scio a propositionem igitur talis modus malus patet consequentia ⁊ antecedens probatur quia pono quod ipariete sit ista propositio homo est animal ebraice scripta ordine retrogrado secundum eos que sit a ⁊ dicatur mihi a preceptore cui credaz firmiter quod ista significat hominem esse animal ⁊ quod appellatur a tunc in isto casu ego scio adequatum significatum illius propositionis vt patet quod scio adequate significari per. a. propositionem quia credo firmiter quod significetur per. a. ⁊ ita ē quod significatur per. a. ⁊ tamen ego non scio. a. propositionem quod probo quia ego non intelligo terminos illius propositionis immo iste terminus de quo credo quod significet hominem significat animal ⁊ econuerso vt patet ex casu. ¶ Quarto arguitur sic dato isto modo sequitur qō idem est scitum ⁊ dubium consequens falsum ⁊ consequentia probatur ⁊ suppono quod idem sit exparte rei hoc esse hominē ⁊ hoc esse sor. demonstrato sor. similiter qō idem sit ex parte rei hoc esse sor. ⁊ sor. isto stante sit sor. a longe ⁊ credas illu3 esse hominem non tamen credas illum esse sor. sic quod scias istam hoc est homo ⁊ dubitas istaz hoc est sor. ⁊ capio istas duas hoc est homo hoc est sor. quarum prima sit. a. ⁊ secunda. b. ⁊ significatum prime. c. ⁊ secūde. d. tunc arguitur sic tu scis. a. propositionem igitur tu scis adequatum significatū. a. propositionis sed adequatum significatum. a. est ipsum. c. igitur. c. est scitum a te nunc probo quod idem. c. est tibi dubium quia omne. d. est dubiu3 sed omne. c. est. d. igitur omne. c. est tibi dubium patet consequentia cum maiori quia. d. est significatū propositionis tibi dubie ⁊ minor probatur sic omne. d. est sor. ⁊ omne. c. est sor. igitur omne. c. est. d. patet consequentia cum minori per suppositum quia idem est ex parte rei hoc esse hominem ⁊ hoc esse sor. ⁊ maior etiam patet ex supposito quia idez est hoc esse hominem demonstrato sorte ⁊ sor. Et per idem potest probari quod li scio ⁊ dubito determinant in cōplexa quia iste sunt vere sor scitur ⁊. sor. dubitatur quod probatur quia hoc scitur demonstrato significato prime propositionis ⁊ hoc est sor. per suppositum igitur sor. scitur. Similiter hoc dubitatur demonstrato. d. ⁊ hoc est sor. igitur sor. dubitatur. ¶ Ultima arguitur probando quod li intelligo cadēs super in cōplexo confundit confuse tantum immobiliter quod est contra magistrum in septima regula suppositionum probatur quia in illa propositione intelligo animal li animal stat immobiliter igitur contra magistrum patet consequentia ⁊ antecedēs probatur quia non licet descendere quod probatur ⁊ pono quod in mente mea nullus remanserit conceptus singularis sed sit solum iste conceptus animal de quo considerem ⁊ sequitur quod ista copulatiua est vera intelligo animal ⁊ ista sunt omnia animalia ⁊

tamen iste descensus erit falsus scilicet ego intellig. hoc vel hoc vel hoc animal. quia ista secundum magistrum habet describi sic ego intelligo aliquid sub ratione qua hoc vel hoc vel hoc animal ⁊ sub conceptu tali consequens falsum ⁊ contra cauz ponentem quod nullus sit conceptus singlis in mente mea. ¶ Ad primum rñ. negando antecedens ⁊ cum probatur dicitur quod in ista ego intelligo aliquid sub ratione sortis li aliquid non appellat ⁊ sic non itur in infinitum indescribendo ⁊ ad regulaz que dicit quod omnis terminus sequens verbum concernens actum mentis appellat rationem ⁊ quod talis propositio est describenda dicitur quod ista regula non est absolute vera sed intelligitur supposito quod tali termino sequenti non superueniat alia limitatio exemplum dicendo intelligo hominem li hominé appellat sed dñdo intelligo hominem sub ratione seu sub cóceptu proprio sor. li hominem non appellat propter limitationem illam ⁊ propositio non est describenda Similiter est in propositio de ista ego intelligo aliquid sub ratione sortis ⁊ patet etiam solutio ad confirmationem. ¶ Ad secundum dicitur quod argumentum verbaliter concludit ⁊ dicitur quod ista ego intelligo populum describitur sic ego intelligo aliquid vel aliqua per istum conceptum populus ⁊ patet solutio. ¶ Ad tertium dicitur quod talis modus describendi est bonus si sane intelligatur ⁊ dicitur quod ibi non arguitur a descriptione ad descriptam quia describens istius ego scio. a. propositionē est ista ego scio adequatum significatum a propositionis quod scio mihi significari per. a. propositionem seu quod mihi significatur per. a. propositionē ⁊ tunc patet quod si sumatur isto modo ipsa erit falsa sicut descripta. ¶ Posset etiam aliter dici concedendo quod ego scio a propositionem ⁊ tu considera. ¶ Ad quartum admisso presupposito quod non omnibus appz verum est dicendum quod concludit nec est in consequens quod eadem res sciatur ⁊ dubitetur per diuersas propositiones vt dicit Petrus. Ad. ⁊ sic est in proposito. ¶ Et ad confirmationem cum probatur quod li scio determinat in complexum ⁊ cetera. quia ista est vera sor. scitur rñ. quod hoc non est contra dicta quia intelligebatur supra quod li scio non determinat post se in complexum ⁊ cetera. vnde licet congrue ⁊ vere dicatur sor. scitur aut sor. dubitatur non tamen congrue ⁊ vere dicitur scitur sor. aut dubitatur sor. ⁊ ratio est quia sensus prime cum ibi nulla sit appellatio est iste scilicet quod res ista que é sor. aut potest esse sor. aut si esset: esset sor. scitur. ⁊ hoc est verum quia scitur per illam sor. est sensus aūt secunde é quod talis res scitur per illum conceptum in complexum sor. propter appellationem ⁊ hoc est falsum ¶ Ad vltimum dicitur quod concludit ⁊ quod ista verba confundunt confuse tantum immobiliter licet magister hic dixerit oppositum. ¶ Posset etiam dici aliter ad hoc argumentum non tamen secundum communia dicta ⁊ possumus dicere quod li intelligo nullam habet vim confundendi ⁊ quod li animal stat determinate ⁊ qō si non licet descendere hoc non est ratione confusionis sed ratione appellationis. Et ista responsio est bona si bene considerabitur super ea ⁊ teneo illam. ¶ Sed hic sunt due petitiones prima an ista sit vera saraceni adorant deum viuum ⁊ verum ⁊ videtur quod sic quia ipsi adorant aliquid sub ratione dei viui ⁊ veri. Et videtur quod nō quia ipsi adorant mahumetez rñ. quod ista est falsa quia ad hoc quod ista sit vera saraceni adorant deum ⁊ cetera non sufficit qō adorent aliquid sub ratione dei viui ⁊ veri. ¶ Sed requiritur quod adorent rem que si esset: esset deus viuus ⁊ verus ⁊ adorent illam sub ratione dei ⁊ cetera. ⁊ ita intelligatur modus discribendi superius positus modo non sic est de illis quia adorāt mahumentem qui si esset non esset deus sed vnus homo sicut tu.

Secunda petitio an ista sit vera deus intelligit antichristum ⁊ videtur quod non quia non intelligit aliquid sub ratione ⁊ sub conceptu antichristi ex quo nullus habet in se ꝓcep

tum ⁊ ex alia parte apparet vera rñ. quod ipsa est vera ⁊ licet deus nullum habeat in se conceptum ipse tamen est sibi ipsi cõceptus. i. imago omnium rerum ⁊ per se ipsuz omnia intelligit.

¶ Capituluz de li necessario ⁊ pingẽter

Ex predictis patet ⁊c. In hoc capitulo faciam tria. primo videbo aliqua circa textum. Secundo arguam contra magistrum. ¶ Tertio ponam petitiones. ¶ Quantum ad primuz pro habenda recta expositione de li necessario quando sumitur aduerbialiter ⁊ in su cõposito est sciendũ quod li necessario semper ponitur cum propositione ⁊ non cum oratione infinitiua sicut li necessarium vt necessario homo est animal talis autez propositio habet exponi per preiacentem ⁊ vnam negatiuam de li potest impersonaliter sumpto in qua li potest cadat super dicto propositionis que contradicit illi super qua cadebat li necessario exemplum ista necessario animal est substantia sic probatur animal est substantia ⁊ non potest esse quin animal. i. quod non animal seu nullum animal sit substantia igitur necessario animal est substantia vbi patet quod li potest cadit super hoc dicto scilicet quod non animal sit substantia quod est dictum huius nullum animal est substantia que est contradictoria illius animal est substantia super qua cadebat li necessario. ¶ Sed ad inueniendum bene istam secundam exponentem considera si li necessario cadit super propositione de presenti aut de preterito aut de futuro si primum sume secundam exponentem de verbo potest de presenti ⁊ fac quod cadat super dicto propositionis de presenti si secundum sume illam de preterito ⁊ fac quod cadat super dicto de preterito si tertium sume de futuro ⁊ cadat super dicto de futuro exemplum primi necessario celum est expone sic celum est. ⁊ non potest esse quin celum sit idest quod non celum seu nullum celum sit igitur ⁊ cetera vel sic ⁊ non potest esse nullum celum esse. exemplum secundi necessario ens fuit deus expone sic ens fuit deus ⁊ non potuit esse quod nullum ens fuerit deus vel ⁊ non potuit esse nullum ens fuisse deum igitur ⁊ cetera. exemplum tertij necessario animal erit substantia. expone sic. animal erit substantia ⁊ non poterit esse quod nullum animal erit substantia vel ⁊ non poterit esse nullum animal fore substanti igitur an ⁊ cetera Simili modo exponatur ista necessario animal est futurum substantia.

¶ Secundo nota quod termini communes non distributi in propositione de li necessario stant confuse tantum immobiliter ⁊ distributi confuse distributiue immobiliter exmplum primi necessario homo est animal. exemplum secundi necessario omnis homo est omne risibile. in secunda autem exponente istius necessario homo est animal que erit ista scilicet non potest esse quin homo sit animal stant illi termini iterum confuse tantum immobiliter cuius ratio est quia ibi sunt tria signa quorum vnum scilicet li potest tollit descensum ⁊ alia duo negatiua quorum vnum est in li quin impediunt distributionem ⁊ ita stabunt termini confuse tantum immobiliter. ¶ Sed tu dices quid de expositione propositionis de li contingenter rñ. qõ est dicendum omnino sicut de li necessario duobus exceptis primum est quia propositio talis exponitur per secundam affirmatiuam exemplum contingenter animal disputauit sic exponitur animal disputauit ⁊ potuit esse quod nullum animal disputauerit seu nullum animal disputauisse igitur ⁊ cetera. ¶ Secundum est quia in secunda exponente de li contingent sicut in ista potest esse quod nullum animal disputauerit stat terminus confuse distributiue immobiliter propter duo signa quoruz vnuz dat distributionem scilicet li nullum ⁊ aliud tollit descensum scilicet li potest.

¶ Quantum ad secundum arguitur contra istos modos exponendi ⁊ primo sic ista propositio est vera necessario ens est deus ⁊ exponentes sunt false. igitur non sunt bone patet consequentia cum maiori ⁊ minor probatur quia secunda exponens est falsa scilicet non potest esse quod ens non sit deus quod probo quia eius oppositum é ve

rum scilicet potest esse quod ens non sit deus. est enim vna modalis de sensu composito habens sic officiari hec propositio est populis ens non est deus que significat adequate quod ⁊ cetera. igitur ⁊ cetera modo patet quod officians est vera quia ista propositio ens non est deus non solum est populis sed vera quia hoc non est deus te demonstrato. ⁊ hoc est ens igitur ens non est deus. ¶ Secundo arguitur sic ista est falsa contingenter tu es vel tu non es dato quod li contingenter cadat super tota disiunctiua ⁊ tamen exponentes eius sunt vere igitur talis expositio mala patet consequentia cum maiori quia necessario tu es vel tu non es ⁊ minor probatur quia ista est vera tu es vel tu non es ⁊ similiter ista potest esse quod tu sis vel tu non sis vt patet. ¶ Tertio arguitur quod exponentes de li contingenter non sunt bone sic ab omni exposita ad exponentes debet valere cõsequentia de forma sed ab ista contingenter homo est albus ad exponentes datas non valet consequentia de forma igitur ille non sunt bone patet consequentia cum maiori ⁊ minor probatur quia li animal in exposita stat confuse tantum immobiliter ⁊ in secũda exponente distributiue. modo a termino stante confuse tantuz ad stantẽ distributiue nõ valet ꝓ̃a de forma vt pz. ¶ Ad primum conceditur quod ista ẽ vera necessario ens est deus ⁊ negatur quod secunda exponens sit falsa. ⁊ cum probatur quod ista est falsa non potest esse quod ens nõ sit deus conceditur ſz dicitur quod ista non est sua exponens sed ista non potest esse quod non ens sit deus seu quod nullum ens sit deus vbi ista negatio precedat li ens ⁊ cadat super dicto propositionis contradictorie vt diximus supra ⁊ sic patet quod secunda exponens non erit falsa. ¶ Ad secundum conceditur quod ista est falsa contingenter tu es vel tu non es ⁊ negatur quod exponentes sint vere immo dicitur quod secunda ẽ falsa ⁊ dicitur quod ista non est sua exponens sed ista potest esse quod tu non sis ⁊ tu sis que est falsa vt patet ratio autem huius est quia cuz li necessario caderet super disiunctiua cuius prima pars erat affirmatiua ⁊ secunda negatiua ⁊ li potest in secunda exponente debeat cadere super dicto propositionis contradictorie oportet quod cadat sup dicto vnius copulatiue cuius prima pars sit negatiua ⁊ secunda affirmatiua ⁊ hoc quia disiunctiua ⁊ copulatiua de partibus oppositis sunt contradictorie vt patet in logica. ¶ Ad tertium dicitur pro nunc quod ista consequentia est bona de forma ⁊ cum dicitur quod a termino stante confuse tantũ ad eundem stantem distributiue non valet consequentia de forma dicitur quod si valet de tali forma cum quo tamen stat quod secundum aliam formam valeat ⁊ sic est in proposito quia talis consequentia contingenter homo est albus igitur potest esse quod non homo sit albus est bona de tali forma scilicet ab exposita ad exponentem quia quelibet talis valet ⁊ non est bona de tali forma a termino stante confuse tñ ad stãte distributiue ⁊ hoc probat arm. ¶ Quantum ad tertium sunt tres petitiones. prima an ista sit possibilis contingenter si tu es homo tu sedes rñ. quod omnis propositio in qua li contingenter cadit super conditionali est impossibilis ⁊ sic data propositio fuit impossibilis ratio autem huius est quia omnis conditionalis est necessaria aut impossibilis ⁊ nulla est contingens vt poteris considerare Secunda petitio est ista an propositiones de li contingenter ⁊ de li necessario in sensu cõposito semper repugnent rñ. quod sic vnde iste ⁊ consimiles repugnant contingenter antichristus erit ⁊ necessario antichristus erit cuius ratio est quia exponuntur semper per propositiones contradictorias vt patet in secunda exponente. ¶ Ex quo sequitur quod ista propositio implicat contradictionem necessario contingenter antichristus erit vt patet. ¶ Tertia petitio quid est dicendum de istis aduerbijs vere false possibiliter ⁊ impossibiliter rñ. quod li vere ⁊ li false possunt officiari secundum quod dicit via communis de li verum ⁊ de li falsum propositio autem de li possibiliter vt ista possibiliter tu es potest sic probari tu es ⁊ potest esse quod tu sis igitur ⁊

cetera. ⁊ forte sufficit tibi sola prima quia si iam es potest esse quod sis. Sed propositio de li impossibiliter non oportet quod probetur quia quelibet talis implicat contradictionez vt impossibiliter chymera est ⁊ hoc supposito quod illa sit affirmatiua. ¶ Quarta petitio quare magister preposuit capitulum de officiabilibus huic capitulo ñi. quod hoc est ex eo quod iste propositiones de li necessario aut contingenter exponuntur per vnam de sensu composito de li potest que habet officiari ⁊ sic presupponit capitulum de officiabilibus.

¶ Capitulum de gradibus comparatiõis.

IAm gradus ⁊ cetera. In hoc capitulo sunt quattuor videnda primum quomodo confundunt gradus comparationis. ¶ Secundum quomodo exponantur. ¶ Tertio est arguendum contra modum exponendi Quarto ponentur petitiones. ¶ Quantum ad primum dicitur quod li ita sicut ⁊ gradus cõparatius ⁊ superlatiuus secundum magistrum ⁊ secundum. p. ℳ. confundunt confuse distributiue non absolute sed pro his inquibus cadit comparatiuo exemplum si dicam nix est ita alba aut albior homine li homine non stat absolute pro omnibus hominibus sed pro his inquibus cadit comparatio scilicet pro albis sic quod est sensus nix est albior homine albo ⁊ debet sub li homine descendit cum isto debito medio scilicet ⁊ isti sunt omnes homines albi aliter ista propositio eẽt falsa vt patet descẽdendo ad ⁊ hypopem que tamen apud omnes conceditur. ¶ Quantum ad secundum ponitur ista distinctio quod propositio de gradu positiuo aut comparatiuo ⁊ superlatiuo aut est affirmatiua aut negatiua si negatiua probatur per suam affirmatiuam sicut patet de ista non tu es ita albꝰ sicut nix. si vero sit affirmatiua hoc triplicter quia vel ipsa est de presenti aut preterito aut futuro. Si primum expone illaz per tres sicut dicit magister exemplum nix est albior homine dicas sic nix ẽ alba ⁊ homo albus est albus. ⁊ non homo albus est ita albus sicut nix. igitur ⁊ cetera. Si vero sit de preterito hoc dupliciter quia vel talis propositio est de simplici comparatione sicut ista tu fuisti albior soꝛ. aut de duplici sicut ista tu fuisti albior quam fuerit soꝛ. Si primum non debes eam immediate exponere sed debes eam reducere ad certum tẽpus vel. o. ⁊ deinde probare per regulas magistri. exempluz ista tu fuisti albior soꝛ. sic probatur in a. o. vel in b. o. vel tempore tu fuisti albior soꝛ. igit̃ tu fuisti albior soꝛ. ista consequentia est bona ⁊ antecedens est verum igitur ⁊ consequens ⁊ deinde id antecedens probatur sic in a. o. tu fuisti albus ⁊ in eodem a. o. soꝛ. fuit albus ⁊ non in eodem a. soꝛ. fuit ita albus sicut tu igitur ⁊ cetera. Si autem propositiõ talis sit de duplici comparatione immediate exponitur ⁊ non oportet istam inferre ex alia reducendo ad. o. vt patet a Paulo in quarta conclusione huius capituli ⁊ capituli sequentis exempluz ista tu fuisti albior quã fuit plato ⁊ consimiles siue de gradu positiuo siue comparatiuo immediate exponitur sic tu fuisti albus ⁊ plato fuit albus ⁊ non plato fuit ita albus sicut tu igitur ⁊ cetera. Si autem propositio sit de futuro distingue similiter quia vel est de simplici cõparatione aut de duplici ⁊ dicas sicut de illa de preterito ⁊ ista sunt de intentione magistri hic ⁊ in secundo dubio argumento vigesimo q̃rto. ⁊ est ista distinctio vtilis istis tribus capitulis de gradibus comparationis. ¶ Quantum ad tertium arguitur contra modos exponendi ⁊ primo contra modum positiui quia ista consequentia nõ valet tu es albus ⁊ homo albus est albus. ⁊ non homo albus est albior te igitur tu es ita albus sicut homo. igitur exponẽtes iste non sunt bone patet consequentia ⁊ antecedens probatur quia vbi tu solus eẽ albus esset antecedens verum vt patet ⁊ consequens falsum quod probatur quia ex isto consequente ratione comparationis videtur sequi quod aliquis homo alꝰ a te sit albus quod est falsum in casu. ¶ Secundo arguitur contra expositionem comparatiui sic ista consequentia non valet. a. est magnum demonstrato vno infinito. ⁊ soꝛ. est

magnus ⁊ non sor. est ita aut tante magn⁹ sicut. a. igitur. a. est maius sor. igitur exponentes ꝓ pauli non sunt bone patet consequentia ⁊ antecedens probatur quia antecedens est verum dato quod. a. sit vnum infinitum vt patet ⁊ consequens falsum quod probatur dupliciter. primo quia inter infinitum ⁊ finitum nulla est comparatio. Secundo quia ex isto consequente sequitur falsum sequitur enim. a. est maius sor. igitur sor. est minor. a. ⁊ vltra sor. est minor. a. igitur tam sor. quam. a. est paruum ⁊ sic sequitur quod infinitum est paruum quod est falsuz. ¶ Sed forte dicitur adhoc quod non valet ista prima consequentia scilicet. a. est maius sor. igitur sor. est minor. a. Contra si. a. est maius sor. igitur ab. a. ad sor. ē proportio maioris iequalitatis sz proportio maioris ineqlitatis ē maioris ad min⁹ igit sor. ē minor. a. Alij forte negarēt secūdā ꝗ sequentiā scilicet sor. est minor a. igitur tam sor. quam. a. est paruum sed ista vt patet tenet a comparatiuo ad positiuum. ¶ Tertio contra idem arguitur sic ille modus exponendi non est bonus qui vltimate non reducitur ad immediata ⁊ ad resoluentes sed iste est huiusmodi igitur ñ est bonus patet consequentia cum maiori ⁊ minor probatur quia hic fit circulus in probationibus quia comparatiuus probatur per positiuum ⁊ positiuus per comparatiuum ⁊ sic ibitur in infinitum.

¶ Quarto arguitur contra exponentes superlatiui quia non sequitur sor. est fortis ⁊ isti sunt fortes. ⁊ non aliquis istorum est fortior sor. igitur sor. est fortissimus istorum igitur exponentes magistri sunt male patet consequentia ⁊ antecedens probatur quia posito quod per li isti demonstrentur Plato ⁊ Cicero quorum quilibet sit minus fortis quam sor. est antecedens verū vt patet ⁊ consequens falsum quod probo quia ex ista sor. est fortissimus istorum ratione superlationis sequitur qō sor. sit vnus de illis duobus quod est falsuz vt patet igitur ipsa est falsa. ¶ Quinto arguitur quia videtur quod quarta cōclusio magistri sit falsa scilicet aliquod est max^m istoꝝ qō ñ ē max^m istoꝝ. vel li qō refert li ens iclusum ili aliquod aut li maximū aut li istorū: Si tertium sequitur quod ibi est mala latinitas si primum sequitur quod li quod est resolubile in. ⁊. ⁊ ille illa illud per regulam de relatiuo ⁊ sic ꝓpositio est falsa quia equualet huic scilicet aliquod ens est maximum istorum ⁊ illud ens quod est maximum istorum non est maximum istorum quod est impossibile. ¶ Si dicitur secundum sequitur idem quia etiam illud relatiuum quod debet resolui ex quo nullum est impedimentum.

AD primum negatur quod ille exponentes non sint bone ⁊ cum dicitur quod illa consequentia non valet quia antecedens est verum ⁊ consequens falsuz negatur ⁊ dicitur quod dato quod tu solus sis albus ista est vera tu es ita albus sicut homo quod potest probari per dicta magistri quia tu es ita albus sicut tu: ⁊ tu es omnis homo albus igitur tu es albus sicut homo nec ex isto sequitur quod homo alius a te sit albus sicut dicebatur in argumento. ¶ Ad secundum dicitur quod concludit ⁊ quod vltra exponentes Pauli oz ponere quartam exponentem: ita quod ista ⁊ consimiles. a. est maius sor. sic probatur. a. est magnum ⁊ sor. est magnus ⁊ tam. a. quam sor. sunt finite magni ⁊ non sor. est ita magnus sicut. a. igitur. a. est maius sor. ⁊ sic patet quod sicut consequens erit falsum ita ⁊ antecedens pro patet consequentia parte.

¶ Ad tertiuz tu responde. ¶ Ad quartū dicitur quod concludit ⁊ dicitur quod ista sor. est fortissimus istorum sic habet exponi sor. est aliquis istorum ⁊ est finite fortis ⁊ isti sunt finite fortes. ⁊ nullus istorum nō sor. est ita fortis sicut sor. vel nullus istorum non sor. est fortior sor. igitur ⁊ cetera ¶ Ad vltimum dicitur quod ista conclusio mihi videtur falsa sicut etiam dicit Petrus. M. ⁊ argumentum probat. scias tamen quod intellectus magistri fuit bonus ⁊ iudicio meo est iste vt patet per suas exponentes scilicet quod aliquid vt ipsum. a. sicut ipse dicit est maximū inter eos quoꝝ nullū ē maximū illoꝝ triuz ⁊ iste sensus ē verus. ¶ Quantū ad quartū restant peti

tiones prima an iste stēt simul tu fuisti maior sorte ⁊ tu fuisti minor sor. respō. quod sic quia posito quod heri fueris maior sor. ⁊ pridie heri minor iste cēnt vere vt patet qr non habent immediate exponi sed reduci ad. o. sic heri in. a. o. vel tempore tu fuisti maior sor. igitur tu fuisti maior sor. deinde probatur antecedens exponibiliter sic heri in. a. o. vel tempore tu fuisti finite mag⁹. ⁊ in eodem a sor. fuit finite mag⁹. ⁊ non in eodem. o. sor. fuit ita magnus sicut tu igitur ⁊ cetera. Et ita dicatur de ista tu fuisti minor sor.

Secūda petitio an ista sit possibilis sor. ē albior homine respondetur de intentione magistri ⁊ ℙ. ℳ. ātuani ⁊ clientonis ⁊ aliorum quod non qr gradus comparatiuus distribuit li homo pro omnibus hominibus albis ⁊ ex consequente pro sor.

Qd de generaliter omnis propositio affirmatiua de cōparatiuo habens primum terminuz comparationis conuertibilem aut inferius ad secūdum terminum comparationis distributum est impossibilis sicut patet de istis homo aut risibile est albior homine ⁊ sor. est albior homine.

¶ si tu diceres dicendo sor. est albior homine li homine distribuitur pro oibus hominibus albis alijs a sor. ⁊ a primo termino comparationis ⁊ sic propositio ista est possibilis. respondetur quod secundum dicta ⁊ secunduz istos doctores hoc non est veruz immo gradus comparatiuus distribuit terminum a se rectum etiam pro primo extremo aut pro significato primi extremi comparationis.

¶ Tertia petitio an sicut ista est impossibiles sor. est albior homine ita ⁊ ista sor. est albissimus hominum rñ. quod non quia gradus superlatiu⁹ non distribuit pro primo termino comparationis sicut comparatiuus vt patet exponentibus. ¶ Quarta petitio an valeat ista consequentia ego suz ita albus sicut tu igitur tu es ita albus sicut ego. rñ. quod non. vnde generaliter res magis talis puta alba vel nigra comparata rei que est minus talis est ita aut tante talis sicut illa ⁊ non econuerso volo dicere quod res que est alba vt octo gratia exempli est ita aut tante alba sicut ista que est vt duo ⁊ non econuerso quia li ita aut tante non dicunt precisionē.

Quinta petitio est ista an sequatur tu eris maior sor. igitur tu eris maior quam eris sor. respondetur quod non quia antecedens est simplicis comparationis ⁊ reducitur ad. o. antequam exponatur ⁊ consequens est de duplici ⁊ non sic reducitur. ⁊ ita stat oppositum consequentis cum antecedente in casu facto in prima petitione vt patet nec etiam valet econuerso vt patet quia posito quod nunquā eris simul cum sor. ⁊ eris pedalis ⁊ sor. continue semipedalis est antecedens verum vt patet per exponentes ⁊ consequens falsum quia ex illo sequitur quod tu eris simul cum sor. vt patet reducendo ad. o. quod esset falsum in casu. secundum tamen Petrum. ℳ. habemus dicere istam consequentiam valere quia ipse non ponit differentiam inter propositionem de duplici ⁊ de simplici comparatione sed hoc licet sit verum non est secundum dicta cōmunia.

¶ Capitulum de li differt.

Differt aliud ⁊ cetera. In hoc capitulo videbuntur tria primo modus exponendi. ¶ Secundo arguetur contra. Tertio erunt petitiones.

¶ Quantuz ad primuz dicitur quod propositio de li differt aut est affirmatiua aut negatiua si negatiua probatur per affirmatiuaz vt patet si affirmatiua aut de presenti aut de futuro aut de preterito si de presenti expone illam per tres vt dicit Paulus exemplum tu differs ab asino expone sic tu es ⁊ asinus est ⁊ tu non es asinus igitur ⁊ cetera, si sit de futuro non debes eam immediate exponere sed reducere ad certum. o. vel tempus secundum magistrum argumento. xxij. primi dubij exemplum si vis probare istam tu differres ab asino dicas sic in. a. o. vel tempore tu differres ab asino igitur tu differres ab asino

& facta tali illatione proba antecedens sic in.a.o. tu eris & in.a.o.erit asinus & non in .a.o. tu eris asin⁹ igitur &c. Et similiter de preterito dicat & nisi fiat talis reductio non esset bona ,pbatio sicut etiam dictum é de gradu comparatiuo & eét falsa ista propositio tu differres ab asino que tamen secūdū coém viam concedit qō aūt eét falsa patet qr tu non differres ab asino q erit post mille ános ex quo non eris secū. ¶Quantū ad secūdū arguit contra modū exponendi posituz hic a magistro qr si talis mod⁹ eét bon⁹ sequit qō valeret ista consequentia de forma tu eris & sor.erit quādo tu eris & tu ñ eris sor.igit tu differres a sor. sed ista non valet igit talis mod⁹ é mal⁹ consequentia patet cū maiori & minor ,pbat multipliciter & primo sic a termino stante ampliatiue ad eūdem stātem appellatiue & econuerso nō valet consequentia de forma sed hic arguit a termino stāte ampliatiue &c.igit patet consequentia cū maiori & minor ,pbat qr li sor.in exponēte stat ampliatiue vt patet & in exposita appellat tempus futuruz. ¶Secūdo ,pbat illa minor sic istius consequentie antecedens é vex & consequēs falsum igit ipsa non valet patet consequētia & antecedēs probat & pono secūdū intētionem Petri.m. vel saltem ad imaginationem qō.a.anima sit separata a corpore.b. & stabit sic per annum & in fine vnietur hec anima corpori ex qbus resultabit sor. & pono quod tu eris solū per medietatem istiⁿ āni tūc patet antecedens eé vex pro prima & tertia parte & secūda probat qr iste binarius ex.a.anima & .b.corpore erit quādo tu eris qr imediate huius āni & iste binariⁿ é vel erit sor.qr erit sor.in fine āni igitur sor. erit quando tu eris q d autem consequens principale sit falsum probat qr per regulā dictaz in appellatione temporis ista tu differres a sor.significat quod tu differres ab eo quod erit sor. pro tempore pro quo differres ab eo quod é falsum Et confirmatur quod ille mod⁹ exponendi non sit bon⁹ & pono quod tu non eris adequate cum antichristo sed eritis in eodem centenario ánorum tūc patet istam esse falsam tu differres ab antichristo & tamé ista sunt vera tu eris & antichristus erit quando tu eris quia in tēpore in quo tu eris puta in cētenario isto & tu non eris antichristus vt patet. ¶Secundo principaliter contra illum modum exponendi arguitur sic ex illis exponētibⁿ sequitur q d tempus erit sed tempus fore est impossibile igitur ille exponentes sunt male patet consequentia cum maiori & minor probatur quia da tu oppositū. s. quod tempus erit puta hora futura que vocetur .a. & arguitur quod non erit quia medietas prima.a.hore non erit igitur.a.hora ñ erit patet consequentia & antecedēs probatur qr da tu oppositum.s.q d prima medietas. a.hore erit & appellatur.b. & secūda.c. & arguitur quod ista sit falsa .b. medietas erit quia ista habet sic probari hoc erit. & hoc é vel erit.b.medietas.igit. b. medietas erit vbi patet q d secūda resoluēs é falsa quod probo quia.nondum est medietas vt patet cum nondū sit nec erit medietas.quod probo quia vel.b.erit medietas quādo.c. erit aut quando.c.non erit.non primuz qr quādo.b.erit.c.non erit ex quo successiuo repugnat habere partes simul.nec etiam quando.c.non erit quia.b.tūc non erit medietas quia.nihil erit medietas nisi dum erit cum alia medietate sui totius. Sed quando.c. non erit.b.non erit cum alia medietate sui totius igitur.b.tūc non erit medietas & sic patet q d partes successiui non erūt & ex cōsequenti quod successiuū vt tempus & motus non erunt quod fuit probandū. ¶Ad primum dicitur quod argumentum bene probat & dicitur de intentione magistri loco supra allegato quod talis propositio debet prius reduci ad.o. & deinde probari si autem non velis illam sic reducere & velis tenere modum positum hic in logica parua dic quod ista & consimiles tu differres a sor.sic debet exponi tu eris & erit sor. adequate quando tu eris & tu non eris sor. sic quod li sor.in secunda exponente appellet sicut in exposita & tunc cesiāt argumentum primum cum suis confirmationibus quia dicitur quod minores in illis confirmationibus erunt false si sic summantur vt patet ex casu. ¶Ad secundum principale conceditur quod successiuuz erit & quod.a. ho

ra futura erit ⁊ cum arguitur b. medietas non erit igitur. a hora futura non erit bene respondendo negaretur consequētia vt negat Paulus. M. tamen pro nūc negatur antecedēs ⁊ dicitur quod. b. medietas erit ⁊ dicitur quod ista ē vera. b. erit medietas ⁊ cum dicitur aut quando. c. erit aut quando. c. non erit dicitur quod quando. c. erit quia. b. erit medietas in. a. hora in qua etiam. c. erit ideo erit medietas quādo. c. erit ⁊ cuz dicitur quod successiuo repugnat habere partes simul dicitur quod verum est si li simul dicat adequationem ⁊ sin autem non repugnat sicut est in proposito. vnde licet. b. erit quādo. c. erit non tamen. b. erit adequate cum. c. ¶ Quantum ad tertuz sit pria petitio quomodo stat li asino in ista tu differres ab asino: rñ. secundum. p. M. capitulo. ppzio quod li asino stat distributiue absolute pro omnibus asinis futuris. ⁊ sic propositio est falsa secundum ipsuz qz tu nō differres ab asino qui erit post te Sz secundum magistruz dicitur quod li asino stat distributiue non pro omnibus asinis futuris sed pro his qui in certo tempore erunt tecum quia ista habet reduci ad. o. ⁊ sic propositio est vera ⁊ ita precise dicendū est superius de comparatiuo Sed tu dices Petrus. M. cōcedit istam in capitulo appellationuz vt patet. ¶ Rñ. quod ipse ibi non loquebatur de intentione propria vel si sic sibi contradiciit Secūda petitio an istestent simul tu differres ab albo ⁊ tu eris albus. rñ. quod secundum modum exponendi positum in principio ille stant simul qz stat quod in certo tempore puta cras tu differres ab albo ⁊ tamen post cras eris alb⁹ sicut etiam iste stabant simul tu eris maior soz. ⁊ tu eris minor soz. Sed exponendo li differres secundum modum posituz a magistro hic in logica parua aum secundum opinionem. P. M. ille repugnant vt patet. ¶ Tertia petitio an ista sit vera populus est differres ab asino. rñ. quod li differres potest teneri participialiter ⁊ nominaliter Si primum propositio est vera sicut ista cui equium scilicet populus differt ab asino si secundum dicitur quod illa est falsa quia significaret quod populus esset aliqua res que differret ab asino quod est falsum quia populus non est vna res vt pz.

¶ Capitulum de exclusiuis.

Exclusiuarum ⁊c. In isto capitulo tria faciam primo ponam vnū notabile. Secundo arguam contra magistrū. tertio poná petiones. ¶ Quātum ad primum est sciendu3 quod iste sunt dictiones exclusiue scilicet tantuz solus tātum modo solum solūmodo ⁊ precise. Sed li tantuz ⁊ li solus tenentur dupliciter vno modo adiectiue ⁊ tunc sunt nomina cathegorematica non facientia propositionem exclusiuam ⁊ non habentia vim confundēdi exemplum vnius tu vides tantum spacium quantum soz. exemplum alterius solus soz. currit ⁊ est sensus quod soz. qui est solus currit. ¶ Alio modo tenentur ille dictiones exclusiue ⁊ sic sunt termini simcatheg oz ematici habentes viz confundendi precise per contrarium quam signum vniuersale scilicet subiectum confuse tantum mobiliter ⁊ predicatum confuse distributiue mobiliter ⁊ faciunt propositionem exponibilem vt tantuz homo currit ⁊ solus soz. currit ⁊ exponūtur vt dicit magister sic homo currit ⁊ nihil nō homo currit igitur ⁊c. ¶ Quantum ad secundum arguitur contra modum exponendi datum a magistro ⁊ primo sic ista consequentia non valet populus est aggregatum ⁊ nihil nō populus est aggregatum. igitur tantum populus ē aggregatum. ⁊ tamen hic arguitur secundum modum magistri igitur talis modus est malus. patet consequentia cum minori ⁊ maior probatur quia consequens est falsum vt patet ex quo cumulus granorū est aggregatum ⁊ non est populus ⁊ antecedens est verum pro prima parte scilicet populus est aggregatum ⁊ secunda probatur scilicet nihil non populus est aggregatum. quia da tu oppositum scilicet aliquid non populus est aggregatū ⁊ patet qō hoc est falsum quia tunc vnum esset multa entia disiunctiua quod est falsum. ¶ Pro solutione huius argumenti nota quod in exponendo propositionem exclusiuam affirmatiuam primi ordinis vbi non est nega,

tio potest esse error ideo distingue sic aut no
ta exclusionis cadit super termino impor/
tante numerum aut non. si primum proba
tur per notam pluralitatis exemplum tan
tum tres homines currunt expone sic tres
homines currunt ⁊ non plura quam tres
homines currunt igitur ⁊c. Si secundum
hoc dupliciter quia vl' nota cadit super ter
mino qui potest stare pro re vna. aut non.
Si secundum expone per negatiuaz in nu
mero plurali. exemplum tantum populus
est aggregatum expone sic. populus est ag
gregatuz. ⁊ nulla non populus sunt aggre
gatū igitur ⁊c. ¶ Similiter dicatur de ista
tantum domus aut exercitus est aggrega/
tum. si autem sit primuz tunc expone vt di
cit magister in textu. Isto stante patet solu
tio ad argumentuz dicitur enim quod non
valet consequentia illa. quia secunda expo
nens non bene sumitur sed debet sic sumi
nulla non populus sunt aggregatum que
est falsa vt patet quia duo homines de po/
pulo qui non sunt populus sunt aggrega/
tum. ¶ Quantum ad tertium sit prima
petitio an ista sit populus tantuz homo est.
⁊ forte appet quod sic. Sed arguitur quod
non quia ex illa sequitur cōtradictio quia
sequitur tantum homo est igitur nihil non
homo est ⁊ sequitur tantum homo est igi/
tur homo est ⁊ vltra igitur anima est ⁊ sic
aliquid non homo est ⁊ sic sequitur quod
nihil non homo est ⁊ aliquid non homo ē.
¶ Rñ. ponendo tres regulas pria omnis
exclusiua de secundo adiacente primi ordi
nis in qua nulla est negatio cuius subie/
ctum est terminus discretus significans rē
diuisibilem implicat contradictionem pa/
tet de istis tantum sor. est. tantum brunel/
lus est. tantum. a. materia est aut fuit. ⁊ tan
tum. b. albedo erit. quia ex istis sequitur
quod partes eorum sunt vel erunt que non
sunt illud totum. ¶ Secunda regula om
nis talis exclusiua cuius subiectum est ter
minus communis significans solum res
compositas ex partibus essentialibus seu
ex materia ⁊ forma implicat contradictio/
nem patet de istis tantuz homo est. tantuz
asinus est ⁊ cetera. ¶ Tertia regula omnis
talis exclusiua cuius subiectum est termi
nus communis mere substantialis ⁊ signi
ficat rez non compositaz ex materia ⁊ for/
ma est possibilis patet de istis tantum al/
bedo est. tantum color est. quarum nulla
implicat contradictionem. ¶ Secunda pe
titio an ista sit possibilis tantum sor. est al/
bus. rñ. quod si sor. sit albus ista non solū
est possibilis sed vera quia ista tantuz sor.
est albus significat quod tantum sor. est
sor. albus. cuius ratio est quia cum illo ad
iectiuo albus debet sub intelligi aliquod
substantiuum vt patet supra ⁊ nulluz con
uenientius ponitur quam illud quod est a
parte subiecti vnde iste sunt simul vere tā
tum homo est coloratus ⁊ tantum asinus
est coloratus quia prima subordinatur hu
ic tantum homo est homo coloratus. ⁊ se/
cunda huic tantum asinus est asinus colo
ratus nō tamen debemus concedere istas
tantum homo est coloratum ⁊ tantum asi/
nus est coloratum quia li coloratum non
est adiectiuum sed substantiuum: ⁊ signi
ficat quod tantum homo est res colorata
quod est falsuz. ¶ Et si dicit quomodo ex
ponitur ista ⁊ consimiles tantum sor. est al
bus dicitur quod sic exponitur sor. est al/
bus ⁊ nihil non sor. est sor. albus igitur ⁊
cetera cuius exponentes sunt vere ⁊ hoc ē
de intentione Paulus. ad. ⁊ magistri in
quinto argumento primi dubij. ¶ Tertia
petitio an posito quod de hominibus cur/
rant tres ⁊ de asinis tres ista sit vera tan/
tum tres homines currūt ⁊ apparet quod
sic quia non plures quam tres currunt.
¶ Sed arguitur quod sit falsa quia sequi
tur tantū tres homines currunt igitur tan
tū tria animalia currunt patet consequen
tia ab inferiori ad suum superius a parte
subiecti addita dictione exclusiua subiectis
⁊ consequens falsum igitur ⁊ antecedens:
rñ. quod secunda exponens istius tantum
tres homines currunt potest dupliciter su
mi scilicet improprie ⁊ proprie si primum
tūc in illa debet poni li plures quod sit ad
iectiuum de li homines ⁊ sic propositio est
vera. quia tres homines currunt ⁊ non
plures homines quam tres currunt. Si

secundum tunc in illa debet sumi li p'a in neutro genere qō si adiectiuum de li entia ⁊ sic propositio est falsa quia habet sic exponi tres. homines currunt ⁊ non plura quaz tres homines currunt idest non plura entia quam tres homines currunt igitur ⁊c. vbi secunda exponens est falsa respondendo igitur dicitur quod si illa exponatur proprie est falsa si improprie est vera. ⁊ ad argumentum tantum tres homines currunt igitur tantum tria animalia currunt dicitur quod quando exclusiua sic improprie exponitur non valet consequentia. tene illud qō tibi placet. ¶ Quarta petitio an ista ⁊ con similes sint affirmatiue tantum homo nō currit ⁊ videtur qō non quia verbum principale negatur Ad hoc quidam dicunt qō ista est negatiua vt probat argumentum sed non est pure negatiua cum ex illa sequatur sua secunda exponens que est affirmatiua. ¶ Probabiliter tamen posset teneri qō data propositio est affirmatiua: cuius ratio est quia in istis exclusiuis ⁊ in multis alijs propositionibus exponibilibus sicut in reduplicatiuis oportet negari notā ⁊ nō verbum: ratio autem huius est quia credo tales propositiones ratione illarum notarum subordinari hypothetici ⁊ ideo sicut ad hoc qō hypothetica sit negatiua oportet negare notaz ita hic oportet negare notam. ⁊ hoc credo esse verum supposito qō hypothetice sint affirmatiue vel negatiue cuius oppositum aliqui tenent. ¶ Quinta petitio an ista sit bona consequentia tantum animal est homo igitur animal tantū est homo rñ. quod sic vt patet: ⁊ ponuntur tres regule prima ab exclusiua primi ordinis vbi nulla est negatio ad illam secundi valet consequentia ⁊ non econuerso exemplum. sequitur tantum homo est animal. igitur hō tm̄ est al' iz ñ sequit hō tm̄ ē al': igitur tantum homo est animal quia antecedens est verum vt patet resoluendo ⁊ exponendo ⁊ consequens falsum. ¶ Secunda regula a tali exclusiua primi ordinis ad illam tertij non valet consequentia vnde ñ sequitur tantum animal videt hominem igitur animal videt tantum hominez quia posito quod quicunque videt hominez etiam videat asinum est antecedens verum vt patet ⁊ consequens falsum quia quodlibet animal videt non hominem idest rez que non est homo quia asinum ⁊ videt simul hominem ⁊ non hominem. ¶ Tertia regula omnis cathegorica affirmatiua cōuertitur cum vna in qua ponitur nota exclusionis predicato exemplum sequitur homo est animal igitur homo est tantum animal ⁊ econuerso. ¶ Ex duabus primis regulis sequitur quod ab exclusiua secundi ad illam tertij non valet consequentia patet hoc exemplo quia nō sequitur animal tantum videt asinum igitur animal videt tantum asinum patet etiam ratione quia si ab illa primi ad illam secundi valet consequentia vt dicit prima regula ⁊ ab illa secundi ad illam tertij valent oporteret postea quod ab illa primi ad illam tertij valeret cuius oppositum dixit secunda regula: ⁊ sic sequitur quod affirmatiua primi aut secundi ordinis stat cum negatiua tertij.

¶ Sexta petitio an li homo in predicato istius tantuz animal est omnis homo stet distributiue ⁊ videtur quod non quia sunt duo signa: rñ. quod sic ⁊ dicitur qō signum vniuersale affirmatiuum non impedit distributionem note exclusionis nec econuerso. secundo dicitur qō signum negatiuum sequens notam exclusionis non ipedit eī distributionem exemplum tantuz animal non est asinus stat li asinus distributiue.

¶ Capitulum de exceptiuis.

Objectiones exceptiue In hoc capitulo tria faciaz. primo annotabo aliqua circa textum: secundo dubitabimus contra. ¶ Tertio erunt petitiones. ¶ Quantum ad primum nota qō note exceptionis sunt iste preter preterquam ⁊ nisi ⁊ sunt termini simcathegorematici nihil significantes ⁊ habentes officiuz sed li preter pro nūc tenetur duobus modis scilicet diminutiue ⁊ exceptiue. exemplum primi .r. preter quinque sunt quinque ⁊ probat talis propositio sic demptis quinque a decem residuum est quinque exemplum secundi omnis homo preter sor. currit similiter li nisi tenetur dupliciter vno modo conditionaliter vt nisi tu es animal tu non es

hō alio mō exceptie vt nullus hō nisi sor. cur rit qñ tenet ꝓditō alr pōt poni tā i ppōe af firmatiua quā i negatiua. ¶ Sed qñ tenet exceptiue ñ ponit nisi i negatiua. Sil'r qñ te net ꝓditō alr pōt ꝓgrue pōi cū ūmio ñ distri buto vt ñ dicā sor. ñ cur. nisi moueat ⁊ bēt ꝓ bari sicut ꝓditio alr ſz qñ tenet exceptie ꝓpe excepit a ūmio distributo vt null⁹ hō nisi sor. cur. ¶ Scdo nota qd sicut dicit mgr exceptia affirmatia vt ista omis hō pter sor. cur. expōit p duas i quaꝝ pma rēouet pdicatū a pte ex capta ⁊ i ba pdicat idē pdicatuz affirmatiue ō subiecto exceptie ⁊ pte ex capta infinita: ex ista qlz hō pret sor. cur. sic expōet sor. ñ cur. ⁊ qlz hō ñ sor. cur. ¶ Zo nota qd i exceptia affirmatiua vt i ista omis alr pter boiez ē brutū stat li alr distributiue ī mobil'r ⁊ li boiez qd ē ps extra capta ꝓfuse tñ mobil'r. ⁊ sil'r pdica tū ꝑm mgr ſz. ⁊ idē dicat ō exceptiua negatia ꝓpa nisi qd pdicatū stat ꝓfuse distributiue ⁊ ñ ꝓfuse tñ Quātū ad ꝑz dubitat ꝓtra modū exponēdi qr illo dato sequt qd posito qd omis alr currat ista ꝓpō ē ꝗa omis alr pter lapidē cur. q tñ a nullo ꝓcederet igit talis mod⁹ mal⁹ pz 2ª ⁊ añs ꝓbat qr sue exponētes eēnt ꝗe vt pz exponendo. ¶ Scdo arguit sic dato isto mō sit qd posito qd tu videas omis boies q sti i ista domo ⁊ sor. sit sortis qm tu ñ videas ista eēt ꝗa tu vides omis boies existētes i ista domo pter sor. ⁊ tñ ista a null⁹ ꝓcederet igit talis mod⁹ mal⁹ pz 2ª cū minori ⁊ maiori ꝓ bat qr expōentes sit ꝗe. s. tu ñ vides sor. seu tu ñ vides sor. existētem i ista domo. ⁊ tu vi des omis boies existētes i ista domo ñ sor. vt pz. ¶ Tertio arguitur qd ps extra capta ñ stat ꝓfuse tñ mobil'r qr si staret illo mō tunc valeret ista 2ª omis alr pret boiez ē brutū igit omis alr pret substātiā ē brutū sz hec ñ vz igit ñ stat ps extra capta illo mō pz 2ª cum ma iori qr ibi argueret ab iferiori ad suū supi⁹ ꝓfuse tñ mobil'r ⁊ maiori ꝓbat qr illi⁹ 2ñtie añs est ꝗe ⁊ 2ñs f^m cū ba exponēs sit f^a vt pz. ¶ Ad p^m dicit. p. ⁊ d. qd illa est f^a omis alr pter lapidē cur. ⁊ dicit qd vna exponētiū ē f^a ⁊ qd illa nō expōit sic dic paul⁹ sz expōit p tres ex^m omis alr pter lapidē cur. expōit sic omis alr ñ lapis cur. ⁊ lapis ñ cur. ⁊ lapis ē alr vbi 3ª exponēs ē f^a ⁊ ista solutō appet mihi bōa ⁊ ēt sua expositio tñ ꝑm modū mgr dic non pōt euitari qu illa ꝓcedat qz tñ ꝓcedit mihi ñ placet. ¶ Sz tu dices ꝑm mgrīm illa ñ ē, ꝓ ꝑa ꝑ ñ soluit ar^m qr exponētes sit ꝗe Sz sor te dices alr. s. qd mgr vlt qd subitelligat 3ª exponēs sic dic. p. ⁊ d. Istud ñ ē vex qr si vl let ꝑ tūc ō itētōe sua iste repugnarēt omis alr pt ātix^m ē alr. ⁊ ātichrist⁹ ñ ē alr q tñ ꝑm eū ñ re pugnāt vt pz ifra i ba petitōe. ¶ Ad ꝑm rñ. omo sil'r. ¶ Ad 3^m dr qd ps extra capta stat ꝓfuse tñ mobl'r ⁊ cū dr qd illa 2ª ōbet valet negat ꝑ ⁊ ad regulā cū dr qd ibi ar ab iferio ri ad suū supi⁹ ꝓfuse ⁊c. dr qd ñ ar omo affir matiue cū arguat cū li pter icludēte negatio nē vt pz ⁊ ita ñ ē ꝓtra regulā. ¶ Quātū ad 3^m st sex petitōes p^a an ista sit ꝓpa omis alr pt lapidez ē sba. rñ. ꝑm. p. ⁊ d. qd sic qr ista bēt oia req̃sita ad exceptiuā ⁊ ē pfcā ozō ⁊ ꝓpō. sz ē f^a. ⁊ ipolis vt pz exponēdo ꝑm ipm ⁊ hoc credo ē vex. tñ ꝑm paulū dr qd illa ē i ꝓpa vt pz ex dictis suis. ¶ Scda petitio an exce ptiua repugnet sue ꝓiacēti rñ. ꝑm. p. ⁊ d. qd sic vbi i exceptis ñ pōat aliud sincathegor ma vt patet ex suis exponētib⁹ vñ iste repu gnāt omis alr pter ātix^m ē alr. ⁊ omis alr ē alr. ⁊ ꝓma i plicat ꝓtradictionē vt pz p suas exponētes. Sz ꝑm mgrm dr qd exceptiua ñ repugnat ꝓ iacēti vt pz ab eo i tertu ⁊ iō ñ ē de itētōe sua qd i exponēdo sub itelligat 3ª exponēs sic di xit. p. ⁊ d. 3ª petitio an exponēdo istā omis alr ꝓ ter bouē cur. c⁹ ps extra capta ē ūmin⁹ cois i p^a exponēte ego debeā remouē pdicatū a p te extra capta vlr vl ꝓticularit. vbigā a vtrū debeā exponē sic null⁹ bos cur. ⁊ omis alr ñ bos cur. vel dicē bos ñ cur. ⁊ omis alr ñ bos cur. rñ. ꝑm Paulū arg⁹ octauo ꝓmi dubij qd pdica tū dz remouēri vlr a pte extra capta sz ꝑ nō credo. ꝑm tñ ochā ca⁹. xviij. ꝑe ptis dr o^m. s. qd dz remouēri ꝓticularit tene illud qd plz ꝑ tñ scias qd si tñs paulū hēs dicē qd ps ex tra capta suppōit magis ꝓfuse i exponēte qz i exposita qr i exponēte distributiue ⁊ exposi ta ꝓfuse tñ mobl'r. ¶ Quarta petitō an ista 2º sit possibilis tu icipis scire omem ꝓpōem pter a. ⁊ tñ tu icipis scire a. ⁊ appet qd ñ qr sē tu icipis scire omem ꝓpōem pter a: igit tu ñ i cipis scire a. ab exposita ad exponētē. rñ. ꝑm. p. ⁊ d. qd illa 2º ē polis ⁊ ꝗa posito isto casu qd sint so^m tres ꝓpōes i mūdo due ꝗe qs icipias scire p positionē de pñti sz 3ª q̃ vocet a sit f^a ⁊ immediate post hoc erit ꝗa ⁊ scita a te tūc pz ba ps 2º nis. s. tu icipis scire. a. ⁊ pma ꝓbat. s. tu icipis scire omem ꝓpōem pter. a. qr nūc scis omem ꝓpōnem pter. a. vt pz ⁊ ñ ime

diate añ ꝑ sciuisti oēm ꝓpōné ꝑter. a. vt pz
igit' ꝛc. Et ad arm i om dr q̄d ibi ñ arguit ab
exposita ad exponēté qr illa ñ bz expōi rōne
exceptiue sz rōne de li incipit. ¶ Et si dz igit'
stabūt ista siml'tu icipis scire oēm ꝓpōné ꝑ
ter. a. ꝛ tu icipis scire oēm ꝓpōné ꝛ sic ñ repu
gnabit exceptiua placenti co om dixit. p. ꝛD.
rñ. q̄d i istis ꝓpōnib9 q̄ ñ sunt pure excepti
ue ñ é i ꝓñs vt pz i ba petitioe. ¶ Quita pe
titio quō ꝓr ista ñ oē al'ꝑter sor. cur. rñ. q̄d si
li ñ neget totā ꝓpōné sic appz illa bz ꝓbari
p ꝓtradictoriū vt pz. ¶ Sexta petitio an va
leat ista 2a oē al'ꝑter antix m é al'igit' oē al' ꝑ
ter boiem é al' ꝛ appz q̄d sic qr arguit ab ife
rioti ad supius cōfuse tñ mobl'r ꝛ affirmati
ue. ¶ Ex alia pte appz q̄d ñ qr ꝑm ꝓ Paulū
añs é vex ꝛ ꝓñs fm cū pa sua exponēs sit fa.
rñ. q̄d ñ vz 2a ꝛ ad regulā pz solutio supra
qr regula itelligit' q̄d arguat sine negatioe
tā iplicite quā explicite qualiter non est hic.

¶ Capitulum de reduplicatiuis.

Propō reduplicatiua ꝛc. In isto ca o
ponā vnū notabile deide vnā peti
tionē. ¶ Qm ad pm nota q̄d ꝓpō
i q̄ pōit li i qm reduplicatiue tētū sp é distin
guēda qr vel li i quātū reduplicat ꝛ denotat
2am seu ꝓcomitātiā seu ꝓseqntionē formalē
p̄dicati ad terminū reduplicatū: vel li i qm
reduplicat ꝛ iportat cām. ex m i ista sor. i quā
tū hō é al' vl' li i quātū reduplicat ꝓcomitan
tiā seu 2am formalez aialis ad hoiez sic q̄d
ex ꝓpōne de li hō oē illa de li al' ceteris non
mutatis vl' cām sic q̄d terminus reduplica
tiu9 aut sig m e9 sit cā q̄d talc p̄dicatū i sit su
biecto ꝛ alijs qb9 i é Si pm illa ꝓpō é ꝗa ꝛ
expōit' p tres sicut expōit mgr. sic sor. é hō ꝛ
sor. é al' ꝛ si aliqd é hō illud é al' vbi i 3a expo
nēte sit 2a formal' hois ad al' Si ꝗ li i quan
tū reduplicet cām dico q̄d ista é fa: qr cū i ista
sor. i qm hō é al' li in qm cadat supra li hō de
notat q̄d hō é cā ḡre aliqd sit al' sic. s. q̄d nō
pōt tale p̄dicatū al' ꝗificari de aliquo nisi p9
de eo p̄dicat' tmin9 reduplicat9. s. li hō q̄d é
fm qr de aliquo puta de asino ꝗificat' li al' de
quo tñ ñ ꝗificat li hō q̄d é tmin9 reduplica
tus vt pz. Sz bñ ꝓcedit' q̄d sor. i qm hō é ri
sibil' ꝛ q̄d sor. i qm rōnal' é disciplinabil' pz qr
cā ḡre aliqd é disciplinabile é qr rōnal' ꝛ silr
cā ḡre aliqd é risile é qr est hō loq̄ndo de cā
ꝑm logicos qr si de aliquo debeat dici q̄d sit
risilis oz q̄d ꝓus de eo dicat' q̄ sit hō loquē
do de ꝓsi ad modū logicorū. ¶ Qm ad ꝑm
sit ista petitio an ista sit ꝗa replicādo 2am hō
i qm hō é colorātus. ¶ Ad hō dicit. p. ꝛD. q̄d
sic qr exponētes st ꝗe. ¶ Sed cā ātē dic q̄d ista
é fa qr ei 3a exponēs. s. ista si aliqd é hō illd
é hō colorat' ñ é 2a bōa ꝛ formal' cū sit vna
ꝓditōal' i q̄ é imaginabile om ñ tis stare cū
añte sine ꝓtradictōe mō sicut dcīt é supra ad
ꝗ q̄d tal' reduplicatiua sit ꝗa oz q̄d possit fie
ri 2a ñ solū bōa sz bōa ꝛ formal' iter term re
duplicatū ꝛ p̄dicatū. ¶ De li imediate.

Imediate duas ꝛc. In isto co p̄ ar' ꝓ
tra mgr'm. Sēdo ponēt due petitōes.
¶ Qm ad pm ar' p̄ sic datis exponē
tib9 mgrii oē q̄d duo ꝓtradictoria st siml' ꝗa
ir ille exponētes male pz 2a ꝛ añs ꝓr ꝛ pono
casū mgrii. s. q̄d hora ptā fuerit diuisa i ptes
ꝓportōales ꝓportōe dupla mōnib9 tmiatis
ad ꝗ. o. ꝓñs ꝛ q̄d i q̄lz pte pi tu fueris alb9 ꝛ
i q̄lz i pi niger. ꝛ capio istas duas tu imedia
te añ ꝗ fuisti alb9 ꝛ tu imediate añ ꝗ ñ fuisti
alb9 ꝛ ar' sic iste sūt sil' vē ꝛ iste sūt ꝓtradicto
rie ir due ꝓtradictorie sūt sil' ꝗe pz 2a cū mio
ri qr singlis affa ꝛ singlis nega de ꝓsilib9 ꝛc.
sūt ꝓtradictorie ꝛ mor ꝓr qr tu qñ fuit aliq̄
ꝑs p fuisti alb9 sz imediate añ ꝗ fuit aliq̄ ꝑs
p. ir tu imediate añ ꝗ fuisti albus. ¶ Silr tu
qñcū qz fuit aliq̄ ꝑs i p ñ fuisti alb9 sz imedi
ate añ ꝗ fuit aliq̄ ꝑs i p ir tu imediate añ ꝗ
ñ fuisti alb9 q̄d fuit ꝓbm. ¶ Bo ar' sic ista 2a
nō vz post hoc. o. tu eris dem. o. q̄d é ꝓñs ꝛ
nullū erit. o. post hoc qn iter illd ꝛ hoc tu eris
ir imediate post hoc tu eris. ꝛ tñ hic ar' ab ex
ponētib9 pauli ad expositā ir sue exponētes
sūt male pz 2a cū minori ꝛ mor ꝓr ꝛ pono q
celū nūc p qescat ꝛ qescet sic p hora vt ita lo
q̄r. ¶ Sic q̄d p spatiū vnius hoi vt ita loq̄r
nullū erit tps nec. o. sz bñ post dinde iter mo
neat' ꝛ pono q̄d imedio illius hore vt ita lo
q̄r tu nascaris tūc in isto casu illa exposita q̄
é ꝓñs. s. imediate post hoc tu eris é fa vt pz ꝛ
exponētes ꝗe q̄d ꝓr qr post hoc tu eris vt pz
ꝛ nullū erit. o. post hoc qn inter illd ꝛ hoc tu
eris vt pz qr nullū erit. o. nisi hinc ad horaz
mō pz q̄d inter illd ꝛ hoc tu eris qr eris ime
dio illius qetis vt pōit casus. ¶ Ad pm rñ.
ꝓcedēdo q̄d iste sūt sil' ꝗe tu imediate añ hoc
fuisti alb9 ꝛ imediate añ hoc ñ fuisti alb9 sz
negat' q̄d sint ꝓtradictorie ꝛ ad ꝓbationē cū
dr singlis affa ꝛc. pōt dupl'r rñ. p̄ q̄d ille nō
sūt singlēs nisi vocal'r ꝛ appent tñ sz st' hyp

pothe^ca ex quo subordinat hypothe. ista tñ
ñ é bz coia dcá. ¶ Bo pót dici q d ñ sp singlis
affir^a z singlaris neg^a sūt ꝓtradictoria vt pz
supra sz oz q d singlis neg^a sit pur neg^a q fr
ñ é de ista in imediate añ hoc ñ fuisti albus
vt stati patebit i p^a petitóe. ¶ Ad bm dicit.
p. M. q d ar^m ꝓcludit tu tñ bz mgfz dic o^m z
cū dī q d ille exponētes st ve z exposita f^a ne
gat imo dī q si exponētes itelligāt vt debēt
itelligi z ñ vt ba sonāt vna cap erit f^a sicut
sua exposita vñ ba exponēs isti^9. s. imediate
p^9 b tueris oz sic sumi nullū erit. o. vl ñ sura
p^9 hoc qn inter illaz z hoc tu eris q é f^a sicut
sua exposita vt patet q z nullū erit tempus
vl. o. post hoc qn inter illud z hoc tu eris erit
tñ aliqua mensura post hoc et non inter illā
z hoc tu eris puta erit euum vel eternitas vl
aliq od ꝓportionale istis. ¶ Quātum ad bm
sit prima petitio an ista sit negatiua imedia/
te post hoc tu nó eris z appet quod sic qr in
ea verbum ꝓncipale negat z ex alia parte ap
paret q d nō ga ex ea seq tur sua preiacens q
est affirmatiua modo ex negatiua non seq t
affirmatiua. ¶ Ad hoc dicitur quod siquis
teneat illam esse hypp otheticaz habet tene
re q d non est negatiua cuius ratio est quia
cum illa ratione de li imediate in quo inclu
ditur nota copulatiōis subordinetur vni co
pulatiue oportet ad hoc vt fiat negatiua qō
negetur li imediate in quo est talis nota z ñ
verbū qualiter ꝓnon est in proposito sigs tñ
tenet illam esse cathegoricā sicut cōmuniter
tenetur dicat qō illa est negatiua sed nó pu
ra ex q̄ non est inconueniens qō seq̄tur affir
matiua. ¶ Secunda petitio an iste conuer/
tant imediate post hoc tu eris z añ quodli\
bet. o. futuꝝ post hoc tu eris. ¶ Ad hoc va/
rij varia dicunt ꝓmo. P. M. capl̄o proprio
dicit quod non qr ꝓma est ꝓa z ba est impos
sibilis qr bz sic resolui tūc tu eris z tunc erit
ante quodlz. o. futuruz post hoc igit z c. vbi
ba resoluens é ipossibilis Alij de quoꝝ nu/
mero est magister in scdo dubio argumento
xxxviij. dicunt quod sic z quod vtraque est
vera z dicunt qō non bēt resolui sed exponi
ratione de li quodlibet sic post aliquod. o. fu
turū post hoc tu eris z nullum erit tempus
aut. o. futurū post hoc qn ante illud tu eris
igit z c. vbi pz qō exponētes sunt ve. Aliter
posset dici z forte melius qō ille ñ ꝓuertunt
sicut dicit, P, M. Sed bñ iste conuertuntur
immediate post hoc tu eris z quodlibet. o
futuꝝ post hoc erit aliquid inter quod z hoc
tu eris sic qō primus terminus probabilis
sit li quodlibet z li ante nō ꝑcedat z erit tuti
or via z itelligo ibi p. o. oém mēsurā sic dixi
i solutóe bi arguēti. ¶ Cap. de li icipit.

Incipit dupliciter exponitur z cete.

¶ In isto capitulo arguitur ꝑmo
contra modum exponendi magi/
stri sic ab exposita ad exponētes P auli nō
valet ꝓ^a. igitur ille exponentes non sunt bo
ne pz ꝓ^a z añs probatur qr non seqtur sor.
incipit esse igitur in. o. quod est pñs sor. nō
est z imediate post. o. qō é pñs sor. erit patet
qr añs est vex posito quod sor. nunc primo
sit z ꝓñs falsum pro prima parte vt patet.
¶ Scdo arguitur sic ista consequentia non
valet in. o. qō est presens anial non est homo
z imediate post. o. qō est presens animal erit
homo igitur incipit animal esse homo z ta/
men hic arguitur ab exponentibus ad expo
sitam secundum P aulum igitur ille expo/
nentes sunt male patet consequentia cū mi
nori z maior probatur. quia illius consequē
tie antecedens é vex z ꝓñs f^m qō ꝓsequēs
sit f^m pz qr ꝓtinue añ al' fuit hō igit ñ i cur.
al' eē homo. qō tñ añs sit vex pz ꝑ ba pte
z ꝑ ꝑma ꝑbat qr asin^9 ñ é hō z glz asin^9 é
al' igit al' ñ é hō. ¶ B^o arguit sic datis istis
exponētib^9 pauli sē ista ꝓ^o f^a. s. qō. a. aia ici
pit eē postquā icepit eē igit iste exponētes st
male pz ꝓ^a z añs ꝑbat z pono qō aia sor. i
cipiat eē ꝑ remotioné ō pñti sic vult. P. M
vel saltē ad imaginationē z pz ꝓ^o qr i. o. qō
é pñs hec aia ñ é postq̄z icepit eē z imediate
post erit postq̄z icepit eē igit hec aia icipit eē
postq̄z icepit eē pz ꝓ^a ab exponētib^9 ad expo
sitā z añs é vex igit z ꝓñs qō añs sit vex pz
ꝑ ꝑma pte qr ei^9 o^m é f^m z ba ps é ét ꝓa vt
pz exponendo rōne ō li imediate. ¶ Ad p^m
rñ. bm. p. M. c^o ꝑprio z bm mgfm ꝑ dubio
arg^o. xvi. qō i rei ꝓitate ꝑpō de li icipit ñ bz
exponi sed bz ꝑbari ꝑ cās ꝓitatis iō ñ miꝝ
si ab illa q̄ appet exposita ad illas q̄ appent
exponentes ñ vz ꝓ^a qr bñ scit qō a ꝑpōne
bēnte cās ꝓitatis ad suā cām ñ vz ꝓ^a lz bñ
ꝓ^o. z hoc ꝓcludebat ar^m z bene. ¶ Ad bm
ꝓcedit qō illa ꝓ^a ñ vz z negat mior. s. qō ar
guat ab exponētib^9 z c. qr vt dictū é li inci
pit ñ bēt expōi. Et si dicit qō adhuc stat ar^m
qr arguit ab vna cā ꝓitatis ad ꝑpōez bēn

tē illā negat ⁊ dicit qd illacā ñ bñ sumit. ꝑ
quo nota qd ad assignādum bñ cāz ꝟitatis
isti⁹ incipit al'ē hō aut ꝓsimiliū i gb⁹ a pte
subiecti ē tius cois oz qd i negatiua ꝓpōe
semp ille tius stet distributiue. ex⁷ⁿ si vis be
ne ꝑbare istā i cipit al'ē hō debes sic arguē
i. o. qd ē pñs nullū al'ē hō ⁊ i mediate post
al'erit hō igit ⁊c. ⁊ ñ debes dicere i o qd est
pñs al'ñ est hō ⁊ sic pz solutio qr dicit qd si
cā ꝟitatis debite sumat ipsa erit f⁹ sic ⁊ sua
ꝓpō. ¶Ad 3⁷ⁿ ꝓcedit qd ꝓpō ē ꝟa vt pro
bat ar⁷ⁿ Et si arguit ꝓtra sic hec aia icipit ē
post q̄m icipit ē igitur post q̄m hec aia ince
pit ē ipsa i cur. ē 2ª ē bōa ⁊ pñs ē f⁷ⁿ igitur
añs. qd 2ñs fit f⁷ⁿ ꝑbatur qr bēt sic resolui
nūc hec aia icipit ē. ⁊ nūc ē vel i cur. ē post
q̄z hec aia icipit ē igitur ⁊c. vbi ꝑa resoluēs
ē i ꝓpol'is ꝑme. ¶Ad hoc rñ. negādo illa 3
ꝓntiā. s. hec aia icipit ē. post q̄z icepit ē igi
tur post q̄z hec aia icepit ē ipsa incipit ē qr
ar' atio stāte ꝓfuse tñ ad eūdē stātē ōtermi
nate. ¶Pro quo nota qdß aduerbiū post
q̄z ⁊ alia aduerbia tpis ⁊ sil'r aduerbia loci ñ
st ēmini simcathegorematici. sed cathegorēa
tici potētes suscipe ꝓfusionē a li icipit ⁊ sūt di
ctiōis q̄ q̄zuis appeāt i voce simplices sub
ordinār tñ noi ⁊ relatiuo aut noi tātū. ex⁷ⁿ
idē ē dicē: qñ ⁊ dicē i tpe vel i. o. i quo ⁊ idē
ē dicē post q̄z ⁊ post tēp⁹ i quo sil'r idē ē dicē
vbi ⁊ i loco i quo ⁊ sic ōl'tis aliis ⁊ sic a ꝑ
pōe de li post q̄z vel de aliquo alio ad ꝟbo
ꝓfuso tñ ad illā de eodē ad ꝟbo ñ ꝓfuso nō
vz 2ª ⁊ pz solutio arguñti ⁊ q̄l'r ibi ar' a ter
mio stāte ꝓfuse tñ i mobil'r ad eundē stātē de
ēmiate. ¶Ex solutiōe isti⁹ arguñti sequūt
tria. p⁷ⁿ qd oēs iste 2ºnes sūt ꝟe. s. sor. i cipit
ē qñ ipe ñ ē sor. icipit cur. qñ ñ icipit cur.
sor. icipit cur. post q̄z icipit cur. patēt oēs iste
i hoc casu imaginabili. s. qd sor. siml'icipiat
ē ⁊ ēt cur. ꝑ remotionē ō pñti vt pz ꝑbādo
¶Scdo sē qdā ꝓpōe de ad ꝟbijs loci vl'
tpis ꝓfusis ꝓfuse tñ ad illā de ꝓsimilib⁹ ad
ꝟbijs ñ ꝓfusis ñ vz 2ª. pz qr ñ sē sor. icipit
ē qñ ñ icipit ē igit' qñ sor'. ñ icipit ē icipit
ē qr añs ē vex vt pz ꝑbādo ꝑ rēotionē de
pñti ica su supiori ⁊ pñs ē f⁷ⁿ qd ꝑbat qr se
q̄t qñ sor. ñ icipit ē icipit ē. igit' i tpe vel i.
o i quo sor. ñ icipit ē icipit ē ⁊ vltra sēi tpe
vel i. o. i quo sor. ñ icipit ē icipit ē igit i ali
quo tpe vel. o. sor. ñ icipit ē ⁊ i illo sor icipit
ē vt pz ꝑ rl'am ō resolutiōe relatiui sed vt⁷ⁿ
2ñs ē f⁷ⁿ ⁊ ipossibile vt pz i' ⁊ p⁷ⁿ añs qd
fuit ꝑbādū. ⁊ ita de ꝓsimilib⁹ dicat. ¶Z⁹
seqt qdā ꝓpōe de talib⁹ ad ꝟbijs ꝓfusis
ꝓfuse tñ ad ꝓpōes absolutas ⁊ sine ad ꝟbi
is ñ vz 2ª. pz qr ñ seqt tu icipis ē qñ tu in
cipis cur. igitur tu incipis ē pz posito qd tu
ñ incipias ē sed bñ icipias cur. nec seqt tu
incipias ē vbi plato ē igit tu incipis ē nec
seqt de⁹ incipit ē qñ hoc. o. ē igit de⁹ inci
pit ē pz hoc ad ꝟtēti supiora. ⁊ similes pos
sent fieri 2ºnes dē li desinit. ¶Cap. de li tot⁹

Tot⁹ cōuertibil'r ⁊c. In hoc ca. p̄ ar'
ꝓtra dicta mgīi ꝯo crūt petitiones
¶Quātū ad p⁷ⁿ ar' qd li tot⁹ sim
cathe' ñ cōuertat' cūli q̄lz ps ꝑbat qr dato
o⁹ seqt qd ista ēt ꝓcēdēda tot⁹ est ps. pñs
f⁷ⁿ qr illa ñ videt' ꝑfecta oīo ⁊ 2ª. p' qr bm
magīm ēt sens⁹ q̄lz ps ē ps. ¶Scdo ar'
ꝓtra idē sic dato illo seqtur qd ista ēt ꝟa to
t⁹ sor. ē ps sz hoc ē f⁷ⁿ igitur ⁊ illud ex quo se
qtur. pz 2ª cū maiori ⁊ p' m⁹ qr illa totus
sor. ē ps ē vna affir' cui⁹ subiectū ꝓdcīn ñ
supponūt ꝑ eodē vt pz de li sor. ⁊ de li ps i'
illa ñ ē ꝟa. ¶Z⁹ ar' ꝓtra mgīm dicētē qd
so⁷ⁿ tūc li tot⁹ tñtur simcath' cū ꝑcedit tota 3
ꝓpōnē ꝓtra i ista ñ tot⁹ sor. cur. li tot⁹ tñtur
simcathe' ⁊ tñ ñ ꝑcedit totā ꝓpōnē i' ⁊c. pz
2ª cū maiori ⁊ maior ꝑ sic ita tñtur li tot⁹ in
ista ñ tot⁹ sor. cur. sicut ūsta q̄ ē sua ꝓtradic
toria tot⁹ sor. cur. sed ūsta tñtur simcathe' i'
⁊ i illa ¶Q⁹ ar' ꝓtra 3a⁷ⁿ 2º nē mgīi sic ista
ē ꝟa to⁷ⁿ qd ē i mūdo ē i oculo tuo ⁊ ipse di
cit qd ē f⁹ i' male pz 2ª cū maiori ⁊ maior ꝑ
qr si illa ñ ēt ꝟa hoc iō ē qr lī totū tñretur
simcathe' sed li totū ñ tñtur sic sed cathe' i'
illa ē ꝟa pz 2ª item cū maiori ⁊ minor ꝑ qr
li totū ibi ē vnū cathe' qr est vnū nomen sub
stātiuū neutri gēris cū bēat post se li qd qd
ē r'l'm substātie ⁊ neutri gēris. ¶Ad p⁷ⁿ nega
tur 2ª dī qd ista est in ꝓgrua totus ē ps ⁊ dī
qd ñ ē de intētiōe mgīi qd semp cū li totus
tñtur simcathe' ꝓuertatur cū li q̄lz ps sed ß
so⁷ⁿ hēt cū ei cōiūgitur substātiuū q̄l'r ñ ē in
illa vt pz. ¶Ad ēm ꝓceditur qd illa ē ꝟa ⁊
cū dī qd ista ē vna affir' e⁹ subiectū ⁊ ꝓdcīn
ñ supponūt ꝑ eodē dī qd ē vex qr ista i voce
ñ hz subiīn qr tñ ipa subordinatur vni in q̄
subiīn ⁊ ꝓdcīn supponunt ꝑ eodē puta hūc
q̄lz ps sor. ē ps ipsa ē ꝟa ⁊ hoc sufficit vt pz
supra. ¶Ad 3⁷ⁿ dī qd nō ē de intētiōe mgīi
qd li tot⁹ debeat ꝑcēdē totā ꝓpōez ad hoc vt

tñatur simcathegorematice vt ar^{m} probat hoc
.n. é impossile qz tũc oportẽt q d̃ li totus pce
dẽt se ip̃m sed de intẽtiõe sua é q d̃ li totus p̃
cedat totũ subcñ ⁊ sic é in illa ⁊ iõ tñtur sim
cathegorematice. ¶ Ad 4^{m} dicit. ꝓ. ꝛ̃d.
q d̃ illa é ꝑa vt ar^{m} ꝓbat si tñ vis tenẽ ꝓbau
lũ nega q d̃ li totũ tñatur cathegorematice ⁊
nega q d̃ li q d̃ fit rl'ĩ de li totũ ſz dic q d̃ é rl'z
vnius substãtiui inclusi in li totũ ⁊ q d̃ nos d̃
bemus iudicare de vocalibus p mẽtalia ⁊ ñ
al'r ⁊ pz solutio. ¶ Q^{m} ad ꝑm ſt ſex petitio
nes. p^{a} q̃re é q d̃ cũ li totus ꝓuertatur cũ li q̃
lz ps dicimus q d̃ tñtur simcathe^{c} ⁊ ꝓuertitur
cũ li ens pfectũ ex suis ptibus tñtur cathe^{c}.
rñ. q d̃ hoc iõ é qz li totus p̃ mõ sumptus in
cludit li q̃lz q d̃ é vnũ simcathegorema hñs
vim ꝓfundẽdi vt pz sed ꝓ mõ sumptũ ñ in
cludit simcathegorema vt pz. ¶ Secda peti
tio an ista sit vlis totus sor. est hõ rñ. q d̃ ꝑm
dcã supiora ista é vlis qz subordinatur vli.
cã tñ q̃re mgr̃ fecit capl'm diuersiz de istis é
duplex p^{a} qz erat ponẽda distinctio de li tot^{o}
ꝑa é qz ista vocal'r ñ appz vlis. ¶ Z^{a} petitio
an posito qd̃ sor. ꝛficiat máus ista sit ꝑa sor.
é totus hõ ⁊ appz qõ sic qz sor. é hõ pfectus
ex suis partibus i^{r} sor. é tot^{o} hõ pz ꝓ^{a} ⁊ añs
ꝓ^{r} Sic ois pars sor. é in sor. i^{r} sor. é ens per
fectũ ex suis partibus pz ꝓ^{a} item ⁊ añs ꝓ^{r} ex
ponẽdo sic ps sor. é in sor ⁊ nulla é pars sor.
qn illa sit in sor. i^{r} omnis pars sor. est in sor.
pz ꝓ^{a} cũ maiori ⁊ m^{or} est nota qz ei^{o} o^{m} im
plicat ꝓtradictiõẽz ex alia parte appz q illa
sit f^{a} qz sor. defic máus rñ. q illa é f^{a} ⁊ cũ dr
sor. est ens perfectũ ex suis partibus rñ. q ali
qd esse perfectũ ex suis partibus est dupl'r ũo
mõ qz est perfectũ ex partibus q̃s bz ⁊ sic oẽ
habens partes est perfectũ alio mõ qz est per
fectũ ex partibus q̃s nãl'r debẽt hẽ ⁊ sic nõ oẽ
habens partes est perfectũ ex suis partibus
qz ille cui deficit máus aut pes q̃m ꝑm cõẽz
curſũ debẽt hẽ nõ est perfectũ isto mõ ⁊ ita ca
pitur perfectum in proposito ⁊ patet falsitas
propositionis. ¶ Quarta petitio an ista sit
vera totus sor. est minor sor. rñ. quod ista é
distinguenda quia vel li totus conuertitur
cũ li q̃lz pars absolute vt dicit mgr̃ vel ꝓuer
titur cũ li q̃lz pars integral' Si p^{m} ꝓpõ é f^{a}
qz nlla duax partũ cõtialiũ é minor sor. qz
nec aia intellectiua é minor sor. cũ ñ sit q̃zta
nec corpus sor. é minus sor. vt pz si ꝓ bz dr
quod illa é ꝑa qz q̃lz pars integral' sor. é mi
nor sor. qz caput ⁊ pes ⁊c. ¶ Q^{a} petitio an
aliquod indiuisile vt puta deus dicatur totũ
rñ. quod nõ qz li totũ quocunqz sumatur bz
respcñ. ad partes indiuisile ãt nõ bz pates.
¶ Sexta petitio an valeat ista ꝓ^{a} totus hõ é
hois i^{r} totũ al' est hois ⁊ videtur forte quod
sic rñ. quod nõ qz añs é vex ⁊ ꝓñs f^{m} vt pz
exponẽdo ⁊ hoc iõ é qz ar^{r} ab iseriori ad suũ
superius confuse distributiue vt patet.

¶ Capitulum de li semper.

Semper ꝓuertitur ⁊c. In isto cap'o ſt
q̃ttuor petitões. ¶ Ꝑ^{a} an li semp
sit terminus cathegorematicus vel
simcathe. rñ. quod li semper est tmin^{o} ꝓgnãs
q subordinatur cathe. ⁊ simcathe. ⁊ nõ est pu
ra dictio ſz est ꝓplexũ vt pz supra cũ diceba
mus quod li ep^{o} erat cõplexũ ⁊ ita li semper
nec est tminus cathe. nec simcathe. Et si ar^{r}
quod omnis terminus aut est cathe. aut sim
cathe. rñ. quod vex est de incõplexo nõ aũt
de cõplexo ⁊ ita de li totus dicatur. ¶ Secũ
da petitõ an ista sit q̃zta semper fuit hõ. rñ.
quod sic qz est vlis eo quod subordinat vli.
Z^{a} petitio qd significat ista aliquãdo fuit
hõ. respõ. quod sicut ista q̃ est sua cõtradicto
ria semper fuit hõ est distinguenda qz põt si
gnificare vel quod omni tempore aut. o. ab
solute fuit hõ sic quod li tempore stet ãpliati
ue ꝓ eo quod est vl' fuit vl' põt significare q
omni tempore fuit hõ nõ absolute ſz ꝑm exi
gentiã ꝛbi sic quod omni tempore ꝓterito fu
it hõ. ita illa aliquãdo fuit hõ aut aliquãdo
non fuit hõ bz ꝓsil'r distingui. ¶ Q^{a} petitio
an iste repugnent hoc semper fuit. ⁊ hocince
pit esse. rñ. quod nõ qz celũ semper fuit ex q̃
in omni tempore ⁊ in omni. o. ꝓterito fuit ⁊
tamen incepit esse secundum veritatem.

¶ Capitulum de li ab eterno.

AB eterno dupl'r ⁊c. In hoc cap^{o}. ſu
ciã q̃ttuor p̃ notabo duo circa litte/
rã ꝓ arguã ꝓtra mgr̃m z^{o} ponã pe
titões q̃rto mouebo vnũ dubiũ. ¶ Q^{m} ad
p^{m} nota quod li ab eterno aduerbl'r sumptũ
inuoce est vnũ simplex ⁊ vna dictio habens
vim ꝓfundendi cõfuse tñ sicut li semper sic
quod dicendo ab eterno deus ꝓduxit mũdũ
aut hominẽ li mũdũ ⁊ li hominem stat ꝓfu
se tñ mobl'r. Secũdo nota quod ꝓpõ cuius
p̃mus terminus est li ab eterno aduerbial'r
sumptũ. s. ꝓ vt cõuertitur cũ li eternal'r põt
dupl'r exponi vno mõ ꝑm. p. ꝛd. sic eternal'r

seu ab eterno. a. fuit dicatur. a. fuit ⁊ nõ incepit nec desinit. a. esse igitur ⁊c. Secundo mõ exponitur li ab eterno ꝑm ꝓbaulũ sic ãte ali quod tempus ꝑtũ finitũ a. fuit ⁊ nõ est vel fuit aliquod tempus ꝑtũ finitum aut. o. qn ante illud. a. fuerit igitur ab eterno. a. fuit. ¶ Qm ad ꝑm arr ꝓtra mgrm sic ponatur q deus per ãnũ ãteqz ꝓduxit mũdũ vt ita dicerim ꝓduxerit soz. ⁊ sequitur quod ista ꝑm ipz sit vera ab eterno deus ꝓduxit soz. de nõ eẽ ad eẽ. Sz hoc ẽ fm irr modꝰ mgrii ẽ malus pz 2a cũ mri qꝛ ineritate soz. ñ fuit ꝓductus ab eterno seu eternalr vt pz qꝛ solꝰ deus fuit eternalr ⁊ mor ꝓr exponẽdo qꝛ aũ aliq d tps ꝑtũ finitũ dus ꝓduxit soz ō ñ eẽ ad eẽ ⁊ nullũ ẽ vl fuit. o. aut tps ꝑtũ fim qn aũ illõ ōus ꝓduxerit soz. d ñ eẽ ad eẽ vt pz irr ab eterno ⁊c. ¶ Secdo ⁊ fortiꝰ arr sic sit ita ad imagiatõez qd nihil sit. ⁊ p remotionẽ de ꝑtũ incipiat eẽ soz. ⁊ deide celũ ⁊ motꝰ eiꝰ ⁊ tps ⁊ sẽ qõ pꝰ motuz celi ista sit ꝛa ab eterno seu eternalr soz. fuit Sz ꝗ ẽ fm irr modus mgrii ẽ falsus pz 2a cũ maiori qꝛ ineritate soz. icepit eẽ ⁊ mor ꝓr qꝛ aũ aliqõ tps ⁊c. ⁊ nullũ ẽ vl fuit tps vel. o. ꝑtũ ⁊c. irr ⁊c. ¶ Ad ista argta posset aliqs dicẽ qõ ꝛbalr ꝓcedũt ⁊ si ꝓtra mõz exponẽdi mgrii bñ itellectũ ⁊ posset dicẽ qõ dũ i ꝗa exponẽte dr ⁊ nullũ ẽ vl fuit. o. aut tps ꝑtũ ⁊c. p. o. aut tps itelligit ois mũsura sic qõ sit sẽus ⁊ nilla ẽ vl fuit mũsura ꝑtã finita qn aũ illã soz. fuerit ꝓductus de ñ eẽ ad eẽ ⁊ sic ista erit fsẽ exposita ⁊ pz solutio ꝑmi argumti Sz ista solutio lz soluat pm arm ñ tũ soluit ꝑm qꝛ si soz. icepisset eẽ illo mõ aũ ipm nilla fuisset mũsura qꝛ nec tps nec eũũ nec eternitas vt pz. iõ mgr ñ põt bñ ordẽdi. ¶ Molẽdo tũ aliqd dicẽ oz dicẽ qõ mgr i suis exponẽtib ꝓsuppõebat eternitatẽ mũdi ⁊ tpis ⁊ iuxta illõ dabat exponẽtes. ¶ Qm ad 3m sit pa petitõ q diffa ẽ iter li sp ab eterno ⁊ ꝓpetuo rũ. qõ sp ꝓpẽ rspic tps ⁊ põt põi ꝓpẽ tã cũ ꝛbo ō ꝑterito quã ō futuro vñ ita ꝓpẽ dicim sp fuit deꝰ sic sp erit deꝰ. li ãt ab eterno ꝓpẽ rspicit ꝑtũ ⁊ põi cũ ꝛbo ō ꝑtõ vñ ꝓpẽ dicimꝰ deus ab eterno fuit ⁊ ñ dicimꝰ ōus ab eterno erit lz dicamꝰ i eternũ erit ⁊ li ꝓpetuo ꝓpẽ rspicit fuit vñ magis ꝓprie dicamus ꝗ ꝓpetuo erit quã ꝗ ꝓpetuo fuit. iste tũ diffe pa excepta ñ sit mlrũ vtiles. ¶ Secõa petitio an ista 2a sit bõa ꝗ eternalr fuit irr ꝗ sp fuit. dr qõ ñ qꝛ ante mũdi creationẽ eternalr ōus fuerat ⁊ tũ ñ sp fuerat ex quo nullũ fuerat tps. nec sẽ ẽt eꝰ ꝗ sp fuit irr ꝗ eternalr ⁊ aũs ẽ vera ⁊ aũs fm vt pz ō celo qõ sp fuit ex quo oi tpe vl. o. ꝑtõ fuit ⁊ tũ ñ eternalr fuit. ¶ Za petitio an ista sit ꝛa eternalr hõ fuit. rñ. qõ ꝑm modũ exponẽdi ipius mgrii quẽ mõz seqr i dubio futuro ista ẽ ꝛa vt pz exponẽdo. ¶ Qm ad qr tũ sit ꝗ dubiũ an ista iplicet ꝓtradictõez ab eterno ōus ꝓduxit mũdũ ō ñ eẽ ad eẽ ⁊ arr dupliqõ sic pe sic ex illa sẽ cõtradictio irr illa iplicat ꝓtradictõez pz 2a ⁊ aũs ꝓr qꝛ seqr ab eterno deꝰ ꝓduxit mũdũ ō ñ eẽ ad eẽ irr ab eterno mũdꝰ bũit eẽ. Sz arr qõ ñ ab eterno bũit eẽ qꝛ sẽ deꝰ ꝓduxit mũdũ d ñ eẽ ad eẽ. igit qñqz fuit ⁊ qñqz ñ fuit ⁊ sic ñ ab eterno bũit eẽ. ¶ Et ꝓfirmat sic iplicat ꝓtradictõez mũdũ ꝓpetuo fore ⁊ ipm ifinitur cõzũpi vt pz. irr a sili iplicat ꝓtradictõez ipm ab eterno fuisse ⁊ fuisse ꝓdcm sz ex illa ab eterno deꝰ ꝓduxit mũdũ d ñ eẽ ad eẽ sẽ ipm ab eterno fuisse ⁊ eẽ ꝓdcm igit illa ẽt iplicat. ¶ Bo sic ñ illa ñ iplicaret appi ista ñ iplicaret ab eterno deꝰ ꝓduxit d ñ eẽ ad eẽ. a. lapidẽ i ꝓcauo lũe ⁊ derlictũ sue nẽ. sz ista iplicat. igit ⁊ illa. pz 2a cũ maiori ⁊ mior ꝓr qꝛ ex illa sẽ ꝓtradictio sẽ. n. ab eterno deꝰ ꝓduxit. a. lapidẽ d ñ eẽ ad eẽ i ꝓcauo lũe dreliqtũ sue nẽ igit a. lapis ab eterno fuit sz ꝓbo qd ñ ab eterno fuit qꝛ sẽ ab eterno deꝰ ꝓduxit. a. lapidẽ ⁊c. derelictũ sue nẽ igit a. lapis descẽdit nũc qro aut. a. lapis dscẽdit ꝑ tps ifim aut fim ñ pm qꝛ lapis rlictꝰ sue nẽ i ꝓcauo lũe ñ dscẽdet ad cẽtꝛ ꝑ tps ifim si dr ꝑm tũc signo illd tps ꝑ qd dscẽdit ⁊ qro aut. a. lapis aũ fuit aut ñ fuit ñ ẽ dicẽdũ pm qꝛ tũc. a. lapis ꝓuisset i ꝓcauo lũe ꝑ tps ifim qd ẽ ꝓtra casũ ponẽte qd. a. lapis fuerit rlictꝰ sue nẽ si dr ꝑm igit. a. lapis ñ ab eterno fuit ⁊ sic sẽ ꝓtradictio. ¶ In om arr sic ista ñ iplicat ab eterno hõ ꝓduxit hoiem de ñ eẽ ad eẽ irr nec illa ab eterno deꝰ. ⁊c. pz 2a qꝛ sic vna ẽ d termis coibꝰ ꝓfusis ꝓfuse tũ ita ⁊ alia ⁊ aũs ꝓr qꝛ illa ñ solũ ẽ possibilis sz ꝛa vt pz exponẽdo qꝛ aũ aliqd tps ꝑtũ fim hõ ꝓduxit hoiez de ñ eẽ ad eẽ. ⁊ nullũ ẽ vl fuit tps ꝑtũ fim qn aũ illd hõ ꝓduxerit hoinẽ de ñ eẽ ad eẽ irr ⁊c. pz 2a ab exponẽtibꝰ ad expositã ⁊ aũs ẽ vera igit ⁊ ꝓbs. ¶ Rñ. ad dubiũ ꝑ pono vnũ notabile deide qnqz 2o nes ⁊ rñ. argumtoꝛ qm ad pm nota qd referr dicẽ alr hõ ꝓduxit ab eterno de nõ eẽ ad eẽ ⁊ ab eterno homo ꝓduxit animal de non esse

ad eē patet quia i prima termini stant determiate ⁊ ñ pōt eē ꝑa nisi vn⁹ hō determiat⁹ ⁊ vnū al' eternal' fuerit. i ꝑa ātstāt termi' cōfuse tñ ⁊ pōt eē ꝑa imo vt pz p suas exponētes iā ē ꝑa quānis nl'lus hō ⁊ ēt nullū al' eternal' fuerit. Et ita ꝓsil' dicat de istis mundū de⁹ ab eterno ꝓduxit de ñ eē ad eē ⁊ ab eterno de⁹ ꝓduxit mūdū de ñ eē ad eē p⁹. n. ñ pōt imaginari nisi tā de⁹ quā ēt determiatus mūd⁹ ab eterno fuerit sz ꝑa pōt imagiari poito q̄d nl'lus de⁹ ⁊ ēt nl'lus mūdus eternal' fuerit Isto stāte pōit' ista 2° ista ppō ñ iplicat ab eterno deus ꝓduxit mūdū de ñ eē ad eē q̄ 2° ꝓficat i duob⁹ casib⁹ p̄ ponendo q̄d deus fecerit de mūdo sic de hoie sic qō ꝓduxerit eos gñrabiles ⁊ corruptibiles sicut fecit de hoib⁹ ⁊ tunc pz qō sicut ista ē ꝑa ab eterno deus ꝓduxit hoiez de ñ eē ad eē vbi li hoiez stat cōfuse tñ ita ista cēt illo casu ꝑa ab eterno de⁹ ꝓduxit mūdū de nō eē ad eē ex q̄ tñ ñ sē qō aliqs mūd⁹ fuerit eternal' sicut ex p⁹ nō sē qō aliqs hō fuerit ab eterno seu eternal'. ¶ Et si dr̄ si ab eterno deus ꝓduxit mundū igitur aliquando deus produxit mūdum. rñ. concedendo consequentiam ⁊ consequens ⁊ conceditur tanquam vex ⁊ i pertinēs q̄d iā fūt circiter sepē nulla anno⁹ q̄d ꝓduxit mūdū ⁊ tāquā sequēs hēs ꝓcedere q̄d i ifi^m añ ꝓduxerat alios mundos. ⁊ si dr̄ q̄ñ añ dr̄ q̄d ñ debes certificare. ¶ Secūdo pōt illa ppō ꝓficari i h̄ casu. s. q̄d vnū determinatū mūdū deus ab eterno ꝓduxerit de nō eē ad eē quē ifinities ad nihilauerit ⁊ creauerit. v. g. imaginādo tp̄s ptm̄ fuisse ifi^m ⁊ fuisse diuisū i secl'a incipiēdo ab. o. i q̄ sum⁹ ⁊ ꝓcedēdo i ifi^m ⁊ q̄d deus i p̄ seculo seu cētēnario ānoꝝ ꝓduxerit. a. mūdū ⁊ p ꝑm. a. mundus sit ad nihilatus ⁊ iz° iterꝝ creatus ⁊ fici ifi^m isto stāte p^r 2° ab eterno deus ꝓduxit a. mūdū de ñ eē ad eē igit' ab eterno deus ꝓduxit mūdū de ñ esse ad eē pz 2^a ab inferiori ad suū supīus ꝓfuse tñ mobil' q̄ añs ē vex vt pz exponēdo igit' ⁊ añs. ¶ Secūda 2° est ista sicut ista nō iplicat ab eterno deus ꝓduxit mūdū de ñ eē ad eē ita nec ista mūdū de⁹ ab eterno ꝓduxit de ñ eē ad eē vbi li mūdū stet determiate. ⁊ ista 2° ꝓficat solū i ꝑo casu ponēdo. s. q̄d eū dē mūdū deus ifinities creauerit ⁊ adnihilauerit. ¶ Tertia 2° ab eterno fuit ita q̄d. a. mūdus ē ⁊ ab eterno fuit ita q̄ a. mūdus ñ ē pz ista 2° exponēdo quālz sui ptē i casu p̄cedēte. ¶ Ex ista 2^a ne seq̄t q̄d ñ prius fuit ita q̄d. a. mūdus ē quā. q̄d. a. mūdus nō est ⁊ tñ in q̄lz sui ꝓductiōe prius fuit ita q̄d nō est quā q̄d est pz corelariū intelligenti. ¶ Quarta si ab eterno deus produxit mūdū necessario ꝓduxit mūdū ꝓbat' qr si ab eterno ꝓduxit mundum ab eterno siue eternal' fuit ita q̄d produxit mundū ⁊ ex 2i nō potuit eē ipm nō ꝓduxisse mūdū ⁊ sic necessario ꝓduxit mūdum Et 2 firmat' qr si ab eterno produxit mūdū tūc seq̄t q̄d ꝓduxit mūduz ⁊ nō potuit esse ipsum nō ꝓduxisse mundū ⁊ sic necessario produxit mūdū. in q̄ libet tñ. ꝓductione mundi ꝓtingenter ꝓ tūc ꝓduxit munduz vt patet. ¶ Quita 2° ista ꝓpositio implicat contradictionem ab eterno deus ꝓduxit. a. mundum de nō esse ad esse ⁊ tñ semel ꝓduxit ipsuz ꝓ^r quia ex illa sē cōtradictio sē. n. ab eterno de⁹ ꝓduxit. a. mundum de non esse ad esse i^r. a. mund⁹ eternaliter fuit ⁊ sē ab eterno deus produxit. a. mundum de ñ esse ad esse ⁊ semel produxit i^r. a. mund⁹ accepit, esse post non esse tunc signo mensuram in qua non erat ⁊ ceꝛ ante ñ fuisset ex quo solū semel ꝓducebatur i^r nō ab eterno seu eternaliter fuit quod est contradictio. ¶ Istis stantibus pz solutio argumentozū. Ad p^m ꝓcedit' qō ab eterno mundus fuit ⁊ negatur quod sequatur non ab eterno mundus fuit ⁊ ad probationez cū dicitur mundus quandoq̄z fuit ⁊ q̄ñque nō fuit igitur non ab eterno fuit negatur consequentia quia stat oppositum consequentis cum antecedente in casu illo quod idem mūdus pluries fuerit generatus ⁊ corruptus. ¶ Et ad confirmationem negatur quod implicet contradictionem mundum perpetuo fore ⁊ ipsuz corrumpi nam posito quod vnus modus per vnum seculum futurum erit ⁊ per aliud non ⁊ per tertium erit ⁊ per quartum non ⁊ sic vltra patet quod ille mūdus ꝓpetuo erit ⁊ tñ corrumpet'. ¶ Ad ꝑm ꝓcedit' ꝓñtia lz ñ valeat ō forma ⁊ ꝓcedit' q̄ ista ñ iplicat ab eterno de⁹ ꝓduxit. a. lapidē ō ñ eē ad eē igit' ꝓcauo lūe relictū siue nē ⁊ negat' qō ex illa seq̄t' ꝓtradictio ⁊ ꝓcedit' qō ex illa segtur qō a lapis ab eterno fuit ⁊ negat' qō seq̄t qō ñ ab eterno fuit vñ aduerte qō tu hēs dicē qō. a. lapis ifinities fuit gñrat⁹ aut ꝓduct⁹ adeo i ꝓcauo lūe ⁊ qō ifinities ōscēdit ōorsū ⁊ corrūpebat' p⁹ ⁊ deīde de⁹ cū ꝓpo

bat sursũ nũqꝫ tũ iste lapis moueba⁊ sursuꝫ ex quo erat ō relicꝰ sue nẽ ⁊ tũc ad arᵐ cũ dꝰ signo tẽpꝰ i quo ōscẽdit signeꝰ ⁊ dico qō illō ñ fuit pᵐ tps i quo ōscẽdit qꝛ ḃ ñ ẽ dabile qꝛ i ifinitis tpibꝰ añ ōscẽdit ⁊ ita arᵐ ñ ꝓcedit ¶ Et si petiꝫ an iste lapis pus fuerit sursũ qꝫ dorsũ rñ. q d ñ qꝛ ab eterno fuit sursũ ⁊ ab et no fuit dorsũ tñ i oi suo motu pus fuit sursũ qꝫ dorsũ ⁊ p ifinita. o. stetit sursũ lꝫ p nullũ tẽpꝰ steterit sursũ ⁊ tãdẽ bẽs obligatorie rñ. sic ille q admittit vnũ ipossil'e ꝑm eẽ possil'e tñ ꝑm imaginationẽ. ¶ Capᵐ d li ifiᵐ.

Ifinitũ ⁊c. i isto capᵒ facta tria p̄ ad notabo aliq̄ circa expositõez. ¶ Secũdo arguã ꝓtra mgr'm. ¶ 3ᵒ ponã petitiões. ¶ Quãtũ ad pᵐ nota q d ista dictio magᵐ sumiꝫ dupl'r vno mõ i ꝓpe ⁊ sic cõuertiꝫ cũ li ꝓtinuũ ⁊ sic linea ⁊ supficies dicũꝫ magna. alio mõ ꝓpe ⁊ sic ꝓuertiꝫ cũ li lõgũ latũ ⁊ pfũdũ ⁊ sic linea ⁊ supficies ñ sũt magna sꝫ soᵐ cõpꝰ. ¶ Secõ nota q d aliqd eẽt pedale aut bipedale ẽ tripl'r. s. vel soᵐ ꝑm lõgitudinẽ ⁊ sic linee sꝫ pedales aut ꝑm lõgitudinẽ ⁊ latitudinẽ ⁊ sic supficies sꝫ pedales aut ꝑm oẽm dimẽsionẽ ⁊ sic solũ cõpꝰ ōa sꝫ pedalia vt posito q d vnũ cõpꝰ ꝑm oẽm dimensionẽ sit pedale. ¶ 3ᵒ nota q d aliqd eẽ duplũ aut triplũ ad aliq̄d pōt eẽ q̄tuõ mois aut ꝑm lõgitudinẽ tñ aut ꝑm lõgitudinẽ ⁊ latitudinẽ aut ꝑm oẽm dimensionẽ aut ꝑm numeꝛ. ¶ Qᵐ ad ꝗ arᵗ ꝓtra mgr'm dicẽtẽ q d li ifiᵐ tenet cathe⁊ qñ limitaꝫ i subiecto ⁊ subiũgit q d ista limitatio sit qñ adiectie vel sõe tenet arᵗ igitꝫ sic. sp li ifiᵐ tenet adiectiue vel sõe igitꝫ sp tenet cathe⁊ q d ẽ ꝓtra ipꝫ pꝫ 2ª ⁊ añs pba⁊ qꝛ ñ videt quõ possit alr teneri. ¶ Secũdo arᵗ ꝓtra ser 2ᵒnes mgr'i sic i oibꝰ ul'pª ps ẽ fª igitꝫ 2ᵒnes fᵉ. pꝫ 2ª ⁊ añs pba⁊ qꝛ si ñ eẽnt fᵉ ḃ ió eẽt qꝛ li ifiᵐ in illis teneret sim cathe⁊ sed in rei ꝓtate li ifinitũ tenet cathe⁊ cũ in eis teneat adiectiue vt pꝫ igitꝫ ille ñ sũt ꝓe sed fᵉ. ¶ 3ᵒ arᵗ sic ista 2ª ñ vꝫ infinita ẽ linea giratiua igitꝫ aliquãta ẽ linea giratiua ⁊ in duplo maior ẽ linea giratiua igitꝫ modꝰ exponẽdi positꝰ a mgro ñ ẽ bonꝰ. pꝫ 2ª ⁊ añs pba⁊ qꝛ añs illꝰ ẽ ꝓex dmostrata linea giratẽ p tres ꝓpõtõales vniꝰ colũne ⁊ ꝑ ñs ẽ fᵐ q d pba⁊ sic linea ñ ẽ magna igitꝫ ñ in duplo maiõ ẽ linea giratiua. pꝫ 2ª ⁊ añs pba⁊ qꝛ si linea eẽt magna sẽ q d linea pedal'eẽt pedale magna sꝫ ḃ ẽ fᵐ igitꝫ linea ñ ẽ magna. pꝫ 2ª item cũ maiõi ⁊ minoꝛ pba⁊. qꝛ da tu oᵐ. s. q d linea pedal'sit pedal'r magna ⁊ arguiꝫ sic oẽ pedal'r magnũ ẽ cuilꝫ pedal'r magno eq'l'e. sed linea pedal'ẽ pedal'r magna ⁊ cõpꝰ pedale ẽ ẽt pedal'r magnũ igitꝫ talis linea eẽt eq'l'cõpoi. ꝫ ꝑs ẽ ipossibl'e igitꝫ ⁊ añs ⁊ ñ ꝑ maiõi igitꝫ ꝑ minoꝛ q d fuit pbãdũ. ¶ Ad ista rñ. ad pᵐ dꝰ negãdo q d li infinitũ sp tenet adiectiue vel sõe imo dꝰ q d q̄ñqꝫ tenet aduerbial'r ⁊ tũc ꝓuertiꝫ cũ li in infinitũ seu cũ li infᵉ sic q d dũ dico infiᵐ cõpꝰ deus pōt ꝓducẽ ẽ sẽpꝰ ifiᵉ seu i ifiᵐ deᵒ pōt ꝓducẽ cõpꝰ ⁊ sic pꝫ solutio. ¶ Ad ꝑm dꝰ q d oẽs ille pᵒ / nes sꝫ ꝓe ⁊ q d li ifiᵐ tñtur simcathe⁊ ⁊ cũ dꝰ q d tñtur cathe⁊ qꝛ tñtur adiectie dꝰ q d ꝓex ẽ d ꝓtate ꝑmõis tñ itẽtio mgr'i ẽ q d li ifiᵐ ñ tñatur adiectiue sꝫ tñatur ꝑ li i ifiᵐ nec ẽ opꝰ i ꝓtate q d ꝓcordet cũ substãtiuo lꝫ mgr sic dixerit. vñ ꝓpe dbem ꝓ dicẽ i ifiᵐ nũ ꝓx tu potes nũcare ⁊ ñ ifiᵐ nũ ꝓx tu potes nũcare. ¶ Ad vltimũ dꝰ q d ꝓpõ d li ifiᵐ ñ dꝫ expõi p li i duplo maꝰ capiẽdo li maꝰ ꝓpe sꝫ dꝫ expõi p li duplũ ꝗ exigẽtiã tmi seq̄ntis exᵐ ifiᵐ cõpꝰ deᵒ pōt ꝓducẽ dicatur aliquãtũ cõpꝰ deᵒ pōt ꝓducẽ ⁊ i duplo maiꝰ ⁊ sic vltra. Sꝫ dicẽdo infinitã lineã deᵒ pōt ꝓducẽ sic dicatur aliq̄tã lineã deᵒ pōt ꝓducẽ. ⁊ i duplo lõgiorẽ. ⁊ i triplo ⁊c. Silꝰ de supficie ⁊ nũero dicatur. ¶ Qᵐ ad 3ᵐ sit pª petitio. an oẽ pedal'r magnũ sit oi pedal'r magno eq'l'e rñ. q d accipiẽdo magnũ i ꝓpe hoc ñ dꝫ qꝛ linea pedal'ñ ẽ: ẽ eq'l'corpori pedali q̄ꝫuis q d lꝫ illoꝛ sit pedal'r magnũ accipiẽdo li magnũ i ꝓpe. s. ꝑ cõtinuo sꝫ accipiẽdo magnũ ꝓpe dꝰ q d petitio ẽ ꝓba ꝑ petitio au vnũ refe pedal'r lõgũ sit tãte magnũ q̄ꝫte magnũ ẽ lapis pedal'r lõgꝰ ⁊ pedal'r latus. rñ. q d ñ imo dꝰ q d ẽ minus alr seq̄retur q d medietas vniuꝰ lapidis capta ꝑm lõgitudinẽ eẽ tãte magª q̄ꝫte magnũ eẽt suũ totũ ⁊ sic ñ oẽ totũ q̄ꝫtatiuũ eẽt maius sua pte integrali q d eᵗᵗ. Vñ ad hoc q d aliq̄ duo in aiata sint eq'l'r magna oꝫ q d ipis reductis ad ꝓsil'es figuras nullũ ꝗ aliq̄ꝫ mẽsurã excedat aliq̄d q'l'r ñ eẽt dillo rfe ⁊ lapide vt pꝫ. Finis.

¶ Explicit q dã ãnotatões sup logica. P. H. edite p eximũ artũ ⁊ medicine doctorẽ mgr'm Jacobũ Riccũ de Aretio.

¶ Impsũ ꝫ Venetijs ꝑ me Guilelmũ Tridinẽsẽz d Mõs. fer. ãno dñi. 1488. 3ᵒ nonas Octobꝛs. DEO GRATIAS. Amẽ.